

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta; Lausuntoyhteenvedo

1 Lausuntokierroksen toteuttaminen

Luonnos hallituksen eritykseksi laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista oli lausunnolla 27.6.–19.9.2023, ruotsinkielinen 8.7.–19.9.2022. Lausuntokierros toteutettiin Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistulla lausuntopyynnöllä. Lausuntopyyntö lähetettiin yhteensä 110 taholle, myös muilla tahoilla oli mahdollisuus antaa lausunto.

Lausuntopyyntö sisälsi luonnoksen hallituksen esitykseksi. Mukana oli lisäksi viisi asetusaluetta, joista kerrottiin järjestettävän uusi lausuntokierros myöhemmin.

Ruotsinkielinen lausuntopyyntö sisälsi esitysluonnoksen osittaisen käännöksen: pääasiallinen sisältö ja lakiehdotukset sekä perustelujen jakso 4.1, jakso 7.1 luku 4 ja jakso 12.7. Ahvenanmaan maakunnan hallitus huomautti lausunnossaan siitä, että lausuntopyynnön aineistoa ei ollut käännetty kokonaisuudessaan ruotsiksi.

Lausunto oli mahdollista antaa Lausuntopalvelu.fi:ssä tai lähettää sisäministeriön kirjaamoon. Lausuntoja saatiin yhteensä 56, lisäksi 10 tahoja ilmoitti, ettei heillä ole lausuttavaa esityksestä. Lausunnon antaneet tahot on lueteltu yhteenvedon lopussa. Kaikki lausunnot ovat saatavilla esityksen valmistelua koskevilla sisäministeriön verkkosivuilla osoitteessa <https://intermin.fi/hankeet> tunnuksella SM036:00/2017.

2 Lausuntopyynnön sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista. Samalla kumottaisiin voimassa oleva pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007). Lisäksi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista lisättäisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) soveltamisalaan.

Uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Lain rakennetta kuitenkin selkeytettäisiin ja sääntelyä nostettaisiin asetuksista lain tasolle.

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa paloturvallisuuslaitteita koskevaa sääntelyä. Nykyiseen lakiin verrattuna useat muutokset ovat luonteeltaan teknisiä tai sääntelyä täsmentäviä, eikä esityksellä muutettaisi merkittävästi nykytilaa.

Uusi laki eräistä paloturvallisuuslaitteista käsittää kolme sääntelykokonaisuutta. Laissa säädettäisiin:

- 1) rakennuksiin asennettavien paloilmottimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista sekä näiden laitteistojen asennus- ja huoltotoista ja tarkastuksista. Laki

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

sisältäisi säännökset asennus- ja huoltotöitä tekevien toiminnanharjoittajien vaatimuksista sekä tarkastuslaitoksista ja niiden tehtävistä.

- 2) käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöistä, tarkastus- ja huoltovelvoitteesta sekä tarkastuksen ja huollon määräväleistä. Laki sisältäisi säännökset tarkastus- ja huoltotöitä tekevien toiminnanharjoittajien vaatimuksista.
- 3) eräitä tuotteita koskevista vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuudesta. Tuotevaatimukset koskisivat alkusammutustuotteita, rakennuksiin tarkoitettuja palonilmaisu-, sammutus- ja savunpoistolaitteita ja poistumisvalaistustuotteita, puupolttoisia tehdasvalmisteisia tulisijoja sekä väestönsuojan laitteita ja varusteita.

Laissa säädettäisiin myös viranomaisen eli Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävistä ja toimivaltuuksista.

3 Yhteenveto lausunnoista

Lausuntopalaute oli yleisesti myönteistä ja esitystä pidettiin tarpeellisena. Usea lausunnonantaja piti tärkeänä, että nykyistä lainsäädäntöä uudistetaan ja esityksen katsottiin selventävän sääntelyä. Myös esityksen tavoitteita kannatettiin laajasti.

Usea lausunto sisälsi muutos- ja tarkennusehdotuksia lain yksityiskohtiin. Lausunnoissa kiinnitettiin myös huomiota käytettyjen käsitteiden selventämiseen.

Lausunnoissa esitettiin selvennettäväksi 2 luvun (paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot) vaatimusten suhdetta rakentamisen sääntelyyn sekä tarkennettavaksi koskevat vaatimukset kaikkia paloilmoittimia vai vain hätäkeskukseen liitettyjä. Laitteistoja koskeviin vaatimuksiin esitettiin myös lisäyksiä ja tarkennuksia.

Pelastuslaitosten lausunnoissa esitettiin laitteistojen lupa- ja käyttöönottovaiheen vakiintuneiden käytäntöjen huomioimista lainsäädännössä ja pelastuslaitosten roolin vahvistamista. Hätäkeskukseen kytkettävien laitteistojen osalta toimintavoista ja prosessista säätämistä esitti myös Hätäkeskuslaitos.

Lausunnoissa pidettiin yleisesti hyvänä paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvälien yhtenäistämistä. Myös ensimmäisen määräaikaistarkastusvälin lyhentämistä kannatettiin ja uusintatarkastuksesta säätämistä pidettiin hyvänä muutoksena. Useassa lausunnossa nähtiin huonona ja ongelmallisena, jos paloilmoittimet, joita ei ole liitetty hätäkeskukseen, rajataan määräaikaistarkastusvelvoitteen ulkopuolelle. Lausunnoissa esitettiin, että kaikki säädökseen tai lupamenettelyyn perustuvat paloilmoittimet on oltava määräaikaistarkastusvelvoitteen piirissä.

Käsisammuttimien tarkastusta ja huoltoa koskevista vaatimuksista alan toimijoiden palaute oli osin hyvin kriittistä, ja lausunnoista tuotiin esille, että lakiehdotus poikkeaa muiden maiden käytännöistä ja valmistelussa olevasta CEN:in teknisestä raportista. Ristiriitaisesti suhtauduttiin erityisesti nestesammuttimien huoltovälin pituuden muuttumiseen nykyisestä viidestä vuodesta valmistajan määrittämäksi huoltoväliksi.

Toiminnanharjoittamiseen kohdistuvien vaatimusten ja velvoitteiden osalta lausunnonantajien näkemykset jakautuivat. Esitettyjä muutoksia verrattuna voimassa olevaan sääntelyyn sekä kannatettiin että vastustettiin. Lausunnoissa esitettiin myös vaatimusten tiukentamista.

Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen asennusliikkeiden osalta nähtiin perusteltuna, että vastuuhenkilön päätoimisuuden vaatimuksesta luovutaan ja, että vaatimus varmistua vastuuhenkilön tosiasiallisesta mahdollisuudesta hoitaa tehtäviään turvaa riittävällä tavalla toiminnan asianmukaisuutta, kuitenkin luomatta turhia haasteita toiminnan järjestämiseen. Alan toimijat kuitenkin pitivät vastuuhenkilön päätoimisuuden vaatimuksesta luopumisen ongelmallisena töiden valvonnan kannalta.

Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista useassa lausunnossa esitettiin, että koulutusvaatimus pitäisi säilyttää ja osin nostaa vaatimustasoa nykyisestä. Kahden vuoden työkokemusvaatimusta pidettiin liian lyhyenä ja myös vaatimuksen sisältöä olisi tarkennettava.

Lisäksi pätevyystodistus pitäisi säilyttää määräaikaisena ja voimassapysymisen ehtoja tiukentaa niin, että se olisi sidottu toimimiseen vastuuhenkilön tehtävässä. Osassa lausunnoista puolestaan koulutusvaatimuksen ja pätevyystodistuksen määräaikaisuuden poistaminen nähtiin perusteltuna, ja korostettiin työkokemuksen ja vastuuhenkilön kokeen tärkeyttä.

Käsisammutinliikkeiden osalta lausunnoissa kommentoitiin erityisesti tarkastus- ja huoltotöiden sisältöä ja tekemistä koskevia vaatimuksia. Alan toimijat esittivät, että kiinteä huoltopaikka tulisi säilyttää kaikkia liikkeitä koskevana vaatimuksena, ja katsoivat, että muutoin sammuttimien huolto vähenee merkittävästi ja kierrätettävien sammuttimien määrä lisääntyy. Alan toimijat esittivät myös, että tarkastus- ja huoltotöiden luettelointivelvoite pitää säilyttää.

Lakiluonnoksen 4 lukua eli tuotteita koskevia vaatimuksia lausunnoissa kommentoitiin vähemmän. Lakiehdotuksen lisäämistä markkinavalvontalain soveltamisalaan kannatettiin.

Ministeriöiden ja virastojen lausunnoissa esitettiin tarkennuksia lakiehdotuksen suhteesta muuhun lainsäädäntöön ja kiinnitettiin huomiota käytettyjen käsitteiden selkeyteen. Ministeriöiden lausunnoissa esitettiin myös säädösteknisiä huomioita. Oikeusministeriön launnossa tuotiin esille täsmennystarpeita erityisesti henkilötietojen suojaa ja viranomaisen rekisteriä koskevassa sääntelyssä sekä esityksen perusteluja täydennettäväksi.

Lausunnoissa tuotiin esille myös sääntelytarpeita asioissa, jotka eivät sisälly voimassa olevaan lainsäädäntöön eivätkä lausunnolla olleeseen esitysluonnokseen.

4 Kannanotot asiakohdittain

4.1 Yleisiä huomioita esityksestä

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että pelastustoimen laitelakia uudistetaan ja kannattaa esityksen tavoitteita. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla on useita liittymäpintoja ehdotettuun sääntelyyn ja ministeriöiden välillä on tehty yhteistyötä esityksen valmistelussa.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää hallituksessa esitysluonnoksessa ehdotettua lainsäädäntöä kannatettavana eikä sillä ole esitysluonnoksen suhteen erityistä huomautettavaa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK toteaa, että esitys on kannatettava ja perusteltu. On hyvä, että esityksessä lain rakennetta on nykyisestä tarkennettu ja joitakin säännöksiä on nostettu asetuksesta lain tasolle.

Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry toteavat yhteisessä lausunnossa, että ehdotuksen tavoite – selkeyttää ja ajantasaistaa paloturvallisuuslaitteita koskevaa sääntelyä – on kannatettava. Toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa ja teknistä kehitystä tapahtuu koko ajan. On hyvä, että lainsäädäntöä kehitetään vastaavasti ottaen huomioon keskeiset muutokset ja muun lainsäädännön kehitys. Virtaviivainen ja rakenteellisesti mahdollisimman yhdenmukainen lainsäädäntöympäristö on yritysten kannalta toivottavaa. Samoin hallinnollisen taakan keventäminen aina kun vain mahdollista.

Suomen Yrittäjät toteaa lausunnossaan, että esityksen myötä yrityksille säädetyt velvoitteet säilyisivät pääosin nykymuotoisina. Suomen Yrittäjät katsoo, että esitys selkeyttäisi sääntelyä, joka on tärkeää toiminnanharjoittajien kannalta.

Suomen Kiinteistöliitto ry kannattaa lausunnossaan esitystä, koska katsoo sen selkeyttävän sääntelyä.

Suomen Omakotiliitto ry kannattaa esityksen tavoitetta selkeyttää ja ajantasaistaa paloturvallisuuslaitteita koskevaa sääntelyä ottaen huomioon rakentamisessa ja rakennustuotteiden lainsäädännössä tapahtuneet muutokset. Sääntelyn tavoitteena on osaltaan edistää ja ylläpitää rakennusten paloturvallisuutta. Omakotiliitto ry muistuttaa viestinnän ja riippumattoman neuvonnan merkityksestä paloturvallisuustuotteiden hankinnassa, huollossa ja ylläpidossa myös kuluttajille

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry suhtautuu ehdotettuun lainsäädäntöön myönteisesti. KOVA pitää hyvänä sääntelyn selkeyttämistä ja keskittämistä yhteen lakiin. Samalla uudistuksessa päästään eroon osin vanhentuneesta sääntelystä ja lainsäädäntö

päivitetään vastaamaan rakentamisessa ja muussa lainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. Tästä syystä KOVA pitää ehdotettua lakia hyvänä. KOVA pitää perusteltuna ehdotusta uuden lain rakenteesta, jossa säännökset on jaettu asiakokonaisuuksittain erillisiin lukuihin. KOVA katsoo ehdotetun rakenteen olevan selkeä.

LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry katsoo, että hallituksen esitysluonnos laiksi koskien paloturvallisuuslaitteita selkiyttäisi sääntelyä ja siten olisi eduksi automaattisia sammutuslaitteistoja asentaville yrityksille.

Turvata Oy Ab toteaa, että esitysluonnos on kokonaisuudessaan selkeä ja looginen. Turvata pitää hyvänä, että useaa kohtaa oltaisiin tarkentamassa ja sellaisia asioita tuomassa asetuksiin, joita ei siellä aiemmin ole ollut.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos toteaa esityksen selkeyttävän sääntelyä. Tarve on ollut saada uudet säädökset nopeasti kumoutuneiden määräysten tilalle.

Jokilaaksojen pelastuslaitos toteaa lausunnossaan, että Jokilaaksojen ja Oulu-Koillismaan pelastuslaitokset yhdistyvät Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitokseksi vuoden vaihteessa. Jokilaaksojen pelastuslaitoksella ei ole lisättävää Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen antamaan lausuntoon.

Kymenlaakson pelastuslaitos toteaa lausunnossaan yhtyvän Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston lausunnossa esitettyihin huomioihin.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa, että lainsäädäntömuutokset selkeyttävät ja ajantasaistavat paloturvallisuuslaitteita koskevaa sääntelyä ottaen huomioon rakentamisessa ja rakennustuotteiden lainsäädännössä tapahtuneet muutokset.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että paloturvallisuuslaitteita koskevan sääntelyn tarkentaminen ja ajantasaistaminen on ajankohtaista. Säädöksiä päivitettäessä myös valvontatoimintaa saadaan kehitettyä. Lakiesitys selkeyttää paloturvallisuuslaitteiden vaatimuksia myös niiden käytön ja tarkastuksien osalta. Tiettyjen asetusten vaatimusten nostaminen lakiin on hyvä asia ja lain painoarvo korostuu paremmin.

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos toteaa lausunnossaan, ettei havainnut tarvetta esittää muutoksia lakiluonnokseen.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue toteaa esityksen selkeyttävän sääntelyä. Tarve on ollut saada uudet säädökset nopeasti kumoutuneiden määräysten tilalle.

Helsingin kaupunki toteaa, että lain nimikkeen ja soveltamisalan muutos selkeyttää tilannetta.

Pelastusopisto toteaa, että ei havainnut tarvetta esittää muutoksia lakiluonnokseen. Lakiluonnos vaikuttaa kattavalta ja loogiselta kokonaisuudelta. On hyvä, että aiemmin asetuksissa määritellyt asioita on nostettu lakiin ja siihen on myös kirjattu aiemmin tulkinnanvaraisiksi jääneitä asioita.

Suomen Palopäälystöliitto ry toteaa yleisenä huomiona, että myös paloturvallisuusratkaisuja koskevia säädöksiä luotaessa olisi hyvä huomioida tiettyjen erityiskohteiden kokonaisturvallisuus. Käytännössä esimerkiksi paloturvallisuuteen liittyvien tuotteiden merkintöjä ja ulkoasua koskeviin pykäliin olisi syytä lisätä kaatopykälä, joka mahdollistaa vaikkapa huoltovarmuuskriittisten toimitilojen turvallisuusratkaisut ilman turhaa tiedon sivullisille jakamista. Pelastuslakiin keskittyvä valvova viranomaisen kykenee nykykäytännöllä luomaan kohteille vakavia heikkouksia.

Ålands landskapsregering konstaterar att enligt 38 § självstyrelselagen ska skriftväxlingsspråket mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter även vara svenska. Alla handlingar inklusive lagförslag och propositioner ska i sin helhet finnas på svenska. Trots detta har landskapsregeringen enbart fått ta del av de föreslagna lagparagraferna med en kort motiveringstext till vissa paragrafer och ett stycke rörande Ålands behörighet. De föreslagna nya förordningarna som finns med i förslaget har endast delgetts landskapsregeringen på finska. Landskapsregeringen konstaterar att förfarandet strider mot 6 § och 17 § i Finlands grundlag då svenskspråkiga inte kunnat framföra sin åsikt under lagberedningen samt 33 § och 38 § självstyrelselagen för Åland vad

gäller kravet på att inhämta ett utlåtande och ge handlingar på svenska till Ålands landskapsregering.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että lakiesitys sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 2015/1535/EU mukaisesti. Lisäksi ministeriö katsoo, että ehdotus sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle palveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 2006/123/EY mukaisesti. Nämä ilmoitukset on toimitettu Euroopan komissiolle työ- ja elinkeinoministeriön kautta 13.6.2022. Direktiivin 2015/1535/EU mukainen odotusaika päättyy 14.9.2022. Ministeriö muistuttaa, että direktiivin 2015/1535 mukainen ilmoitusmenettely päättyy, kun lopullinen hyväksytty säädös on toimitettu komissiolle työ- ja elinkeinoministeriön kautta. Ministeriö katsoo, että myös asetusehdotukset voivat sisältää vaatimuksia, jotka tulee ilmoittaa Euroopan komissiolle direktiivin 2015/1535 mukaisesti. Ministeriö toteaa, että direktiivin (2015/1535) 5 artiklan ensimmäisen kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava teknistä määräystä koskeva ehdotus uudelleen komissiolle 5 artiklan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa mainituin edellytyksin, jos ne tekevät ehdotukseen sellaisia huomattavia muutoksia, jotka muuttavat sen soveltamisalaa, lyhentävät alun perin suunniteltua soveltamisaikataulua, lisäävät eritelmää tai vaatimuksia taikka tiukentavat niitä. Se, että säädös on ilmoitettu edellä mainittujen ilmoitusmenettelyiden mukaisesti, eikä esimerkiksi Euroopan komissio ole reagoinut siihen, ei kuitenkaan automaattisesti merkitse sitä, että säädös tai sen soveltaminen olisi EU:n lainsäädännön mukaista. Ilmoitettu säädös voi edelleen vaikuttaa tavaroiden ja palveluiden vapaaseen liikkuvuuteen sen mukaan, miten kansalliset viranomaiset soveltavat säädöstä.

4.2 Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetun lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön ei ole kaikilta osin selkeä. Erityisesti lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden suhdetta EU:n rakennustuotesääntelyyn on jatkovalmistelussa tärkeää selkeyttää ja avata kansallista liikkumavaraa muun muassa seuraavien kysymysten osalta. Onko tarkoitus, että tuotteeseen, joka kuuluu myös EU:n rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan ja jolle on yhdenmukaistettua EU-lainsäädäntöä ja on CE-merkitty, sovelletaan rakennustuotteita koskevan sääntelyn lisäksi tätä lakia, vai onko rakennustuotesääntely poissulkevaa? Ministeriö viittaa voimassa olevaan pelastustoimen laitelain 3 §:ään. Laitelain 3 §:n 1 momentin mukaan laitelaki on osin väistetty laki mutta sen 2 momentin mukaan sovellettaisiin lisäksi EU:n rakennustuoteasetusta ts. rakennustuotesääntely ei ole poissulkevaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksen suhdetta EU:n yleiseen tuoteturvallisuussääntelyyn ja työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle kuuluvaan kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011) olisi tarpeen selvittää nykyistä laajemmin. Ehdotuksen soveltamisalaan kuuluu ammattikäyttöön tarkoitettujen tuotteiden lisäksi kuluttajatuotteita. Siltä osin kuin muualla laissa ei säännellä kuluttajatuotteiden tai -palvelujen turvallisuuteen liittyvistä seikoista edellyttäen tiettyä turvallisuustasoa, kuluttajatuotteita koskee EU:n yleinen tuoteturvallisuussääntely ja kansallinen kuluttajaturvallisuuslaki. EU:n yleistä tuoteturvallisuusdirektiiviä 2001/95/EY ollaan parhaillaan uudistamassa EU:n yleisellä tuoteturvallisuusasetuksella. Uudistuksen myötä sääntelyä päivitetään ja sääntelystä tulee jäsenmaissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Uudistuksella pyritään muun muassa yhdenmukaistamaan harmonisoimatonta tuotesääntelyä harmonisoitua tuotesektoria koskevan EU:n markkinavalvontaasetuksen kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa yleiseen tuoteturvallisuusasetukseen liittyvästä valmistelusta.

Työ- ja elinkeinoministeriön sääntelyvastuulle kuuluu painelaitelaki (1144/2016) ja sen nojalla annettu sääntely. Painelaitelainsäädännön osalta ehdotuksessa olisi hyvä mainita myös asetukset (valtioneuvoston asetus painelaitteista (1548/2016) ja valtioneuvoston asetus painelaiteturvallisuudesta (1549/2016)).

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että 2 §:ssä viitatussa vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994, VAK-laki) säädösnumero voi muuttua ennen kuin lausuttavana oleva esitys tulee voimaan. Eduskunnan käsiteltävänä on vaarallisten aineiden kuljetusta käsittelevä hallituksen esitys HE 220/2021 vp, ja syksyn aikana on tarkoitus täydentää alkuperäistä VAK-esitystä täydentävällä hallituksen esityksellä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että VAK-sääntelyn mukaisesti tarkastuslaitoksia ovat muun muassa A-tyyppin ilmoitettu laitos ja VAK-tarkastuslaitos. Ministeriö ehdottaa, että 2 §:n perustelutekstiä tarkennettaisiin siten, että tekstissä viitattaisiin Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymiin A-tyyppin ilmoitettuihin laitoksiin tarkastuslaitosten sijasta. Tällä voisi olla selkeyttävä vaikutus, koska Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy muun muassa VAK-tarkastuslaitokset. Teknisenä muutosehdotuksena ministeriö ehdottaa harkittavaksi, että perusteluissa ensimmäisen kerran mainittu sana VAK-laki korvattaisiin tekstillä ”vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin (719/1994, jäljempänä VAK-laki)”.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota siihen, että toisin kuin voimassa olevassa laitelaisissa, ehdotetussa uudessa laissa ei ole erillistä säännöstä, jossa selkeästi tuotaisiin esille lain suhde erityislainsäädäntöön. Tällä on merkitystä myös uutta lakia valvovan Tukesin sekä Liikenne- ja viestintäviraston väliseen työnjakoon. Virasto ehdottaa lakiin voimassa olevan lain 3 §:n kaltaista muotoilua: se ei sulkisi liikennevälineitä lain soveltamisalan ulkopuolelle, mutta toisi esille sen, että liikenteen erityispiirteistä johtuen erityislainsäädännössä voi olla ehdotetusta laista poikkeavia vaatimuksia, joita olisi erityislainsäädäntönä sovellettava. Uuden lain sääntely olisi ainakin osin päällekkäistä erityisesti tieliikennelain (729/2018), vesiliikennelain (782/2019) ja laivavarustelain (1503/2011) kanssa, ja virasto pitäisi välttämättömänä, että esitystä selvennettäisiin tältä osin. Tuotteiden vaatimuksia koskevassa ehdotetussa 4 luvussa ei ole lainkaan soveltamista koskevia rajoituksia, joten se olisi tarkoitettu sovellettavaksi myös liikenteessä. Liikenne- ja viestintävirastolla on kuitenkin tieliikennelain 97 §:n nojalla oikeus antaa tarkempia määräyksiä linja-autoissa edellytetyistä sammuttimista. Vastaavasti vesiliikennelain 87 §:n nojalla virasto voi antaa tarkempia määräyksiä vesikulkuneuvojen varusteista, mukaan lukien käsiammuttimista. Tieliikennelain valvontaviranomaisia ovat poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli, vesiliikennelain valvontaviranomaisena toimii edellä mainittujen lisäksi myös Liikenne- ja viestintävirasto. Laivavarustelakia sovelletaan aluksilla, jotka kuuluvat kansainvälisten yleissopimusten soveltamisalaan, ja sillä pannaan täytäntöön niin kutsuttu laivavarustedirektiivi (2014/90/EU). Laivavarustelain valvontaviranomaisena on Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirastossa on meneillään alusten paloturvallisuutta koskeva määräysuudistushanke, johon esitetyllä lailla on vaikutuksia. Voimassa olevassa paloturvallisuusmääräyksessä viitataan käsiammuttimien huoltojen osalta käsiammuttimien tarkastuksesta ja huollosta annettuun sisäasiainministeriön asetukseen (917/2005) ja tämä viittaus pitää ilman muuta päivittää laitelain uudistuksen seurauksena. Niissä tilanteissa, joissa Liikenne- ja viestintävirastolle on annettu liikenteessä käytössä olevien paloturvallisuuslaitteiden osalta erityinen toimivalta, virasto ottaa huomioon yleiset paloturvallisuuslaitteita koskevat vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota 2 §:n 3 momenttiin, jossa viitataan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin 719/1994 (VAK-laki) ja sen käynnissä olevaan uudistukseen. Käsiammuttimet ovat painelaitelain 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettuja kuljetettavan painelaitteen kaltaisia painelaitteita, joiden määräaikaistarkastukseen sovelletaan painelaitelain 86 §:n mukaisesti VAK-lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä. Kuljetettavien painelaitteiden kaltaisten painelaitteiden määräaikaistarkastuksiin sovelletaan siis Liikenne- ja viestintäviraston määräysten mukaisia tarkastusmenettelyitä. Tämä on myös tämänhetkinen käytäntö. Määräaikaistarkastuksia tekisivät lakiehdotuksen perusteluiden mukaan VAK-laissa tarkoitetut, Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymät tarkastuslaitokset. Näistä tarkastuslaitoksista käytetään VAK-sääntelyssä nimitystä A-tyyppin ilmoitettu laitos, koska ne ovat akkreditoituja, kuljetettavista painelaitteista annetun direktiivin (2010/35/EU) mukaisia ilmoitettuja laitoksia. Virasto ehdottaa tämän tarkentamista perustelutekstiin, jotta nämä tarkastuslaitokset eivät sekoitu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymiin VAK-tarkastuslaitoksiin. Käytännössä A-tyyppin ilmoitetut laitokset käyttävät tarkastusten suorittamisessa hyväksymiään ja valvonnassaan olevia VAK-lain mukaisia A-tyyppin ilmoitetun laitoksen valvonnassa toimivia tarkastuspalveluja, jotka yleensä ovat juuri käsiammutinliikkeitä. Virasto ehdottaa tarkennettavaksi perustelutekstiä lisäämällä sinne VAK-lain 13 §:n mukaisen A-tyyppin ilmoitetun laitoksen.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esitysluonnoksessa käytetään käsitteitä ”alukset ja liikennevälineet” sekä ”liikennevälineet ja vesikulkuneuvot”. Liikennevälineitä on kaikissa liikennemuodoissa (erilaiset ajoneuvot, ilma-alukset, alukset ja muut vesikulkuneuvot, raideliikenteen kalusto). Virasto katsoo, että esityksessä olisi hyvä tuoda selkeästi esille, viitataan kaikkiin liikennevälineisiin (kaikissa liikennemuodoissa) vai ainoastaan joihinkin niistä. VAK-säädökset soveltuvat kaikkiin liikennevälineisiin, kun taas laivavarustelaisissa, vesiliikennelaisissa ja tieliikennelaisissa on suppeampi soveltamisala. Alukset ja vesikulkuneuvot ovat liikennevälineitä.

4.3 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot (2 luku)

4.3.1 Paloilmoittimia ja automaattisia sammutuslaitteistoja koskevien vaatimusten soveltamisala

Suomen Kiinteistöliitto ry kiinnittää huomiota 3 §:ssä määritelmään, jonka mukaisesti paloilmoittimella tarkoitetaan rakennukseen kiinteästi asennettavaa laitteistoa, joka havaitsee alkavan palon, antaa palosta hälytyksen paikallisesti, ja automaattisesti ja välittömästi ilmoittaa alkavasta palosta sekä laitteiston toimintavalmiutta vaarantavista vioista. Kiinteistöliitto esittää täsmennettäväksi sitä, tarkoitetaanko määritelmässä paloilmoittimella vain hälytyskeskukseen kytkettyjä paloilmoittimia.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry toteavat yhteisessä lausunnossaan, että esitetty paloilmoittimen määritelmä on muista säädöksistä poikkeava ja tulkinnanvarainen ja sitä tulisi täsmentää. Termien tulisi olla yhteneväiset eri säädöksissä esimerkiksi ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta. Yleisestikin ottaen lakiluonnostekstistä on ajoittain hankalaa tulkita, mitkä kohdat koskevat kaikkia paloilmoittimia ja mitkä ainoastaan hätäkeskukseen liitetyt paloilmoittimia.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa, että paloilmoittimen määritelmässä (3 §) tulisi selkeästi ilmetä se, koskevatko laki sekä asetus ja niissä asetetut velvoitteet myös ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmoitinta. Lakiluonnoksessa ja muistiossa tulisi huolehtia eri ministeriöiden säädösten yhtenäisyys termien määrittelyssä ja vaatimustasossa, tässä yhteydessä esimerkiksi koskien selvitystä laitteiston perusmäärittelyistä, asennustodistusta, varmennustarkastusta ja kunnossapitoa.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, onko esitysluonnos ristiriitainen ympäristöministeriön asetuksen 848/2017 kanssa. Ympäristöministeriön asetuksen 38 §:ssä mainitaan paloilmoitin ja hätäkeskukseen kytketty paloilmoitin. Asetuksen perustelumuiotiossa mainitaan, että "paloilmoittimella tarkoitetaan palovaroitinjärjestelmää, joka on tehty EN 54 standardisarjan mukaisista komponenteista. Järjestelmän asennukselle ja ylläpidolle ei aseta erityisiä vaatimuksia. Hätäkeskukseen kytketyille paloilmoittimille asetettavista vaatimuksista, muun muassa niiden asennuksen ja ylläpidon osalta, tultaneen säätämään (valmistuvassa olevassa) sisäministeriön asetuksessa". Tuleeko esitysluonnoksen voimaantulon jälkeen asennettavilta ympäristöministeriön asetuksen mukaisilta paloilmoittimilta vaatia samat vaatimukset (asennus ja ylläpito), kuin hätäkeskukseen kytketyiltä paloilmoittimelta?

Pirkanmaan pelastuslaitos katsoo, että lakiluonnoksen 3 §:n määritelmässä tulisi selkeästi ilmetä se, koskevatko laki sekä asetus ja niissä asetetut velvoitteet myös ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmoitinta. Lakiluonnoksessa ja muistiossa tulisi huolehtia eri ministeriöiden säädösten yhtenäisyys termien määrittelyssä ja vaatimustasossa, tässä yhteydessä esimerkiksi koskien selvitystä laitteiston perusmäärittelyistä, asennustodistusta, varmennustarkastusta ja kunnossapitoa.

Satakunnan pelastuslaitos katsoo, että paloilmoitin termin määritelmä tulisi olla täsmällisempi. Eri ministeriöiden säädöksissä viitataan, että paloilmoitin tulisi rakentaa EN 54- standardin mukaisesti. Näin tulisi toimia myös tässä asiakokonaisuudessa. Lisäksi tulisi pohtia, että aiheuttaako mahdollinen hätäkeskusyhteys joitakin erityisvaatimuksia paloilmoittimelle verrattuna niihin, joita ei hätäkeskukseen ohjata. Suosittelemme että paloilmoittimet rakennettaisiin ja ylläpidettäisiin samanarvoisesti riippumatta siitä, onko hälytyksen siirto hätäkeskukseen tai muuhun valvottuun paikkaan. Pitäisikö hälytyksen siirto määritellä tarkemmin asetuksessa tai paremmin avata vertailtavuus ympäristöministeriön asetukseen rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017).

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toteaa, että lakiluonnoksen määritelmässä tulisi selkeästi määritellä koskevatko sekä laki että sisäministeriön asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista ja niissä asetetut velvoitteet myös ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmoitinta. Lakiluonnoksen perusteluissa mainitaan termin paloilmoitin vastaavan myös rakentamismääräyksissä olevaa määritelmää. Kumppanuusverkosto katsoo, että ilmaisu on epäselvä, koska ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) ja sen muutoksessa on määritelty myös ilman hätäkeskusyhteyttä oleva paloilmoitin. Asetuksen perustelumuiotiossa mukana myös tällainen paloilmoitin on tehtävä EN 54-standardisarjan mukaisilla komponenteilla. Lisäksi perustelumuiotiossa todetaan, ettei tällaisen paloilmoittimen asennukselle ja ylläpidolle aseta erityisiä vaatimuksia. Olisi toivottavaa, että eri ministeriöiden säädökset olisivat terminologialtaan yhteneväiset ja vaatimustasoltaan saman sisältöiset. Vaatimuksilla tässä yhteydessä tarkoitetaan muun muassa selvitystä laitteiston perusmäärittelyistä, asennustodistusta,

varmennustarkastusta ja kunnossapitoa. Lakiluonnoksessa on mainittu erikseen määräaikaistarkastusvelvoitteesta siten, ettei se koske ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmointia. Tämän vaatimuksen osalta kirjaus on selkeä.

Suomen Palopäälystöliitto ry toteaa, että lakiluonnoksen määritelmässä tulisi selkeästi ilmetä se, koskevatko laki sekä asetus ja niissä asetetut velvoitteet myös ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmointia. Lakiluonnoksessa ja muistiossa tulisi huolehtia eri ministeriöiden säädösten yhtenäisyys termien määrittelyssä ja vaatimustasossa, tässä yhteydessä esimerkiksi koskien selvitystä laitteiston perusmäärittelyistä, asennustodistusta, varmennustarkastusta ja kunnossapitoa.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää kysymyksen miksi määritelmässä on muihin säädöksiin verrattuna poikkeava, kiinteästi asennettu paloilmointi? Rajaako tuo jotain laitteistoja pois? Onko määritelmällä haettu esimerkiksi pysyvään käyttöön tarkoitettua paloilmointia. Voitaisiko määritelmää avata paremmin muistion puolella?

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö kiinnittää huomiota siihen, että paloilmointimen määritelmä ei erottele mihin paloilmointi ilmoittaa palosta (kuten hätäkeskus tai jatkuvasti muu valvottu paikka), joten asia tulisi kuvata perusteluissa. Samoin se, mitkä kohdat lakiluonnoksessa koskevat kaikkia paloilmointimia ja mitkä vain hätäkeskusyhteydessä olevaa laitteistoa. Lukijan täytyisi hallita lakikokonaisuus sisäistääkseen tämän heti alussa, eli ehdotettu muotoilu voi aiheuttaa epäselvyyttä ilman tarkempia perusteluja.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto esittää, että 2 luvun vaatimusten soveltamisalasta ja sitä koskevista poikkeuksista säädettäisiin laissa tarkemmin. Tukes kiinnittää huomiota lakiehdotuksen 4 §:ään, jonka mukaan vaatimukset, jotka koskevat paloilmointimia ja automaattisia sammutuslaitteistoja, koskevat myös niitä sammutuslaitteistoja, jotka liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemärlaitteistoon. Pykälän perusteluissa todetaan, että 2 luvun vaatimusten soveltamisalaan eivät kuuluisi prosessien tai laitteiden suojaamiseen tarkoitettujen kohdesuojaukset. Mihin säädökseen tai sääntökseen perustuu se, että kohdesuojaukset eivät ole 2 luvussa tarkoitettuja sammutuslaitteistoja? Kohdesuojaus täyttää lakiehdotuksen määritelmän sammutuslaitteistosta silloin, kun se asennetaan kiinteästi rakennukseen. Kohdesuojaus täyttää myös sammutusvesilaitteiston määritelmän, josta säädetään rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1047/2017). Ehdotuksen perusteella ei ole myöskään selvää, mitä kohdesuojauksella tarkoitetaan. Hyvinkin pienet automaattiset sammutuslaitteistot voivat suojata tiettyä kohdetta. Kysymys on merkittävä, koska esim. jokainen rakennukseen kiinteästi asennettu pienikin sprinklerilaitteisto on jollain tavalla kytketty rakennuksen vesi- ja viemärlaitteistoon. Tulisiko 2 luvun vaatimusten koskea esim. vain niitä laitteistoja, joissa on takaisinvirtauksen vaara? Toisaalta lain perustelujen mukaan 2 luvun vaatimusten soveltamisalan ulkopuolelle jäisi esim. teollisuuden suurten laitteistojen suojauksia, jotka ovat merkittäviä paloturvallisuuden kannalta.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos katsoo, että rakennusluvan tai viranomaisen vaatimuksen mukaisten kohdesuojauksten tulisi kuulua luvun 2 soveltamisalaan. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että luvun 2 vaatimusten soveltamisalaan eivät kuuluisi prosessien tai laitteiden suojaamiseen tarkoitettujen kohdesuojaukset, mutta varsinaisessa säädösluonnoksessa näitä ei kuitenkaan ole rajattu pois.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että rakennusluvan tai viranomaisen vaatimuksen mukaisten kohdesuojauksten tulisi kuulua luvun 2 soveltamisalaan. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että luvun 2 vaatimusten soveltamisalaan eivät kuuluisi prosessien tai laitteiden suojaamiseen tarkoitettujen kohdesuojaukset, mutta varsinaisessa säädösluonnoksessa näitä ei kuitenkaan ole rajattu pois.

4.3.2 Liittäminen hätäkeskukseen

Hätäkeskuslaitos toteaa lausunnossaan, että Hätäkeskuslaitos tarjoaa paloilmointilaitteiden haltijoille mahdollisuutta testata ilmoittimen hälytysvalmiutta hätäkeskukseen. Testaus on pakollista, jos paloilmointimen asentaminen perustuu lainsäädäntöön, rakennuslupaan tai on muun viranomaishyväksynnän tai -luvan ehtona. Testauksen perusteena on Hätäkeskuslaitoksen ja paloilmointilaitteen haltijan välinen sopimus. Tällä hetkellä Hätäkeskuslaitoksen suorittamalla testaustoiminnalla ei ole säädöspohjaa. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen tuo mahdollisesti tähän muutoksen, mutta sopimusmenettelystä ei ole tällöinkään tarkoitus luopua.

Testauksen ehdot perustuvat tehtyyn sopimukseen ja se on asetuksella säädetty maksulliseksi palveluksi. On huomattava, että sopimuksella ei sovita paloilmoittimen liittämistä järjestelmään. Häätäkeskuslaitos ei päättä, mitkä paloilmoittimet liitetään häätäkeskustietojärjestelmään. Liittäminen perustuu viranomaisen päätökseen, jolla on asetettu ehtoja esim. rakennuksen käyttötarkoitukseen liittyen. Se on siis luvansaajan velvoite eikä Häätäkeskuslaitoksella ole tässä harkintavaltaa. Häätäkeskuslaitos tarjoaa luvan saajalle lupaehtojen mukaista testausta sopimusehtojen mukaisesti. Häätäkeskuslaitos ei myöskään päättä paloilmoittimen irrottamisesta järjestelmästä, sillä virasto ei voi kumota toimivaltaisen viranomaisen päätöstä liittämistä. Häätäkeskuslaitos, toteaa, että paloilmoitinlaitteiden toimivuus on ehdottoman tärkeää, jotta niille asetetut suojelutavoitteet toteutuisivat. Toiminnalliset häiriöt aiheuttavat myös vikahäilytyksiä, jotka tarpeettomasti sitovat pelastustoimen resursseja. Näiden syiden vuoksi Häätäkeskuslaitos ennen testaussopimuksen solmimista on yhteydessä alueen pelastuslaitokseen varmistaa, onko laite otettavissa operatiiviseen käyttöön. Tämä yhteistyö on välttämätöntä paloilmoittimille toimivuudelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tällä hetkellä Häätäkeskuslaitoksen sopimusten piirissä on yli 20.000 paloilmoitinlaitetta. On esitetty arvioita, että kaikki pakolliset paloilmoitinlaitteet eivät ole testauksen piirissä. Tarkkaa lukua ei ole tiedossa, mutta niitä voi olla jopa tuhansia.

Häätäkeskuslaitos katsoo, että esitetty luonnos selkeyttää paloilmoittimia koskevaa sääntelyä tietyiltä osin, ja pitää luonnosta hyvänä lähtökohtana. Paloilmoittimista tulee runsaasti häilytyksiä, jotka johtuvat paloilmoittimien vikaantumista. Tämä siitä huolimatta, että laitteen yhteystestausta on tehty aktiivisesti. Onkin syytä kiinnittää huomiota laitteen ja sen asennuksen asianmukaisuuteen. Lakiluonnoksen mukaan häätäkeskukseen liittämisen edellytyksenä on, että laitteisto on toteutettu lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Vaatimusten täyttyminen todennettaisiin tarkastuslaitoksen tekemällä varmennustarkastuksella. Tämä koskee kaikkia paloilmoittimia, jotka yhdistetään häätäkeskustietojärjestelmään tiedonsiirtoyhteydellä eli myös niitä paloilmoitinlaitteita, jotka perustuvat omaehtoisuuteen. Häätäkeskuslaitos toteaa, että esitetyt säädösmuutokset eivät vaikuta Häätäkeskuslaitoksen testauksen toimintatapoihin. Testaussopimus asiakkaan kanssa solmitaan sen jälkeen, kun valvovalta viranomaiselta eli pelastuslaitokselta saadun tiedon mukaan ilmoitin voidaan asettaa valvontaan. Lakiluonnoksen mukaan paloilmoitinlaitteiden vaatimuksenmukaisuus on edellytyksenä sen liittämistä häätäkeskustietojärjestelmään riippumatta siitä, millä perusteella ilmoitin otetaan valvontaan. Häätäkeskuslaitos katsoo, että samalla tulisi selkeästi todeta, että ns. omaehtoisia paloilmoitinlaitteita koskee kaikki samat vaatimukset (mm. testauksesta) kuin ns. pakollisia ilmoittimia. Tämä selkeyttäisi nykyistä oikeustilaa, jossa asiasta esitetään erilaisia tulkintoja. Häätäkeskuslaitos katsoo, että valvontaan liittämisen prosessi tulisi kirjata lakiin. Tämä on tarpeen, koska valvonnan edellytykset (ilmoittimen hyväksyntä, pelastustoimen myönteinen lausunto käyttöönnotosta) ja viranomaisten väliset toimivaltasuhteet tulee selkeästi ilmaista. Lisäksi prosessi edellyttää tietojenvaihtoa viranomaisten välillä, joka taas tietosuojaan näkökulmasta edellyttää säädöspohjaa ja siinä mainittua oikeutta tietojen saamiseen. Häätäkeskuslaitos esittää sanamuodon tarkentamista luonnoksen 4 §:ään. Paloilmoitinta ei liitetä häätäkeskukseen, vaan valtakunnalliseen järjestelmään, häätäkeskustietojärjestelmään. Paloilmoittimien testaus ei ole sidottu tiettyyn viraston toimipisteeseen. Lisäksi testauksella ollaan automatisoimassa, jolloin testaus tapahtuu suoraan järjestelmän kanssa, ei yksittäisen häätäkeskuksen kanssa.

Häätäkeskuslaitos kiinnittää huomiota luonnoksen perusteluissa todettuun, että laitteiston pitäminen häätäkeskukseen liitettynä edellyttää, että laitteiston kunnossapidosta huolehditaan säädösten mukaisesti. Lakiluonnoksen pykälissä ei tästä ole mainintaa. Onkin epäselvää, mikä viranomainen on toimivaltainen asiasta päättämään. Epäselvää on myös se, voiko irrottaminen tapahtua pelastuslain valvonnan perusteella vai vain tarkastuslaitoksen havaitsemien puutteiden johdosta. Joka tapauksessa irrottamisella on korkea kynnyks tapauksissa, jossa rakennuksessa harjoitetaan edelleen luvanmukaista toimintaa.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos katsoo, että laissa olisi hyvä esittää ja selkiyttää pelastuslaitoksen ja häätäkeskuksen roolit paloilmoittimen häätäkeskukseen liittämisen ja yhteyden purkamisen osalta. Nykytilanteessa käytännöt vaihtelevat eri alueilla.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, että paloilmoittimien purkamista tai käytöstä poistoa ei huomioida lainsäädännössä. Käytännöt laitteistojen purun ja käytöstä poiston suhteen ovat kirjavia. Vaikka paloilmoittimen purkamisen ja käytöstä poiston käsittely kuuluu rakennusvalvonnalle, pelastuslaitoksella tulisi olla mahdollisuus lausua asiasta, jos esimerkiksi rakennusta ei pureta ja on mahdollisuus, että rakennuksen käyttö jatkuu. Nykyisin paloilmoittimia

halutaan poistaa käytöstä, kun tilat jäävät tyhjäksi tai rakennus myydään. Rakennuksen uusi omistaja ei välttämättä ole tietoinen rakennusta koskevasta paloilmoittimen velvoitteesta.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toteaa, että lakiluonnos jättää avoimeksi tavan, jolla hätäkeskuksen valvonnan alkaminen ratkaistaan. Perusteluosassa nimenomaisesti mainitaan, ettei pelastusviranomaisen päättä laitteiston liittämistä hätäkeskukseen. Miten varmistetaan, että valvontaan otettava laite on toimintakuntoinen ja menettely on noudattanut lain edellytyksiä? Samalla jää myös avoimeksi ja varmistamatta, että pelastustoimi on voinut suunnitella hälytysvasteen ja Hätäkeskuslaitos on tehnyt hälytysvasteen ohjaamisen osalta tarvittavat toimenpiteet hätäkeskustietojärjestelmään. Nykyisen käytännön mukaisesti pelastusviranomaisen antaa uuden hätäkeskuksen valvontaan kytkettävän paloilmoittimen haltijalle paloilmoittimen käyttöönottoluvan, kun paloilmoitinlaite arvioidaan olevan toimintakuntonaan riittävän luotettava ja pelastustoiminta on huomioitu hälytysvasteiden suunnittelun osalta. Asiassa toimitaan yleensä yhteistyössä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa esimerkiksi uuden rakennuksen käyttöönoton yhteydessä. Kumppanuusverkosto esittää lakiluonnosta täsmennettäväksi siten, että selvitys laitteiston perusmäärittelyistä tulee toimittaa jo suunnitteluvaiheessa ennen laitteiston asentamisen aloittamista viranomaisten suorittamaa ohjausta varten. Varmennustarkastuksen jälkeen tieto laitteiston käyttökuntoisuudesta tulee toimittaa pelastuslaitokselle. Tämän jälkeen pelastuslaitos antaa käyttöönottoluvan Hätäkeskuslaitokselle ja ilmoitinlaitteen haltijalle. Näin toimien varmistetaan Hätäkeskuslaitoksessa valvontaan otettavan laitteiston toimintakuntoisuus ja pelastuslaitoksen mahdollisuus suunnitella laitteistoon liittyvä hälytysvaste.

4.3.3 Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevat vaatimukset (5 §)

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy esittää, että paloilmoittimia ja automaattisia sammutuslaitteistoja koskevat vaatimukset pitäisi säätää laissa erillään.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy esittää, että selkeyden vuoksi lakiin olisi syytä lisätä suunnittelun osuus eli velvollisuudet, vastuut, vaatimukset ja koulutus. Vaikka nämä asiat ovat maankäyttö- ja rakennuslaissa, olisi syytä tuoda se myös tähän lakiin esille edes yhden kappaleen verran ja viittaus sitten toisaalle. (Lausunnossa on esimerkkejä sopimusehtoihin ja vastuisiin liittyvistä mahdollisista ongelmatilanteista.)

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto toteaa, että kohteesta riippuen suunnittelu edellyttää toisinaan poikkeamista yleisestä ohjeesta ja standardista, mutta epäselvää on, miten poikkeaman sallittavuus ratkaistaan. Kumppanuusverkosto esittää, että lakiluonnosta täsmennetään poikkeamien käsittelyn osalta. Poikkeamien myöntämisen periaatteet ja tilanteet, joissa poikkeamia voidaan myöntää, tulisi käsitellä periaatetasolla. Lisäksi olisi tärkeää esittää laissa tai sen perusteluosassa, kenen toimesta poikkeama voidaan sallia sekä miten poikkeamapäätös dokumentoidaan.

Helsingin kaupunki esittää, että laitteistojen perusvaatimuksiin tulee lisätä vaatimus kyberturvallisuuden huomioimisesta laitteiden suunnittelussa. Laitteita ei tulisi liittää tietoverkkoon niin, että niihin tunkeutuminen mahdollistaisi laitteen lamauttamisen, sen laukaisemisen tai muun ilkivaltaisen taikka sen avulla kohteen toimintaa haittaavan tekijän aiheuttamisen.

4.3.4 Laitteiston perusmäärittelyt (6 §)

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy kiinnittää huomiota 6 §:n vaatimukseen toimittaa perusmäärittelyistä laadittava selvitys tiedoksi pelastusviranomaiselle ja sen perusteluihin. Sammutuslaitteiston suunnittelun perusteet on yleensä toimitettu palotarkastajalle kommentoitavaksi. Osa tarkastajista ottaa kantaa hyvinkin tarkasti ja osa taas kuittaa viestin saaduksi. Edelleenkin olisi hyvä, että pelastusviranomaiset ottaisivat kantaa suunnittelun perusteisiin ja esimerkiksi vesilähteeseen.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos pitää hyvänä, että luonnoksen mukaan paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevista perusmäärittelyistä on laadittava selvitys, mikä toimitetaan tiedoksi pelastusviranomaiselle. Lisäksi tulisi myös määritellä tarkemmin, mitkä ovat pelastusviranomaisen toimenpiteet selvityksen saatuaan.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos katsoo, että toimintaa tulisi yhdenmukaistaa pelastuslaitoksien välillä. Esitys nykyisellään voi edelleen aiheuttaa eriäviä käytänteitä pelastuslaitoksien välillä. Lailla voitaisiin edellyttää, että pelastusviranomaisen on tarkastettava sille toimitetut suunnitelmat. Tämä

kirjaus antaisi pelastusviranomaiselle toimenpiteitä vaativan tehtävän. Tarkastus voisi tarkoittaa esimerkiksi suunnitteluasiakirjojen leimaamista tai sähköistä allekirjoittamista. Viranomaismerkinnöillä varustettu asiakirja helpottaisi myös tarkastuslaitoksen toimintaa. Merkinnöistä voisi päätellä, että suunnitteluasiakirjat ovat kiertäneet pelastusviranomaisen tarkastuksen kautta, kun nykyisellään asia voi jäädä epäselväksi. Pelastuslaitos toteaa, että tarvittaessa pelastusviranomaisen voisi myös ohjata täydentämään suunnitelmia ennen tarkastusmerkintää, kuten nykykäytäntö tällä hetkellä monesti on. Suunnitteluasiakirjoissa havaitaan puutteita melko usein. Samalla voidaan sopia kohteen erityispiirteistä johtuvia toteutuksia, mitkä kirjataan suunnitteluasiakirjoihin. Suunnitteluohjeista poikkeavat toteutukset tulisi kuitenkin eritellä selkeästi.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos toteaa, että lakiluonnoksessa ei ole tunnistettu pelastuslaitoksen nykyistä roolia paloilmoittimien ja sammutuslaitosten osalta. Pelastusviranomaiselle tulisi säätää selkeä asiantuntijarooli osana laitteistojen suunnittelun, toteutuksen, käyttöönoton, käytön ja käytöstä poiston prosesseja. Tällä pyritäisiin varmistamaan, että pelastusviranomaisen voi antaa riittävää neuvontaa ja ohjausta laitteiston elinkaaren kaikissa vaiheissa ja näin varmistaa omalta osaltaan laitteiston oikea ja tarkoituksenmukainen toiminta. Pelastuslaitokselle tulisi myös säätää rooli osapuolena, jolle kohteen tulee toimittaa tietoja pelastuslaitoksen kohdekorttia varten. Lisäksi olisi hyvä säätää kohteen ja pelastuslaitoksen välisestä avainsäilösopimuksesta.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos ehdottaa muutosta: ”laitteiston perusmäärittelyt tulee toimittaa pelastusviranomaiselle käsiteltäväksi ja kommentoitavaksi hyvissä ajoin ennen laitteiston hankintaa”. Valmiin perusmäärittelyn tiedoksi saanti ei ole riittävä menettely, jotta pelastusviranomaisen voisi tarvittaessa antaa neuvontaa ja ohjausta laitteiston suunnittelussa tai puuttua riittävän aikaisessa vaiheessa oleellisia virheitä tai puutteita sisältävien laitteistojen toteutukseen. Laitteiston toteutuksessa tulisi ottaa huomioon mm. pelastustoiminnan edellytykset, rakennuksen muut paloturvallisuussuunnitelmat ja ratkaisut, kohteen henkilökunnan toiminta eri tilanteissa ja laitteiston oikea toiminta huomioiden erheelliset paloilmoitukset. Jos edellä mainittuja seikkoja ei huomioida jo laitteiston suunnittelu-, toteutus- ja käyttöönottovaiheessa, joudutaan niihin puuttumaan heti kohteen käyttöönoton jälkeen pelastusviranomaisen suorittaman valvonnan keinoin. Tämä ei ole järkevä ja tarkoituksenmukainen toimintatapa kiinteistön omistajan, toiminnanharjoittajan tai pelastusviranomaisen kannalta. Juuri valmistuneeseen kohteeseen suoritettu valvonta ja asioiden korjattavaksi määrääminen kiinteistön ollessa jo käytössä ei edusta hyvää toimintatapaa, jos asiat olisi voitu huomioida jo suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Pelastusviranomaisen roolin merkitys korostuu erityisesti niissä kohteissa, joissa paloturvallisuustekniikkaa on paljon ja paloilmoitinlaite ohjaa muiden turva- ja kiinteistöjärjestelmien toimintaa. Esimerkkejä paloilmoittimen avulla ohjattavista muista järjestelmistä ovat mm. lukitus ja kulunvalvonta, automaattinen savunpoisto, palo-ovet tai luukut, hätäkuulutusjärjestelmä, evakuointihissit, adaptiiviset poistumisopasteet. Paloilmoitinlaitteen ohjausten toimivuuden tarkastaminen ei tällä hetkellä kuulu tarkastuslaitosten normaaliin toimenkuvaan ja on mahdollista, että kohteeseen suunnitellun turvallisuustekniikan kokonaisuuden toimivuutta ei käyttöönottovaiheessa tarkasta kukaan. Tällöin pelastusviranomaisen rooli korostuu, jotta kohteen turvallisuustaso olisi suunnitellulla ja lakisääteisellä tasolla kun kohde otetaan käyttöön.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos ehdottaa lisäystä: ”laitteistolla varustetusta kohteesta tulee toimittaa kohdetietoja pelastuslaitoksen kohdekorttia varten hyvissä ajoin ennen kohteen käyttöönottoa”. Pelastustoiminnan tukemiseksi, ohjaussäännön määrittelemiseksi ja erheellisten paloilmoitusten laskuttamiseksi pelastuslaitos tarvitsee kohteesta tietoja, joiden perusteella voidaan laatia kohdekortti. Paloilmoitinlaitteiden suuren lukumäärän vuoksi kohdetietojen sujuva saaminen sekä hallinnointi siten, että tarvittavat tiedot saadaan viipymättä hyödynnettyä pelastustoiminnan tukemisessa, on käytännön työssä oleellista. Kohdekortin rooli osana tätä järjestelyä olisi hyvä vakiinnuttaa myös säädösten tasolle.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos ehdottaa lisäystä: ”jos kohteeseen toteutetaan avainsäilö pelastuslaitosta varten, niin kohteen on sovittava asiasta pelastuslaitoksen kanssa ja tarvittaessa on laadittava avainsäilösopimus”. Pelastuslaitosta varten toteutettavan avainsäilön roolin ja siihen liittyvien menettelyjen yhdenmukaistaminen ja selkiyttäminen säädösten tasolle olisi toivottavaa.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksessa esitetään, että laitteiston perusmäärittelyistä tehty selvitys (paloilmoittimen elinkaarikirja ja sammutuslaitteiston

suunnitteluperusteet) toimitetaan vain tiedoksi pelastusviranomaiselle. Pelastuslaitos ei tällöin tarkastaisi selvitystä. Pelastusviranomainen ei tällöin voisi ottaa kantaa esimerkiksi laitteiston soveltuvuudesta käytettäviin tiloihin (erheellisten paloilmoitusten ehkäiseminen) tai riittäviin pelastustoimen edellytyksiin (esimerkiksi käyttölaitteen sijainti, paloilmotimen ohjaustoiminnot).

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää, että lakiluonnosta täsmennetään huomioimaan viranomaisten kuuleminen riittävän ajoissa ja viranomaisten mahdollisuus ohjata riittävällä toimivallalla suunnittelua. Selvitys laitteiston perusmäärittelyistä tulee 6 §:n perusteella toimittaa tiedoksi pelastusviranomaiselle. Perusteluosassa mainitaan "Tarkoitus on, että selvitys esitetään viranomaisille rakennuslupakäsittelyn tai muun viranomaismenettelyn yhteydessä." Kumppanuusverkosto toteaa, että pääsääntöisesti rakennuksen suunnittelu ei ole rakennusluvan käsittelyvaiheessa edennyt vaiheeseen, jossa näin yksityiskohtaisia tietoja kyetään rakentamaan ryhtyvän toimesta esittämään. Rakennuslupa-asiakirjojen tarkkuus ei myöskään ole riittävä ja lupa-asiakirja ei ole tarkoituksenmukainen tapa yksittäisen laitteiston tekniseen määrittelyyn. Rakennusluvassa yleensä päätetään valvonnasta ja suojaamisesta "järjestelmä- ja periaatetasolla". Kumppanuusverkosto kiinnittää huomiota siihen, että tiedon toimittamisen ajankohta ei ole 6 §:ssä säädetty tai rajoitettu. Pelastusviranomaiselle ei ole varattu 6 §:ssä tai lain muussa kohdassa mahdollisuutta ohjata suunnittelun sisältöä yhteistyössä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa tai tarvittaessa edellyttää suunnittelussa huomioitavaksi viranomaisen tarpeelliseksi katsomia täsmällisiä asiakohtia. Viranomaisten ohjauksella olisi mahdollista edistää turvallisuusjärjestelyjen muodostumista kokonaisuutena tarkoituksenmukaiseksi. Tämä on erityisen tärkeää etenkin laajoissa ja vaativissa rakennushankkeissa ja useiden eri järjestelmien kokonaisuuksissa. Myös tehokkaan ja sujuvan pelastustoiminnan toimintaedellytykset tulee kyetä huomioimaan turvallisuusjärjestelmiä suunniteltaessa. Tämä ei ole mahdollista, mikäli viranomainen ei osallistu suunnittelun ohjaamiseen tai ole tarvittaessa toimivaltainen ratkaisemaan asiaa. Käsittelyllä varmistetaan myös, että rakennusluvan sisältö tulee huomioiduksi laitteistojen suunnittelussa, mikäli ei ole itsestäänselvyys. Käsittely parantaa myös varmennustarkastuksen luotettavuutta, koska varmennustarkastuksen suorittaja ei tavanomaisesti tiedä rakennusluvan tarkasta sisällöstä.

Suomen Palopäällistöliitto ry toteaa, että perusteluissa olisi hyvä määritellä tarkemmin mitä tarkoitetaan "rakennuslupamenettelyn yhteydessä määritellään". Nykyisessä sammutuslaitosasetuksessa on perusteluissa selvennetty, että rakennusvalvonnankaan tehtäviin ei kuulu suunnitelman hyväksyminen, ainoastaan suunnittelijan pätevyyden ja suunnitelman kelpoisuuden varmistaminen, optiona vielä tarkastuslaitoksen lausunto.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää, että perusteluissa avataan sitä, että 6 §:n uusi termi perusmäärittely on vastaava kuin aiemmin asetuksissa ja määräyksessä esitetty toteutuspöytäkirjamenettely ja että alalla on laitteistosta (paloilmoitin, sammutuslaitteisto) riippuen voinut olla aiemmin erilaisia nimityksiä tälle määrittelylle.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue pitää hyvänä, että luonnoksen mukaan paloilmotimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevista perusmäärittelyistä on laadittava selvitys, mikä toimitetaan tiedoksi pelastusviranomaiselle. Lisäksi tulisi määritellä tarkemmin, mitkä ovat pelastusviranomaisen toimenpiteet selvityksen saatuaan.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että toimintaa tulisi yhdenmukaistaa pelastuslaitoksien välillä. Esitys nykyisellään voi edelleen aiheuttaa eriäviä käytänteitä pelastuslaitoksien välillä. Lailla voitaisiin edellyttää, että pelastusviranomaisen on tarkastettava sille toimitetut suunnitelmat. Tämä kirjaus antaisi pelastusviranomaiselle toimenpiteitä vaativan tehtävän. Tarkastus voisi tarkoittaa esimerkiksi suunnitteluasiakirjojen leimaamista tai sähköistä allekirjoittamista. Viranomaismerkinnöillä varustettu asiakirja helpottaisi myös tarkastuslaitoksen toimintaa. Merkinnöistä voisi päätellä, että suunnitteluasiakirjat ovat kiertäneet pelastusviranomaisen tarkastuksen kautta, kun nykyisellään asia voi jäädä epäselväksi. Hyvinvointialue toteaa, että tarvittaessa pelastusviranomainen voisi myös ohjata täydentämään suunnitelmia ennen tarkastusmerkintää, kuten nykykäytäntö tällä hetkellä monesti on. Suunnitteluasiakirjoissa havaitaan puutteita melko usein. Samalla voidaan sopia kohteen erityispiirteistä johtuvia toteutuksia, mitkä kirjataan suunnitteluasiakirjoihin. Suunnitteluohjeista poikkeavat toteutukset tulisi kuitenkin eritellä selkeästi.

4.3.4 Asennustodistus (7 §)

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry esittävät yhteisessä lausunnossaan, että tulisi täsmentää asennustodistuksen koostuvan useista eri asiakirjoista. Alan laatimassa ohjeistossa asennustodistus on paloilmoittimen asennusliikkeen laatima, suunnitteluperusteinen ja todistusliitteinen. Asennustodistuksen laatimisen jälkeen varmennustarkastus voidaan tilata tarkastuslaitokselta. Tarkastuslaitos aloittaa tarkastuksen ainoastaan, jos sillä on käytettävissä asennustodistus liitteinen.

Are Oy katsoo, että vaatimus asennustodistuksen laatimisesta myös pienemmän korjaustyön osalta vaikuttaa kohtuuttomalta (esimerkiksi rikkiäisen ilmaisimen vaihto uuteen luokitellaan korjaustyöksi). Vastuuhenkilön tulisi tällöin allekirjoittaa kyseinen asennustodistus. Riittäväksi tulisi katsoa, että korjaustyön suorittaja kuittaa työn suoritetuksi laitteiston päiväkirjaan.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää, että väärinkäsitysten välttämiseksi perusteluissa avataan sitä, että asennustodistus rakentuu eri dokumenteista, ja johon liitetään tiedot aiemmin tehdyistä laitteiston perusmäärittelyistä sekä menetelmät ja todistukset näiden vaatimusten täyttämiseksi. Myös asennustodistuksen laadintaketju on nyt osittain harhaanjohtava, kun lakiluonnoksessa esitetään, että asennustodistuksen on sisällettävä perusmäärittelyt ja tarkastusraportit. Perusmäärittelyt on tehty jo hankkeen alussa ja asennusliikkeen laatima asennustodistus on oltava saatavilla vasta varmennustarkastuksessa ja sillä kolmas osapuoli varmistaa asennusliikkeen tehneen omantyön tarkastuksen. Kolmannen osapuolen tarkastusraportti saadaan kuitenkin vasta, kun tarkastuslaitos pystyy varmistumaan asennuksen asianmukaisuudesta. Nyt voi ymmärtää niin, että kyseessä on yksi dokumentti, kun kuitenkin käytännössä koostuu eri määrittelyistä ja raporteista. SPEK kiinnittää huomiota myös perusteluihin, joissa todetaan: Käytännössä asennusliike usein laatii esitetyt pohjan laitteiston huolto- ja kunnossapito-ohjelmaksi. Tarkoitetaanko tuolla sekä asennusliikkeen toimittamaa huolto-ohjelmaa että omistaja- ja haltijatahon vastaamaa kunnossapito-ohjelmaa vai onko tämä nyt uusi termi ja yksi dokumentti? Asennusliike ei pysty kuitenkaan määrittelemään vastuita ylläpito-organisaatiolle ja ottamaan huomioon muita tekijöitä, jotka vaikuttavat kunnossapito-ohjelman laadintaan.

4.3.6 Asennusliikkeenä toimimisen edellytykset (10 §)

Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna, että asennusliikkeiden vastuuhenkilön osalta päätoimisuuden vaatimuksesta luovutaan. Suomen Yrittäjät katsoo, että vaatimus varmistua vastuuhenkilön tosiasiallisesta mahdollisuudesta hoitaa tehtäviään turvaa riittävällä tavalla toiminnan asianmukaisuutta, kuitenkin luomatta turhia haasteita toiminnan järjestämiseen.

Sprinkleritekninen yhdistys ry esittää, että asennusliikkeen vastuuhenkilön tulee olla työsuhteessa tai esimerkiksi toimitusjohtajana siinä asennusliikkeessä, jossa toimii vastuuhenkilönä. Samanaikaisesti ei voi toimia useammassa eri yrityksessä asennusliikkeen vastuuhenkilönä.

Bravida Finland Oy pitää oikeansuuntaisena sitä, että vastuuhenkilönä voi toimia myös esimerkiksi yhtiömies tai johtavassa asemassa oleva. Bravida kuitenkin katsoo, että vastuuhenkilönä toimimista on perusteltua rajoittaa siten, ettei yksi henkilö voi toimia vastuuhenkilönä useamman kuin yhden yrityksen palveluksessa.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy esittää, että vastuuhenkilön pitää olla liikkeen päätoimisessa palveluksessa ja voi allekirjoittaa vain oman liikkeen asennustodistuksia. Kuinka varmennetaan vastuuhenkilön tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään, liikevaihto, työmaiden määrä?

PIL Paloilmoitinliike Consulting Oy esittää lisättäväksi, että sama henkilö voi olla nimettynä maksimissaan kolmen paloilmoitinliikkeen vastuuhenkilöksi. Silloin vastuuhenkilöllä olisi tosiasialliset mahdollisuudet hoitaa tehtäviään. Näin on määritelty esimerkiksi sähkötöiden johtajan kohdalla.

Probemen Oy esittää, että vastuuhenkilön pitäisi voida toimia useammassa liikkeessä vastuuhenkilönä, jos hänellä on tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa tehtäviä työsopimuksen määrittämänä tai liikkeen omistajan ominaisuudessa.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää, että vähintään perusteluissa tulisi kuvata kuinka tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään käytännössä voitaisiin todentaa, jotta vastuuhenkilöketjut ja työsuhteet pystyttäisiin hallitsemaan, jotta toteutusten laatu pysyisi asianmukaisena, ja, että suunnittelussa olisi oikeasti riittävät resurssit valvontaan.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa esitetään, että vaatimusta vastuuhenkilön päätoimisuudesta ei pitäisi missään tapauksessa poistaa, koska tosiasiallinen tehtävien hoitaminen ei useassa tapauksessa ole mahdollista. Esimerkiksi asennusliikkeen suorittaman huoltotyön (mm. järjestelmien lakisääteiset vuosihuollot) valvominen olisi mahdotonta. Päinvastoin, usealla paikkakunnalla toimiville toimijoille pitäisi vastuuhenkilöille olla myös määritelty varavastuuhenkilö.

Ab Alarm Control Alco Oy toteaa, että nykyiset laitteistot edellyttävät laitevalmistajan lisenssillä toimivia ohjelmistoja, ja esittää 10 §:n 3 momentin muuttamista muotoon: "Asennusliikkeen käytössä on oltava asennus- ja huoltotyön edellyttämät laitteet, välineet, järjestelmät ja laitekohtaiset ohjelmistot." Laadukkaana työn suorittaminen edellyttää myös laitetoimittajan ohjeiden mukaan toimimista, ja esittää muutettavaksi muotoon: "Laitteisto on suunnitelman, tarkastuksen ja tehdyn asennus- tai huoltotyön osalta laitevalmistajan/-toimittajan ohjeiden sekä lain vaatimusten mukainen."

Inspecta Tarkastus Oy esittää, että säännöskohtaisissa perusteluissa mainittu laitekohtaiset ohjelmistot tulisi lisätä myös 10 §:ään: "Asennusliikkeen käytössä on oltava asennus- ja huoltotyön edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät sekä laitekohtaiset ohjelmistot."

4.3.7 Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävät (11 §)

Inspecta Tarkastus Oy esittää vastuuhenkilön tehtäviin lisättäväksi suunnitelmantarkastuksen uudeksi 4 kohdaksi: "laitteiston suunnitelmat on tarkastettu ennen asennustöiden aloittamista". Vanhassa sammutuslaitteistoasetuksessa oli, että viranomaisen voi, jos se on tarpeen perusmäärittelyjen arvioimiseksi, vaatia esittämään tarkastuslaitoksen lausunnon siitä, täyttääkö suunniteltu ratkaisu laissa säädetyt vaatimukset.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy kiinnittää huomiota 11 §:n vaatimukseen, että vastuuhenkilön on ylläpidettävä ammattitaitoaan. Kuinka tämä todetaan/määritellään?

4.3.8 Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyystodistus (12 §)

Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna muutoksena, että asennusliikkeiden vastuuhenkilön koulutusvaatimus poistettaisiin ottaen huomioon, ettei vaatimus välttämättä ole toimiva kriteeri ammatillisen osaamiseen tarkasteluun, ja muutoksen on arvioitu helpottavan jonkin verran alalle tuloa. Riittävän asiantuntemuksen takaaminen vastuuhenkilön kokeen ja työkokemusvaatimuksen kautta on kuitenkin tärkeää.

Sprinkleritekninen yhdistys ry esittää, että sammutuslaitteistoliikkeen vastuuhenkilön koulutusvaatimus on oltava vähintään teknillisen puolen opistoinsinööri, AMK-insinööri tai ylempi korkeakoulututkinto.

Sprinkleritekninen yhdistys ry esittää, että sammutuslaitteistoliikkeen vastuuhenkilön työkokemus on määriteltävä tarkemmin, ja vaadittava vähintään kahden vuoden työkokemus asennusliikkeen palveluksessa esimerkiksi projektinjohtotehtävissä. Asentajana tai huoltomiehenä toimimista ei voi pitää riittävänä työkokemuksena vastuuhenkilölle.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry toteavat yhteisessä lausunnossaan, että koulutusvaatimuksen poisto vastuuhenkilöltä on kannatettavaa, mutta kokemusvaatimus pitäisi olla vähintään kolme vuotta, kuten esimerkiksi laissa yksityisistä turvallisuuspalveluista.

Ab Alarm Control Alco Oy toteaa, että kahden vuoden työkokemus on aivan liian lyhyt, olisi oltava vähintään viisi vuotta kuten Ruotsissa.

Alco esittää, että toiminnan aloihin lisätään vaahtosammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt omana laitteistotyypinä.

Afire Oy esittää, että sammutuslaitteistoliikkeen vastuuhenkilön koulutusvaatimus on oltava vähintään teknillisen puolen opistoinsinööri/teknikko tai AMK-insinööri. Sammutuslaitteistojen toiminta tulee olla varmatoimisia, koska niillä suojataan ihmishenkiä ja omaisuutta. Vastuuhenkilöllä tulee olla riittävä koulutus, jotta edellytykset vaatimaan ja vastuulliseen tehtävään olisi lähtökohtaisesti riittävät.

Are Oy toteaa lausunnossaan, että paloilmoittimia asentavan ja automaattisia sammutuslaitteistoja asentavan asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksia lievennetään esityksessä usealla tavalla. Esitetyt lievennykset ovat ongelmallisia useista syistä ja heikentävät erityisesti esityksen tavoitteeksi asetettujen paloturvallisuuden edistämisen ja ylläpitämisen toteutumista.

Are katsoo, että kahden vuoden työkokemus on pituudeltaan riittämätön eikä sen sisältöä ole määritelty riittävän tarkasti. Vastuuhenkilön tehtävät ovat vaativia ja vastuullisia. Kyse on henkilöturvallisuuteen vaikuttavista järjestelmäkokonaisuuksista, joiden sisäistäminen ja hallitseminen vie aikaa ja vaatii pitkän kokemuksen suunnittelu- ja käyttöönottoista. Tehtäviin kuuluvat muun muassa asennus- ja huoltotöiden säädöstenmukaisuudesta huolehtiminen ja sen varmistaminen, että laitteiston toteutus on kaikilta osin hyvän teknisen käytännön ja sovittujen määrittelyjen mukainen. Laitteiston toteutuksessa on huomioitava laitteiston käyttötarkoitus, suojattavassa kohteessa harjoitettava toiminta, suojattavan kohteen olosuhteet ja yhteensopivuus laitteiston toimintaan mahdollisesti vaikuttavien muiden järjestelmien kanssa. Laitteiston on täytettävä toiminnalliset vaatimukset, jotka koskevat laitteiston ominaisuuksia, laitteiston toiminnan luotettavuutta, eri laitteiden keskinäistä yhteensopivuutta ja suojausta haittavaikutuksilta. Toiminnalliset vaatimukset koskevat myös laitteiston erheellisen toiminnan ehkäisyä sekä tarpeellisia merkintöjä ja opasteita. Näiden tehtävien asianmukaiselle suorittamiselle vaadittavaa osaamista ei ole mahdollista hankkia ilman koulutusta kahden vuoden työkokemuksella ja osallistamalla vastuuhenkilöille järjestettäviin kokeisiin.

Avarn Security Oy katsoo, että kahden vuoden työkokemus on vähän heppoinen vaatimus. Hyväksytyn vastuuhenkilön kokeen ja kahden vuoden työkokemuksen lisäksi olisi hyvä olla ainakin 3 - 5 kohteen referenssit, joissa on ollut vastuuhenkilönä ennen luvan myöntämistä.

Bravida Finland Oy toteaa, että vastuuhenkilön koulutusvaatimus tulee säilyttää. Esitysluonnoksen vaatimusta riittävästä työkokemuksesta ei voi pitää riittävänä. Nykyaikaiset paloturvallisuusratkaisut saattavat perustua laajoihin ja monimutkaisiin ratkaisuihin ja edellyttävät toiminnallista paloturvallisuussuunnittelua. Rakennusten paloturvallisuussuunnittelu on vaativaa ja paloturvallisuussuunnittelijoiden osaamista kehitetään jatkuvasti. Paloturvallisuussuunnittelijoiden pätevyysvaatimuksena on vähintään AMK-tasoinen tutkinto. Myös vastuuhenkilön koulutusvaatimuksena tulee säilyttää vähintään AMK-tasoinen tutkinto. Vastuuhenkilön tehtävien laajuus ja vaadittava osaamistaso huomioiden pelkkää työkokemusta ei voida pitää riittävänä kelpoisuusvaatimuksena. Lisäksi ongelmallista on, ettei vastuuhenkilölle ole ammattitaidon ylläpitämisen ja päivittämisen osalta säädetty määrämuotoista kouluttautumismuotoa. Bravidan näkemyksen mukaan tulisi harkita, että vastuuhenkilöltä edellytetään säädösten tasolla esimerkiksi pakollisia koulutuspäiviä ammattipätevyytensä ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Bravida katsoo, että vastuuhenkilöltä vaadittava työkokemus on määriteltävä tarkemmin. Asennus- tai huoltotöiden tekemistä ei voida pitää riittävänä työkokemuksena vastuuhenkilölle. Riittävänä työkokemuksena voidaan pitää esimerkiksi kahden vuoden työskentelyä asennusliikkeen palveluksessa vähintään projektinjohtotehtävissä.

Inspecta Tarkastus Oy esittää, että vaahtolaitteistot tulisi yksilöidä asennus- ja huoltotoiminnan omana alana. Vaahtolaitteistojen suunnittelu, asentaminen ja huolto vaativat erityisosaamisen sekä ovat käytössä pääsääntöisesti korkean riskin kiinteistö-/sammutuskohteissa.

PIL Paloilmoitinliike Consulting Oy katsoo, että kahden vuoden työkokemusvaatimus on liian vähän. Hyväksytyn vastuuhenkilön kokeen ja kahden vuoden työkokemuksen lisäksi olisi hyvä olla usean (3-5 kpl) kohteen toteutus, missä on ollut mukana vastuuhenkilönä ennen luvan myöntämistä.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy esittää, että vastuuhenkilön koulutusvaatimus on säilytettävä ja mieluummin nostaa vaatimusta kuin laskea. Koulutusvaatimuksena sammutusjärjestelmien puolelta LVI-alan koulutus ja paloilmoittimien puolella siihen sopiva (sähkö, automatiikka, yms.).

Probemen Oy esittää, että vastuuhenkilön työkokemus pitäisi olla vähintään viisi vuotta.

Probemen katsoo, että sprinklerin ja vesisumujärjestelmien vastuuhenkilöiden pätevydet pitäisi jakaa huolto- ja asennustöihin, koska työt poikkeavat toisistaan. Hyvä suunnittelija/asennustöiden tekijä ei välttämättä osaa tehdä huoltotöitä kunnolla.

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastuuhenkilöiden koulutuksen, tehtävien ja pätevyysvaatimuksien tarkentaminen selkeyttää vaatimustasoa ja toimintaa sekä on osaltaan kehittämässä laadukkaampia toteutuksia.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö näkee esitetyn vaatimuksen riittävästä työkokemuksesta paloilmoittimien osalta hyvänä.

Helsingin kaupunki esittää, että vastuuhenkilön koulutusvaatimus tulee säilyttää. Vaatimus riittävästä työkokemuksesta ei riitä. Nykyaikaiset paloturvallisuusratkaisut voivat perustua laajoihin ja monimutkaisiin ratkaisuihin ja edellyttää toiminnallista paloturvallisuussuunnittelua. Rakennusten paloturvallisuussuunnittelu on vaativaa ja paloturvallisuussuunnittelijoiden osaamista kehitetään jatkuvasti. Koulutusvaatimuksen vaihtoehtona voisi olla osaamistasoihin perustuva hyväksyntä. Tällöin yksi osaamistaso ei välttämättä lainsäädännöllisestikään pätevöittäisi kaikkiin alan tehtäviin. Vastuuhenkilöllä tulisi olla tehtäviensä laajuuteen nähden riittävä koulutuksella ja työkokemuksella hankittu osaaminen. Helsingin kaupunki toteaa, että palontorjuntatekniikkaan liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä tehdään jatkuvasti ja esimerkiksi ympäristöturvallisuutta parantavia ja hiilineutraaliutta edistäviä tekniikoita ja menetelmiä kehitetään. Tekninen kehitys voi tuottaa esimerkiksi uudentyyppisiä läpäiseviä tekniikoita akkupalojen sammuttamiseen. Erilaiset drone- ja muihin miehittämättömiin tekniikkoihin pohjautuvat sammutusvälineet saattavat olla lähivuosina kuluttajamarkkinoilla. On mahdollista, että jo lähitulevaisuudessa on syytä tarkastella muuttuvia vaatimuksia ja uusia näkökulmia uusien paloturvallisuustekniikoiden huolto- ja tarkastuspätevyyksissä. Tämä tulee ottaa huomioon ja harkita tulisiko asetuksissa edellyttää vastuuhenkilöiltä pakollisia koulutuspäiviä ammattipätevyuden ylläpitämiseksi. Vastuuhenkilöiden osaamista valvotaan tenttisuorituksin, mutta tämän jälkeen osaamista ei varsinaisesti edellytettäisi kehitettäväksi, vaikka toimintaympäristö muuttuisikin ja toiminta laajenisi oleellisestikin. Valvontaviranomaisen tulee voida luottaa siihen, että suunnitteluratkaisut ovat oikeita. Väärät paloturvallisuustekniikan suunnitteluperusteet tai väärät toiminnalliset ratkaisut voivat olla vaikeita korjattavia ja tästä voi aiheutua merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia tai vahinkotilanteissa jopa henkilövahinkoja. Koulutusvaatimusta ei tule poistaa.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa nähdään, että paloilmoittimia asentavan ja automaattisia sammutuslaitteistoja asentavan asennusliikkeen vastuuhenkilön koulutusvaatimuksen poistaminen ei ole hyvä asia alan kannalta. Lausunnossa todetaan, että vastuuhenkilön työkokemukseksi esityksessä määriteltyä kahta vuotta ei ole eritelty riittävän tarkasti. Kahden vuoden työkokemus on myös aivan riittämätön. Kyseessä on kuitenkin vahvasti henkilöturvallisuuteen vaikuttavat järjestelmäkokonaisuudet, joita ei pysty sisäistämään muutaman vuoden suppealla työkokemuksella. Hän ehdottaa riittävän laaja-alaiseksi työkokemukseksi kuuden vuoden työkokemusta suunnittelu- tai käyttöönottotöistä. Varsinkin jos halutaan, että pätevyys hankkinut vastuuhenkilö huolehtii tosiasiallisesti asennus-/huoltotyön säädöstenmukaisuudesta ja siitä, että laitteiston toteutus on kaikilta osin hyvän teknisen käytännön sekä sovittujen määrittelyjen mukainen. Jos laitteiston toteutuksessa on otettava huomioon laitteiston käyttötarkoitus, suojattavassa kohteessa harjoitettava toiminta, suojattavan kohteen olosuhteet ja yhteensopivuus laitteiston toimintaan mahdollisesti vaikuttavien muiden järjestelmien kanssa. Laitteiston on täytettävä toiminnalliset vaatimukset, jotka koskevat laitteiston ominaisuuksia, laitteiston toiminnan luotettavuutta, eri laitteiden keskinäistä yhteensopivuutta ja suojausta haittavaikutuksilta. Toiminnalliset vaatimukset koskevat myös laitteiston erheellisen toiminnan ehkäisyä sekä tarpeellisia merkintöjä ja opasteita. Edellä mainittua osaamista/kokemusta ei ole mahdollista hankkia muutaman vuoden työkokemuksella tai osallistumalla vastuuhenkilöille järjestettäviin kokeisiin. Esityksen tavoitteeksi määritelty rakennuksien ja henkilöturvallisuuden edistäminen ja parantaminen sekä toimintatapojen yhdenmukaistaminen ei tule toteutumaan, jos alalle tulee huomattava määrä uusia toimijoita, joiden osaaminen/ammattitaito ei välttämättä ole vaaditulla tasolla, koska koulutus- ja työkokemus vaatimukset ovat riittämättömät toimivien ja laadukkaiden järjestelmien toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös tehostaa valvontaa ja viranomaisen toimivaltuuksia. Viime vuosina asennusliikkeiden valvontaa ei ole hirveästi suoritettu resursseista johtuvista syistä, joten toimijoiden lisääntyminen alalla ei ainakaan helpota tätä tilannetta ollenkaan.

4.3.9 Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyys todentaminen (13 §)

Suomen Yrittäjät kannattaa vastuuhenkilön pätevyystodistuksen määräaikaaisuudesta luopumista, joka poistaa yritysten turhaa hallinnollista taakkaa.

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry kannattaa pätevyystodistusten uusimisivelvoitteen poistamista paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen asentajilta. Uusiminen on tähänkin mennessä ollut lähinnä hallinnollinen menettely, joten siitä luopuminen on perusteltua.

Sprinkleritekninen yhdistys ry kiinnittää huomiota siihen, että lakiesityksen mukaan vastuuhenkilön pätevyys säilyy ikuisesti, kun on kerran hyväksytty vastuuhenkilöksi. Sprinkleritekninen yhdistys ehdottaa vaatimukseksi: ”Mikäli vastuuhenkilönä toimimisessa on yli kolmen vuoden tauko eli vastuuhenkilön tehtävät eivät ole jatkuneet yhtäjaksoisesti, tulee vastuuhenkilön suorittaa uusi pätevyyskoe.”.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry toteavat yhteisessä lausunnossaan, että pätevyystodistuksen määräaikaisuuden poistaminen ei ole kannettavaa. Sen tulisi olla esimerkiksi viisi vuotta, jonka aikana on toimittava vastuuhenkilönä. Viiden vuoden määräaikaisuus on käytössä muun muassa useissa pätevyyskorteissa kuten tulityökortti.

Are Oy katsoo, että pätevyystodistuksen määräaikaisuuden poistaminen on ongelmallinen, koska vastuuhenkilön tulisi kyetä osoittamaan ammattitaitonsa olevan vaaditulla tasolla myös vuosien kuluttua. Vaatimus vastuuhenkilön päätoimisuuden poistamisesta on sekin ongelmallinen, koska näin luodaan riski sille, ettei vastuuhenkilö kykene hoitamaan tosiasiallisia tehtäviään vaaditulla tasolla.

Bravida Finland Oy katsoo aiheelliseksi huomauttaa, että pätevyystodistuksen määräaikaisuus on osaltaan toiminut varmistuksena siitä, että luettelo vastuuhenkilöistä on ajantasainen ja antaa oikean kuvan alalla aidosti toimivista henkilöistä. Bravidan mukaan olisi aiheellista harkita, että henkilöltä edellytettäisiin vähintään vastuuhenkilön kokeen hyväksyttyä suorittamista, mikäli hän ei ole toiminut vastuuhenkilön tehtävissä yhtäjaksoisesti yli kolme vuoden ajan.

Inspecta Tarkastus Oy katsoo, että asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyyden voimassaolo tulisi säilyttää entisellään. Toimialoille ja laitteistoihin tulee koko ajan uutta tekniikkaa sekä mahdollisesti uusia laitteistotyyppisiä. Jos pätevyystodistuksen voimassaoloa ei rajoiteta, ennen pitkään tulee eteen tilanteita, jossa asennus- ja huolto liike asentaa tai huoltaa laitteistoja, joihin heillä ei ole riittävää osaamista.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy esittää, että pätevyystodistuksen voimassaoloa pitäisi paremminkin tiukentaa. Esimerkiksi millaisissa projekteissa on ollut mukana ja missä tehtävässä (allekirjoittanut asennustodistuksen, suunnittelussa mukana, kohteen projektipäällikkönä).

PIL Paloilmoitinliike Consulting Oy esittää, että pätevyystodistuksen voimassaololle pitäisi asettaa määräaika, esimerkiksi viisi vuotta. Ennen määräajan umpeutumista tulisi osoittaa, että on hoitanut useiden kohteiden tehtäviä, esimerkiksi 5 kpl.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa nähdään, että pätevyystodistuksen määräaikaisuuden poistaminen ei ole tarpeellista. Miten muuten vastuuhenkilö voi osoittaa ammattitaitonsa olevan vaaditulla tasolla myös vuosien kuluttua.

4.3.10 Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston varmennustarkastus (16 §)

Inspecta Tarkastus Oy toteaa, että asennusaikainen tarkastus tarvittaessa (osatarkastus tai vastaava termi) puuttuu laki- ja asetusluonnoksesta. Osatarkastus on mainittu säännöskohtaisissa perusteluissa. Inspecta suosittelee lisättäväksi: ”Asennetulle laitteistolle voidaan suorittaa tai edellyttää tehtäväksi osatarkastuksia toteutustyön edetessä.”

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että varmennustarkastuksilla tehtävät valvontakäynnit yhdessä tarkastuslaitosten kanssa yhtenäistävät tarkastuskäytäntöä ja asennusliikkeiden tarkempi valvonta auttaa kontrolloimaan niiden käytäntöjä.

Satakunnan pelastuslaitos pitää varmennustarkastus -termin lisäystä/palauttamista hyvänä uudistuksena.

4.3.11 Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastus (4 §:n 2 mom. ja 17 §)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää hyvänä palo ilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusten määräväliden yhtenäistämistä, koska näin näiden laitteiden toimivuutta voidaan tarkastella kokonaisuutena. Kannatettava uudistus on myös ensimmäisen määräaikaistarkastusvälin lyhentäminen.

EK kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan palo ilmoittimeen, jonka palo ilmoituksia ei ole liitetty hätäkeskukseen, ei sovelletaisi 17 §:ssä säädettyjä määräaikaistarkastusta koskevia vaatimuksia. Tämä jättäisi nämä järjestelmät kokonaan valvomattoman huollon ja ylläpidon varaan, mitä ei voi pitää hyvänä asiana. Kyseessä on kuitenkin henkilöturvallisuuteen vaikuttava laitteisto.

Finanssiala ry pitää hyvänä palo ilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusten määräväliden yhtenäistämistä, koska näin näiden laitteiden toimivuutta voidaan tarkastella kokonaisuutena. Kannatettava uudistus on myös ensimmäisen määräaikaistarkastusvälin lyhentäminen.

Finanssiala kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan palo ilmoittimeen, jonka palo ilmoituksia ei ole liitetty hätäkeskukseen, ei sovelleta 17 §:ssä säädettyjä määräaikaistarkastusta koskevia vaatimuksia. Tämä jättäisi nämä järjestelmät kokonaan huollon ja ylläpidon varaan, mitä ei voi pitää hyvänä asiana. Kyseessä on kuitenkin henkilöturvallisuuteen vaikuttava laitteisto.

Suomen Kiinteistöliitto ry kannattaa määräaikaistarkastusvelvoitetta koskevan vaatimuksen sisällyttämistä lakiin eräistä paloturvallisuuslaitteista ja pitää kumoutuneen asetuksen jälkeen jatkuneen tarkastusten määrävälejä koskeneen käytännön kirjaamista lakiin perusteltuna.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry kiinnittävät yhteisessä lausunnossaan huomiota siihen, että ehdotuksessa määräaikaistarkastus säädettäisiin koskemaan vain hätäkeskukseen liitetyjä palo ilmoittimia. Määräaikaistarkastuksen pitäisi koskea myös muita säädöksellä veloitettuja tai lupamenettelyyn perustuvia palo ilmoittimia.

Ab Alarm Control Alco Oy toteaa, että sprinklerilaitteiston tarkastusväli on nykyisin kaksi vuotta. Laitteistohoitajat vaihtuvat hyvin usein kohteissa ja jättävät laitteiston kuukausikokeilut tekemättä, mikäli tätä ei valvota. Määräaikaistarkastuksilla joudutaan usein opastamaan hoitajia laitteiston käyttöön. Määräaikaistarkastuksen ollessa kolme vuotta saattaa laitteisto jäädä heitteille. Kiinteistöhuoltoyhtiön vaihduttua sammutuslaitteiston jatkohälytykset jäävät usein siirtämättä uuteen valvomoon.

Alco toteaa, että ehdotus ei kohteile tasapuolisesti viranomaisen vaatimuksista olevia palo ilmoittimia, ja ehdottaa 4 §:n 2 momentin muuttamista muotoon: ”Palo ilmoittimeen, johon ei ole liitetty viranomaisen vaatimuksista laitteita eikä sen palo ilmoituksia ole liitetty hätäkeskukseen, ei kuitenkaan sovelleta 17 §:ssä säädettyjä määräaikaistarkastusta koskevia vaatimuksia.”

Inspecta Tarkastus Oy esittää, että kaikki hätäkeskukseen liitetyt sekä viranomaisvaatimuksena olevat vanhat ja uudet palo ilmoitin- ja sammutuslaitteistot tulee määräaikaistarkastaa laitelaissa säädetyn välin mukaisesti. Jos ei velvoitetta, miten menetellään vanhojen ei-hätäkeskukseen liitettyjen kohteiden kanssa, jotka on pelastusviranomaisen pyynnöstä saanut yhdistää muualle kuin hätäkeskukseen? Kohteessa, missä on sekä palo ilmoitin ja sprinkleri, palo ilmoittimelle, ei tarvitsisi tehdä määräaikaistarkastusta, mutta sprinklerille pitää tehdä, koska sprinkleri liitetty kunnalliseen vesilähteeseen. Näissä kohteissa tulisi määräaikaistarkastaa sekä sprinkleri että palo ilmoitin.

Inspecta katsoo, että luotettavuustarkastuksen määräyty tulisi huomioida laitelaissa, koska luotettavuustarkastus tukee kiinteistön paloturvallisuuslaitteiston elinkaarta ja osaltaan varmistaa, että laitteistot toimivat kiinteistön eliniän ajan. Inspecta on toimittanut aiheesta kirjelmän Tukesille vuonna 2020. Kirjelmä on toimitettu sisäministeriön kirjaamoon.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy katsoo, että sopivampi olisi määräaikaistarkastus 12 kuukautta käyttöönotosta ja sitten 24 kuukauden välein.

Paloff toteaa määräaikaistarkastuksen sisällöstä, että tarkoituksena on tehdä pykälässä mainitut asiat, eikä uutta käyttöönototarkastusta kuten nyt tuntuu olevan tapana.

Probemen Oy esittää, että sprinklerilaitosten määräaikaistarkastusväli on säilytettävä kahdessa vuodessa. Tarkastusvälit olisi yhtenäistettävä kahteen vuoteen kolmen sijasta.

Probemen esittää, että määräaikaistarkastuksen sisällön 17 §:n 2 momentin 1 kohtaa pitäisi muuttaa, jotta se ei antaisi mahdollisuutta hylätä käyttöönottotarkastusta, kuten on tapahtunut, ja määräaikaistarkastuksen ajatus säilyy. Kohta 1 ”laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen” pitää muuttaa muotoon ”laitteisto on toimintakuntoinen”.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos katsoo, että myös paloilmoittimet, joita ei ole liitetty hätäkeskukseen tulee olla määräaikaistarkastuksen piirissä. Näin voidaan varmistua paloilmoitinlaitteiston kunnosta ja toimivuudesta rakennuksen koko elinkaaren aikana.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kannattaa esitystä paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojen määräaikaistarkastusvälien yhdenmukaistamisesta.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, että ilman hätäkeskusyhteyttä oleville paloilmoittimille ei asetettaisi määräaikaistarkastuksen vaatetta. Tällaisia laitteita voi olla esimerkiksi päiväkodeissa ja kouluissa, joissa laitteiston merkitys henkilöturvallisuudelle on merkittävä. Tarkastuslaitoksen määräaikaistarkastuksella voitaisiin tehokkaasti varmistaa myös näiden laitteiden toimintakunto ja osaltaan parantaa kohteen henkilöturvallisuutta.

Satakunnan pelastuslaitos kaippaa esitykseen taulukkoa tarkastusvelvollisuuksista, määräajoista ja laitteistojen määrittelystä.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö pitää hyvänä tarkastusten määräväliden yhtenäistämistä. Eriyksen hyvä on myös uudistus ensimmäisen määräaikaistarkastuksen välin lyhentämisestä käyttöönoton jälkeiseltä ajalta, jotta tarkastuksella havaitut puutteet saataisiin korjatuiksi takuuaikana ja mahdollisimman nopeasti.

SPEK kiinnittää esityksessä huomioita siihen, että ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmointia koskee vaatimus varmennustarkastuksesta, mutta sitä ei koskisi enää vaatimus säännöllisin aikaväleihin tehtävästä määräaikaistarkastuksesta. Mikäli näin on ollut tarkoitus voisi tämän päätöksen taustoista ja vastuista kertoa tarkemmin perusteluosassa. Myös omistaja- ja haltijatahon vastuut olisi tässä yhteydessä nostettava esille, jotta huolto- ja hoito-ohjelman mukaiset toimenpiteet tulisivat asianmukaisesti tehdyiksi. SPEK esittää, että perusteluosassa voitaisiin ottaa esille pelastuslain mukainen pelastusviranomaisen rooli valvonnassa, nyt esitetään vain tarkastusten valvontaan liittyvä rooli. Epäselväksi jää, kuinka ilman hätäkeskusyhteyttä olevaa paloilmointia valvotaan käytön aikana, kun se on ympäristöministeriön asetuksen 848/2017 mukaisesti viranomaisvaatimuksesta toteutettu, mutta tarkastuksia ei enää tarvitse ylläpidon aikana tehdä. SPEK toteaa, että vähintään perusteluosassa tulisi esittää, kuinka varmennustarkastuksessa havaitut puutteet varmistetaan asianmukaisesti ja luotettavasti korjatuiksi, kun ilman hätäkeskusyhteyttä olevalle paloilmoittimelle ei määritellä 12–18 kk päästä tehtävää kolmannen osapuolen määräaikaistarkastusta. Miten varmistetaan havaittujen puutteiden korjaaminen, jos pelastusviranomaisenkin valvoo vain kolmannen osapuolen tekemiä varmennustarkastuksia ja vain käyttöönoton yhteydessä? Mikä on riittävän vakava puute tai määrä havaittuja vikoja varmennustarkastuksen keskeyttämiseen ja voidaanko tällöin määrätä uusi tarkastus tai voiko pelastusviranomaisen estää käyttöönoton siihen asti, kunnes saa varmennustarkastuspöytäkirjan ilman puutteita. Vai hyväksytäänkö puutteellinen laitteisto käyttöön ilman jälkivalvontaa. Huolena se, että ylläpidon aikana luotetaan huollon asianmukaisuuteen ja dokumentointiin, mutta ainoa ulkopuolinen valvontakeino on palotarkastukset 1–10 vuoden aikaväleihin, ellei laite jo muuten aiheuta ongelmia. Mikäli pelastuslaitoksen suorittaman valvonnan aikana todetaan, että huoltoa ei ole tehty ja kunto ei ole asianmukainen, voidaanko laitteistolle tällöin vaatia uusi tarkastus?

Suomen Palopäällystöliitto ry esittää, että tarkastusten sisältöä koskevissa 16 ja 17 §:ssä tulisi nostaa selkeästi esiin, että laitteistojen paikannuskaavioiden tulee olla käyttökelpoisia. Eräänä esimerkkinä mainittakoon tilanne palotarkastuskohteessa, jossa ilmoitinlaitteistoihin on tehty muutoksia, mutta paikannuskaavioihin nämä muutokset on merkitty epäselvästi.

4.3.12 Uusintatarkastus (18 §)

Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry pitää hyvänä ehdotusta, että paloilmointilaitteistojen määräaikaistarkastusta seuraa aina uusintatarkastus, jos laitteistoissa

havaitaan puutteita. Selkeä sääntely yhdenmukaistaisi tarkastuslaitosten tällä hetkellä vaihtelevia käytäntöjä.

Are Oy pitää hyvinä muutoksina uusintatarkastusten määräysvallan selkeyttämistä tarkastuslaitoksille sekä sitä, että pelastusviranomaisen tosiasiallisesti valvoisi määräaikaistarkastuksissa havaittujen puutteiden korjauksia.

Probemen Oy katsoo, että vakavien puutteiden määritelmä on tehtävä tarkasti, jotta tarkastuslaitos ei voi määrätä itselleen kevyin perustein uusintatarkastusta. Kyseessä on kaupallinen toiminta. Parempi olisi, että viranomaisen edelleen määrittäisi uusintatarkastukset.

Helsingin kaupunki toteaa, että uusintatarkastus on tarpeellinen muutos turvallisuustason tosiasialliselle parantamiselle ja laitteiden vaatimuksenmukaisuuden varmistamiselle.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kannattaa ehdotettua tarkastuslaitoksen velvoitetta määrätä uusi määräaikaistarkastus, kun paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita. Lakia tulisi kuitenkin täsmentää esimerkiksi pakkokeinojen käyttövelvoitteen osalta tilanteissa, joissa laitteiston haltija ei tilaa uusintatarkastusta.

Pirkanmaan pelastuslaitos kannattaa ehdotettu tarkastuslaitoksen velvoitetta määrätä uusi määräaikaistarkastus, kun paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita. Lakia tulisi kuitenkin täsmentää esimerkiksi pakkokeinojen käyttövelvoitteen osalta tilanteissa, joissa laitteiston haltija ei tilaa uusintatarkastusta.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että pelastusviranomaisen ja rakennusvalvonnan yhteistyön kehittäminen ja tarkastuksilla havaittujen puutteiden korjaamisen valvonnan tehostaminen on omiaan kehittämään viranomaisten yhteistyötä.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto kannattaa ehdotusta tarkastuslaitoksen velvoitteesta määrätä uusi määräaikaistarkastus tilanteessa, jos paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita. Lakia tulisi kuitenkin täsmentää sen tilanteen varalta, jos laitteiston haltija ei tilaa uusintatarkastusta. Kumpi taho, pelastusviranomaisen vai tarkastuslaitos, on tällaisessa tapauksessa velvollinen ryhtymään mahdollisiin pakkokeinojen käyttämiseen? Kumppanuusverkosto katsoo, että lakiin pitäisi kirjata selkeästi, mikä taho valvoo havaittujen puutteiden korjatuiksi tulemistä.

Suomen Palopäällystöliitto ry kannattaa ehdotettua tarkastuslaitoksen velvoitetta määrätä uusintatarkastus, kun paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita. Lakia tulisi kuitenkin täsmentää esimerkiksi pakkokeinojen käyttövelvoitteen osalta tilanteissa, joissa laitteiston haltija ei tilaa uusintatarkastusta.

4.3.13 Tarkastuspöytäkirja (19 §)

Ab Alarm Control Alco Oy pitää hyvänä, että tarkastuksen kulku kirjataan. On tärkeää, että laitteiston haltija näkee tarkastuksen osa-alueet, mitä tarkastus on sisältänyt, mikä vuorostaan edistää kiinteistö- ja henkilöturvallisuutta.

Alco esittää lisättäväksi, että varmennustarkastuspöytäkirja pitää toimittaa myös asennusliikkeelle.

Inspecta Tarkastus Oy esittää 19 §:n 1 momentin 3 kohtaa muutettavaksi muotoon: "tarkastuksen kulku ja tehdyt tarkastustoimenpiteet tulee olla jäljitettävissä". Yleisesti ottaen tarkastuksen kulku ja tarkastustoimenpiteet ja niiden tallentaminen on selvitetty laatujärjestelmässä. Tarkastuksen kulun ja tehtyjen tarkastustoimenpiteiden kirjaaminen tarkastus pöytäkirjaan ei ole tarkoituksenmukaista.

Probemen Oy esittää, että tarkastuslaitoksen on toimitettava tarkastustodistus myös asennusliikkeelle, jotta se pystyy siihen tarvittaessa reagoimaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että oikaisumahdollisuuden takia olisi tärkeää, että myös asennusliike saa varmennustarkastuspöytäkirjan tiedoksi ja käyttöönsä. Lakiehdotuksen 19 §:ssä säädetään, että tarkastuslaitoksen on laadittava tarkastuspöytäkirja laitteiston haltijan käyttöön. Tarkastuslaitoksen on annettava tarkastuspöytäkirja tiedoksi pelastusviranomaiselle. Laitteiston haltija voi vaatia oikaisua tarkastuslaitoksen päätökseen lakiehdotuksen 54 §:n nojalla. Silloin kun

kyse on varmennustarkastuksesta, tarkastuslaitoksen päätös vaikuttaa välittömästi myös asennusliikkeen oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun hallintolain (434/2003) 49 b §:ssä tarkoitetulla tavalla.

4.3.14 Tarkastuslaitokset (22 ja 23 §)

Työ- ja elinkeinoministeriö suhtautuu myönteisesti akkreditoinnin hyödyntämiseen. Akkreditointi vahvistaa toiminnan uskottavuutta ja esimerkiksi kuluttajien luottamusta palvelun tai tuotteen laatuun. Esityksen mukaan akkreditointi olisi pakollinen vaatimus jatkossa tarkastuslaitoksille. Ministeriö esittää, että esityksessä olisi hyvä selventää akkreditoinnin merkitystä ja avata pakollisesta akkreditointivaatimuksesta, akkreditointipäätöksen määräaikaaisuudesta aiheutuvia vaikutuksia tarkastuslaitostoimintaan.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK esittää, että tässä yhteydessä voisi pohtia, tulisiko tarkastuslaitoksen vastuuvakuutuksen sisällöstä ja vakuutusmääristä ja muista ominaisuuksista säännellä tarkemmin lain tasolla.

Finanssiala ry esittää, että tässä yhteydessä voisi pohtia, tulisiko tarkastuslaitoksen vastuuvakuutuksen sisällöstä ja vakuutusmääristä ja muista ominaisuuksista säännellä tarkemmin lain tasolla.

Ab Alarm Control Alco Oy esittää kysymyksen mitä 22 §:ssä tarkoittaa "tarkastustehtävien osatoimenpiteitä". Tulkitaanko, ettei alihankkija saa tehdä kokonaista varmennus- tai määräaikaistarkastusta, vaan vain tietyn osan.

Inspecta Tarkastus Oy kiinnittää huomiota siihen, että tarkastajan pätevyysvaatimukset puuttuvat laista tai asetuksesta. Tarkastajalla tulisi olla vähintään sama pätevyys kuin liikkeen vastuuhenkilöllä.

Inspecta esittää kysymyksen mitä 22 §:ssä tarkoitetaan osatoimenpiteillä? Voiko alihankkija suorittaa laitteiston varmennus- tai määräaikaistarkastuksen kokonaisuudessaan ja allekirjoittaa tarkastuspöytäkirjan.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy kysyy, kuinka todetaan tarkastuslaitoksen henkilöstön riittävyys ja ammattitaito, millainen pohjakoulutus vaaditaan.

Paloff kiinnittää huomiota tarkastuslaitokselta edellytettävään vastuuvakuutukseen. Urakoitsijoille olisi hyvä avata, esimerkiksi Tukesin kautta, mistä asioista tarkastuslaitos on mahdollisesti korvausvelvollinen.

Paloff pitää hyvänä asiana, että tarkastuslaitokset yrittävät pitää yhteisiä kokouksia sääntötulkinnoista. Toimintaa voisi kehittää esimerkiksi niin, että tiedustellaan asennusliikkeiltä mahdollisia aiheita ja että toimitetaan käsitellyt asiat Tukesin kautta asennusliikkeille.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että tarkastuslaitosten yhteiset toimintatavat ja tarkastuksella todettujen vaatimusten yhtenäistäminen luo yhdenmukaiset toimintamallit kohteissa.

4.4 Käsiammuttimien tarkastus ja huolto (3 luku)

4.4.1 Käsiammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite (24, 25 ja 27 §)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK esittää, että tässä yhteydessä voisi pohtia, tulisiko tarkastus- ja huoltovaatimus kuitenkin asettaa niihin yksityisomisteisiin asuinkohteisiin, joita käytetään vuokramajoitukseen.

Finanssiala ry esittää, että tässä yhteydessä voisi pohtia, tulisiko tarkastus- ja huoltovaatimus kuitenkin asettaa niihin yksityisomisteisiin asuinkohteisiin, joita käytetään vuokramajoitukseen.

Suomen Kiinteistöliitto ry pitää hyvänä sitä, että soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu vapaaehtoisesti asunto-osakeyhtiöiden ja kiinteistöosakeyhtiöiden osakehuoneistoihin hankittujen käsiammuttimien tarkastus ja huolto. Kiinteistöliitto pitää perusteltuna ja hyvänä sitä, että soveltamisalaan kuitenkin kuuluvat käsiammuttimet, jotka on sijoitettu asuinrakennusten yleisiin tai

yhteiskäyttöisiin tiloihin ja, että soveltamisalaan kuuluvat myös asuntoloihin, palvelu- ja hoiva-asuntoihin tai muihin vastaaviin rakennuksiin tai tiloihin hankitut käsisammuttimet.

Suomen Omakotiliitto ry katsoo, että olisi hyvä kehittää laitteistoja siten, että sammuttimien kustannukset pysyvät maltillisina, oli kyseessä uushankinta tai huolto. Esityksen mukaan käsisammuttimen huoltovelvoite ei jatkossakaan koskisi koteihin hankittuja sammuttimia, mutta jos sammutinta on käytetty, edellyttää sammuttimen uudelleen täyttö ja toimintakuntoon saattaminen huoltoa. Esityksessä todettiin, että sammuttimen huolto maksaa huomattavasti enemmän kuin tarkastus ja että pienen sammuttimen huolto maksaa yleensä enemmän kuin vastaava uusi sammutin, joten huollon sijasta kuluttajat tavallisemmin hankkivat uuden sammuttimen.

Paloturvallisuusliikkeiden liitto ry esittää, että huoltoväli on enintään 10 vuotta ja että huollossa on noudatettava valmistajan ohjeistusta. Liitto perustelee sanamuodon tärkeyttä, sillä ettei 10 vuoden huoltoväli ole yksiselitteinen, vaan aina on noudatettava valmistajan huolto-ohjetta.

Paloturvallisuusliikkeiden liitto esittää, että kotitalouskäyttöön hankitut käsisammuttimet olisivat tarkastus- ja huoltovelvoitteen piirissä. Kotitalouksille ei ole vaadittu alkusammutuskaluston hankintaa, vaikka sammuttimen hankinnan kustannus on mitätön vuositasolla. Kotitalouksille voitaisiin säätää jopa sammuttimen hankintavelvollisuus. Nykypäivänä ja varsinkin lähitulevaisuudessa kotien tekniikka moninkertaistuu ja kodeista tulee jopa pienimuotoisia energian tuotanto-/lämpölaitoksia sekä isojen akkuvarastojen latauslaitoksia (autot, aurinkosähkö, lämminvesijärjestelmät, tulisijat ym. polttolaitokset kuten pelletti). Tämä on seurausta energian hinnasta ja käytön lisääntymisestä. Vapaaehtoisesti koteihin hankittujen sammuttimien tarkastusvelvoitteen puute nähdään riskinä sammuttimien käyttökunnon säilymiselle. Kyseessä on myös paineastia, jonka vioittuminen voi aiheuttaa vaaratilanteita. Hankittu käsisammutin pitäisi pitää käyttökunnossa. Jos asukas olettaa virheellisesti käsisammuttimen olevan toimintakuntoinen, voi palotilanteessa syntyä vaaratilanne ja henkilöturvallisuus vaarantuu. Vaihtoehtoisesti liitto esittää, että minimissään kotitalouskäyttöön hankitut käsisammuttimet jäisivät tarkastus- ja huoltovelvoitteen piiriin, jos sammutin on viranomaisen tai vakuutusyhtiöiden suojeluohjeiden vaatimus. Emme voi olla varmoja lähitulevaisuudesta, mitä vaatimuksia kotitalouksilta vaaditaan, ja jos laki rajaa yksiselitteisesti kotien sammuttimet tarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle, on viranomaisen mahdollon tehdä riittävän turvallisuustason vaatimia ohjeistuksia.

Itä-Uudenmaan Paloturva esittää, että nestesammuttimissa viiden vuoden huoltovälin sijasta, hyvä muoto vaatimukselle olisi valmistajan ohjeen mukainen huolto ja huoltoväli.

Itä-Uudenmaan Paloturva esittää käsisammuttimen ensimmäisen huoltoajankohdan määrittämistä harkittavaksi sellaiseen muotoon, että ensimmäinen huolto olisi mahdollista suorittaa ilman koeponnistusta, mikäli sammuttimen muu kunto ja edellytykset toimintaan ovat hyvät.

Itä-Uudenmaan Paloturva esittää kysymyksen miksi kodissa olevaa käsisammutinta ei ole tarkastettava. Vakuutusyhtiön suojeluohje voi määrätä myös kotiin sammuttimen, mikäli riskit ovat sen mukaiset. Lisäksi jos kyseinen palontorjuntaväline on sinne hankittu, on se hyvä pitää toimintakuntoisena.

Presto Paloturvallisuus Oy toteaa, että laitelakiehdotuksessa on linjauksia, jotka voimaan tullessaan heikentävät paloturvallisuutta sekä poikkeavat eurooppalaisista alaa koskevista standardeista (SFS EN 3-7) sekä eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän valmistelussa olevasta käsisammuttimen tarkastusta ja huoltoa koskevasta teknisestä raportista.

Presto toteaa, että Pohjoismaissa sekä koko Euroopan tasolla Suomen kahden vuoden tarkastusväli on väljin. Pääsääntöinen tarkastusväli on yksi vuosi. Tässä kohdassa Suomen linja poikkeaa eurooppalaisesta linjasta. Sama vuoden tarkastusväli on tulossa myös eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän tekniseen raporttiin.

Presto toteaa, että vesipohjaisten sammuttimien viiden vuoden huoltovälin pidentäminen 10 vuoteen ja siirtäminen vastuu laitevalmistajien ohjeistuksiin tulee nostamaan riskiä, että markkinoille tulee valmistajia, jotka hyödyntävät tätä linjausta puhtaasti kaupallisesti. Suurin osa käsisammuttimen toimimattomuudesta johtuvista hylkäyksistä ilmenee nykyisin 5-vuotishuollossa, jolloin sammutin avataan. Vesipohjaisten sammuttimien (SFS EN 3-7_ vesisammutin, nestesammutin, vaahtosammutin) toimimattomuus tai sammutustehon laskuun vaikuttavia tekijöitä ovat mm. a) korroosio b) sammutteen kristallisoituminen. Ainoa tapa varmistaa, että näitä vaurioita ei ole

tapahtunut, on avata sammutin. Yksikään sammutusvaahtojen valmistaja ei anna kirjallista dokumenttia siitä, että sammutteen hyllyikä ("elinikä" konsentraattina suljetussa pakkauksessa) olisi 5-7 vuotta pidempi. Meneillään oleva PFAS-yhdisteiden kieltäminen muuttaa vaahtosammuttimissa käytettävien sammutteiden kemiallista koostumusta huomattavasti. Näiden sammutteiden käyttäytymisestä meillä ei ole vielä käytännön tietoa. Presto toteaa, että mikäli ehdotettu huoltovälin pidennys toteutuu lainsäädännön tasolle, on tällä vaikutus kentän toimintaan sekä tätä kautta suora vaikutus vesipohjaisten sammuttimien toimintavarmuuden sekä kiinteistöjen paloriskien hallinnan heikkenemiseen. Todennäköisimmin 10 vuodesta tulisi alan standardi, josta poikkeamista valmistajakohtaisesti jouduttaisiin perustelemaan loppuasiakkaille. Viitaten 37 §:ään, tuotetta tulee aina olla mahdollisuus käyttää turvallisesti – huoltovälin pidennys vaikuttaisi aivan päinvastaiseen suuntaan.

Presto kiinnittää huomiota perustelujen kohdassa 4.1 mainittuun "Tarkastus- ja huoltotyön sisällöstä on tarpeellista säätää melko yksityiskohtaisesti, koska kyse on lainsäädäntöön perustuvasta tarkastus- ja huoltoveloitteesta eikä näistä ole eurooppalaista tai kansallista standardia tai muuta yleisesti hyväksyttyä ohjetta." sekä kohdassa 2.2 mainittuun "Tuotteiden tulee olla käyttötarkoituksensa sopivia ja toimintavarmoja ja ominaisuuksiltaan sellaisia, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja ilman vaaraa ihmisille, ominaisuudelle tai ympäristölle." Presto toteaa, että eurooppalaisessa CEN TC70 WG7 työryhmässä on parhaillaan valmistelussa tekninen raportti (technical report) käsisammuttimien tarkastuksista ja huolloista. Kyseisessä työryhmässä on SFS:n nimeämä SR231-työryhmän edustaja Suomesta. Nyt laitelakiehdotuksessa tehdyt linjaukset eroavat tämän asiantuntijoista koostuvan työryhmän päälinjauksista. Työryhmän työstä on olemassa tekninen asiakirja (lausunnossa mukana taulukot 1 ja 2) meneillään olevan työn linjauksista. Valmistelussa olevassa teknisessä raportissa kirjaukset vesipohjaisten sammuttimien (vesi, neste, vaahto) huoltoväleiksi sekä huollon toimenpiteiksi: tarkastus 1 vuosi, huolto 5 vuotta, määräaikaishuolto (sisältää koeponnistuksen) 10 vuotta.

Presto toteaa, jos kotitalouksien sammuttimia ei tarvitse tarkastaa, niin haasteita saattaa syntyä esim. Airbnb toiminnassa. Jollain tavalla olisi myös varmistettava, että kotitalouksien sammuttimet pysyvät toimintakunnossa – tarkastamattoman ja huoltamattoman sammuttimen toimintaa ei pysty varmistamaan.

Teknosafe Oy toteaa, että lakiluonnos ja siihen liittyvät asetukset muuttavat mahdollisen hyväksymisen jälkeen toimintatapaa. Lain tavoitteena on ollut parantaa turvallisuutta ja Teknosafe katsoo, että lain hyväksyminen johtaa ainakin käsisammuttimien osalta heikentyvään tilanteeseen. Eriyksen merkityksellistä, täysin eurooppalaisesta keskustelusta sekä keskustelussa olevista fluorin liittyvistä ympäristönäkökohdista poikkeavaa on nestesammuttimien huoltovälin pidentäminen viidestä vuodesta 10 vuoteen. Huoltovälin pidentäminen nestesammuttimien osalta ei tule täyttämään kumottavan laitelain ja uuden lain vaatimusta "Pelastustoimen laitteiden tulee olla käyttötarkoituksensa sopivia ja toimintavarmoja." Sammutteen säilyvyys sallitun huoltovälin ajan on kyseenalainen ja jos huolto-ohjettakaan, josta huoltoväli näkyisi, ei enää ole tarpeen toimittaa, tullaan automaattisesti markkinoilla noudattamaan 10 vuoden huoltoväliä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista eikä turvallisuutta edistävää.

Teknosafe toteaa, että enimmäistarkastusväli kaksi vuotta ei ole yhtenevä yleisen eurooppalaisen käytännön ja ohjeistuksen kanssa. Yleinen eurooppalainen tarkastusväli on yksi vuosi. Yhden vuoden tarkastusväli on tulossa myös eurooppalaiseen CEN TC70 WG7 työryhmän tekniseen raporttiin. Teknisessä raporttiluonnoksessa on esitetty sammuttityypeittäin tarkastus- ja huoltovälit (taulukko mukana lausunnossa).

Teknosafe toteaa, että nestesammuttimien huoltovälissä muutos entisestä viidestä vuodesta uuteen 10 vuoteen pitää sisällään runsaasti riskejä. Tarkastuksissa säiliötä ei avata, jolloin mahdollinen korrosio havaitaan vasta 10 vuoden kuluttua valmistuksesta. Perusnestesammuttimissa jääntymisen estäminen on ehdottoman tärkeää. Jos sammutin pääsee jääntymään, se helposti irrottaa säiliön sisäpuolisen pinnoitteen ja mahdollistaa nesteen pääsyn pinnoitteen ja terässäiliön väliin. Toinen huoli nestesammuttimien osalta liittyy parasta aikaa Euroopassa käytävään ja pian komission päätäntään etenevään fluorin sisältävien sammutteiden kieltämiseen. Tämä tulee muuttamaan käytännössä kokonaan nestesammuttimissa käytettävien sammutteiden koostumuksen. Kyseessä on uudet nesteet ja niiden säilyvyydestä ei ole kokemusperäistä tietoa. Useat eri eurooppalaisten sammutteaine- ja sammutinvalmistajien kanssa käyty keskustelut osoittavat, että 10 vuoden huoltoväli on liian pitkä, jotta sammuttimien toimintakyky ja ennen kaikkea sammutusominaisuudet

voidaan taata koko huoltovälin ajan. Teknosafe toteaa, että huoltoväli on myös eurooppalaisessa työn alla olevassa teknisessä raportissa viisi vuotta perustuen vaahtoneste-vesi-seoksen säilyvyyteen ja ominaisuuksiin.

Teknosafe kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksen perusteluissa todetaan sekä tarkastuskohtaan että huoltokohtaan liittyen, että on tarpeen säätää työn sisällöstä melko yksityiskohtaisesti, koska ei ole eurooppalaista tai kansallista standardia tai muuta yleisesti hyväksyttyä ohjetta. Teknosafe toteaa, että Suomi on edustettuna CEN TC70 WG7 työryhmässä, jossa parhaillaan työstetään teknistä raporttia tarkastukseen ja huoltoon liittyen. Raportissa on tarkoitus esittää hyvät ja laadukkaat käytänteet, toimintatavat ja periaatteet tarkastus- ja huoltotyölle pitäen sisällään myös huoltoliikkeeseen, vastuuhenkilöön sekä työn suorittajaan liittyvien vaatimusten määrittelyn. Eurooppalainen työ on siis käynnissä.

Teknosafe kiinnittää huomiota siihen, että lakiehdotuksen soveltamisala ei kata esimerkiksi tulityösammuttimia, joiden olemassaolon vaatimus tulee vakuutusyhtiön suojeluohjeesta ja tulityöstandardista. Missä määrin näiden sammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite? Nykyisen lain pelastustoimen laitteista 7 §:ssä esitetään yleinen vaatimus siitä, että käsiammuttimet on huollettava ja tarkastettava sammuttimien turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla. Tarkastusväliä todetaan käsiammuttimien tarkastuksesta ja huollosta annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa (917/2005), joka kumottaisiin uuden lain voimaantulon myötä.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, että vastuu käsiammuttimien tarkastuksista muuttuu. Vastuun muuttumisen sammuttimien omistajalle tai haltijalle nähdään riskinä esimerkiksi kauppakeskuksissa ja kivijalkamyymälöissä. Kauppakeskuksen yksittäisen myymälän toiminnanharjoittaja ei välttämättä ole tietoinen vastuusta. Pelastuslaitoksen valvontatyössä suurten kohteiden yksittäisten toiminnanharjoittajien tarkastus- ja huoltovelvoitteen valvominen on vaikeaa. Pelastuslaitoksen valvontatyön näkökulmasta nähdään tarpeellisena, että kiinteistön omistajan vastuu osaltaan säilyisi. Tällöin suurten kohteiden osalta sammuttimien tarkastus ja huolto voidaan valvontatehtävän yhteydessä määrätä tehtäväksi kootusti.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos näkee kotitalouskäyttöön hankittujen käsiammuttimien jäämisen tarkastusvelvoitteen ulkopuolelle riskinä sammuttimien käyttökunnon säilymiselle. Kotitalouskäyttöön hankittu sammutin voi helposti jäädä tarkastamatta. Kyseessä on myös paineastia, jonka vioittuminen voi aiheuttaa vaaratilanteita. Jos perusteena vaatimuksen pois jättämiselle on kannuste kotitalouksille hankkia käsiammutin, voitaisiin tarkastusväliä esimerkiksi pidentää, asettaa sammuttimelle määräaikainen huoltovelvoite tai muilla keinoin varmistaa sammuttimien käyttökunnossa pysyminen. Jos asukas olettaa virheellisesti käsiammuttimen olevan toimintakuntoinen, voi palotilanteessa syntyä vaaratilanne.

Pohjois-Savon pelastuslaitos mukaan käsiammuttimien tarkastuksen ja huollon vastuiden määrittely on selkeämpi entiseen lakiin verrattuna. Vanhojen asetusten tiettyjen vaatimusten siirtäminen lakiin selkeyttää lakia. Myös asetusten tiettyjen vaatimusten poistaminen auttaa selkeyttämään asiakokonaisuutta.

Nuohousalan Keskusliitto ry katsoo, että esityksessä olisi syytä huomioida esimerkiksi vuokratyössä olevat vapaa-ajan kiinteistöt, joissa sijaitsevien käsiammuttimien tarkastus ja huolto tulisi saattaa valvonnan piiriin.

4.4.2 Käsiammuttimien tarkastuksen sisältö (26 §)

Presto Paloturvallisuus Oy toteaa, että tarkastuksessa pyytystään tarkastamaan toimintakunto vain sammuttimien ulkopuolisilla toimienpiteillä. Käsiammuttimien sammutustehon arviointi on täysin mahdotonta, mikäli sammutinta ei avata – tarkastuksessa sammutinta ei avata.

Presto kiinnittää huomiota perusteluissa mainittuun ”aina ohjeita ei ole saatavissa, ja silloin tarkastus tehdään vastaavanlaisen sammuttimien mukaisesti”. Valmistajan/maahantuojaan huolto-ohjeen seuraaminen on erittäin tärkeä sammuttimien toimivuuden ja varmistamiseksi.

Teknosafe Oy kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksessa tarkastustoimenpiteisiin on merkitty arvioitavaksi, ettei sammutte ole menettänyt sammutustehoa. Tarkastustoimenpiteeseen ei kuitenkaan kuulu sammuttimien avaaminen. Näin ollen sammutteen arviointi ilman silmämääräistä tms. tarkastelua ei voida mitenkään suorittaa säiliön ollessa suljettu.

Teknosafe toteaa, että lakiluonnoksessa ei viitata velvollisuuteen noudattaa valmistajan tarkastus- ja huolto-ohjetta. Perustelujen teksti ”aina ohjeita ei ole saatavissa, ja silloin tarkastus tehdään vastaavanlaisen sammuttimen mukaisesti” antaa maahantuojille mahdollisuuden olla tekemättä, kääntämättä ja /toimittamatta tarkastus- ja huolto-ohjeita. Tämä johtaa turvallisuustason alentumiseen. Tällöin huoltoliikkeillä ei myöskään ole tietoa tarkastus- ja huolto-ohjeessa mainittavista alkuperäisistä varaosista ja sammutteista, mikä tekee huoltamisen ja osien hankkimisen mahdottomaksi. Tämä tulee aiheuttamaan lisää poistoon ja kierrätykseen meneviä sammuttimia ja lisää ympäristökuormitusta.

4.4.3 Käsiammuttimen huollon sisältö (28 §)

Presto Paloturvallisuus Oy ehdottaa, että 28 §:ssä ”käsiammuttimeen soveltuva mallikohtaisia varaosia” tilalle parempi ilmaisu olisi ”käsiammuttimen mallikohtaisia varaosia”. Käsiammuttin hyväksytään EN 3-7 mukaan testissä käytetyillä osilla. Mikäli letku/venttiili/ jne vaihdetaan ”soveltuvaan”, ei kyseinen sammutin ole enää EN 3-7 mukaan hyväksytty käsiammuttin.

Teknosafe Oy kiinnittää huomiota siihen, että lakiluonnoksessa todetaan, että käsiammuttimen huollossa on otettava huomioon käsiammuttimen ominaisuudet ja käytettävä käsiammuttimeen soveltuvia mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä sammuttimen etiketin mukaisia sammutteita ja ponneaineita. Perusteluissa ei kuitenkaan viitata velvollisuuteen noudattaa valmistajan tarkastus- ja huolto-ohjetta. Perustelujen teksti ”aina ohjeita ei ole saatavissa, ja silloin tarkastus tehdään vastaavanlaisen sammuttimen mukaisesti” antaa maahantuojille mahdollisuuden olla tekemättä, kääntämättä ja toimittamatta tarkastus- ja huolto-ohjeita. Tämä johtaa turvallisuustason alentumiseen. Tällöin huoltoliikkeillä ei myöskään ole tietoa tarkastus- ja huolto-ohjeessa mainittavista alkuperäisistä varaosista ja sammutteista, mikä tekee huoltamisen ja osien hankkimisen mahdottomaksi. Näin ollen 26 ja 28 § ovat ristiriidassa keskenään.

4.4.4 Käsiammuttimen tarkastus- ja huoltotarrat (29 §)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää hyvänä 29 §:ää tarkastus- ja huoltotarrasta. Esitys auttaa sammuttimen omistajaa tai haltijaa tunnistamaan huolto- ja tarkastustarpeen.

Finanssiala ry pitää hyvänä 29 §:ää tarkastus- ja huoltotarrasta. Esitys auttaa sammuttimen omistajaa tai haltijaa tunnistamaan huolto- ja tarkastustarpeen.

Paloturvallisuusliikkeiden liitto ry esittää, että sammuttimen tarkastustarran sisältö pidetään vanhan vaatimuksen mukaisena eli tarkastuksen tekijän nimikirjoitus säilytetään tarrassa. Luonnoksen perusteluissa viitattiin viranomaisen valvontaan, mutta liitto näkee tämän ensisijaisesti sammutinhuoltoyritysten oman laadunvalvonnan asiana. Nykyään tarrat tulostetaan pääasiassa huoltoliikkeiden omilla tulostimilla ja nimikirjoitusten lisääminen tulostamisen yhteydessä ei luo lisävaivaa tai kustannuksia. Liitto ei näe mitään syytä miksi nimikirjoitus pitäisi jättää pois, kun siitä ulkopuoliset tahot eivät voi helposti päätellä henkilön nimeä. Vaihtoehtoisesti liitto esittää tarran sisältövaatimukseksi: ”toimintakuntoiseen käsiammuttimeen tarkastustarra, josta on vähintään käytävä ilmi”. Sanan vähintään lisääminen vaatimukseen tarkoittaa, että sammutinhuoltoyritykset voivat halutessaan lisätä tarraan heille oleellisia ja tärkeitä tietoja kuten nimikirjoitus.

Itä-Uudenmaan Paloturva esittää, että tarkastustarrassa on oltava myös tarkastajan nimi, jotta voidaan varmistua laadusta ja seurata sitä.

Presto Paloturvallisuus Oy toteaa, jos tarkastustarrasta poistetaan huoltoa tehneen asentajan nimi, heikentää tämä mahdollisuutta puuttua mahdollisiin korjauksiin vaativiin asioihin. Ehdotuksen mukaan tarra voi olla muodoltaan minkäläinen tahansa. Onkohan tämä tarkoitus?

Teknosafe Oy toteaa, että tarkastuksen tai huollon tehneen henkilön nimen poistaminen tarrasta heikentää mahdollisuuksia estää väärinkäytöksiä ja heikentää työn jäljitettävyyden seuraamista. Samoin tarran muoto on määritetty tähän asti asetuksen esimerkkikuvalla. Lakiluonnoksessa ei ole mitään mainintaa tarran muodosta ja tämä johtaa kaikenlaisiin ja -muotoisiin tarroihin, mikä vaikeuttaa loppukäyttäjän ymmärrystä tarkastus- ja huoltotoimenpiteiden suorittamisesta ja heikentää turvallisuustasoa. Tämä on ristiriidassa lain tavoitteen kanssa.

4.4.5 Käsiammutinliikkeen velvollisuudet (30 §)

Paloturvallisuusliikkeiden liitto ry esittää, että säilytetään vaatimus dokumentoinnista eli tarkastus/huolto pöytäkirjasta. Pöytäkirjoja ei vaadittaisi yksityishenkilöiden teettämistä sammutintarkastuksista. Perusteluna on pöytäkirjojen monipuolinen käyttö sammutinhuoltoliikkeiden omassa käytössä, myös tilaajat tarvitsevat dokumentaatiota viranomais- ja vakuutusasioiden parissa asioidessa. Pöytäkirjoihin kirjataan monesti myös havaitut puutteet, jotka liittyvät toimintakuntoon, sijoitukseen tai sammutteen ominaisuuksiin. Näiden tietojen säilyttäminen sammutinhuoltoliikkeen omissa tiedoissa seuraavaan tarkastukseen asti on ilman pöytäkirjoja haastavaa. Puutteiden korjaamisen seuraaminen tai niiden asiakkaan tietoon saattaminen ilman pöytäkirjaa on mahdotonta. Pöytäkirjan puute laskee oleellisesti myös turvallisuustasoa.

Presto Paloturvallisuus Oy kiinnittää huomiota 30 §:n vaatimukseen ”Jos käsiammutinliike käsiammuttimen tarkastuksessa havaitsee, että sammutin on huollettava, on siitä kerrottava asiakkaalle”. Presto toteaa, että näin jo toimivat. Kun velvoite kirjataan lakitasolle, olisi hyvä ohjeistaa myös riittääkö suullinen ilmoitus vai onko ilmoitus dokumentoitava. Haaste lakitasolle vietynä on se, kuka on korvausvelvollinen, jos tilanne etenee sana sanaa vastaan -tilanteeseen.

Presto toteaa, että luettelointivelvoitteen poistuminen vaikeuttaa sekä kiinteistön omistajan sekä paloviranomaisten toimintaa. Iso osa palotarkastuksista tehdään dokumenttien tarkastamisella. Mikäli tarkastuspöytäkirjat sammuttimista puuttuvat, on kiinteistön omistajan mahdoton todentaa, että kaikki sammuttimet on tarkastettu ja ovatko ne kuhunkin tilaan soveltuvia. Paloviranomaisen työtä dokumenttien puuttumien hidastaa – puuttuva dokumentointi vaatii kierrosta kiinteistössä ja tarkastustarrojen läpikäyntiä.

Teknosafe Oy toteaa, että uusi vaatimus huoltoa tarvitsevan sammuttimen huoltotarpeen kertomiselle on perusteltu. On syytä ohjeistaa vähintään perusteluissa, miten asia tulee todentaa.

Teknosafe toteaa, että jos luettelointivelvollisuutta ei ole, jäljitettävyyttä ei ole. Tämä vaikeuttaa esim. ilkivalta-, onnettomuus- ja varkaustapauksissa sammuttimen omistajan ja edellisen tarkastuksen suoritusajankohdan selvittämistä. Nykyisen pitkälti omavalvontaan perustuvan palotarkastuksen osalta on mahdoton jälkikäteen dokumentoida tehtyjä toimenpiteitä, sammuttimien tyyppisiä, sammutteita, malleja jne. Luettelointivelvollisuus on myös eurooppalaisessa työn alla olevassa teknisessä raporttiluonnoksessa.

Turvata Oy Ab esittää, että käsiammutinliikkeillä säilytetään velvoite pitää luetteloa tarkastetuista käsiammuttimista. Luettelointivelvoitetta on aiemmin perusteltu vain valvonnalla. Palotarkastukset ovat monella alueella siirtyneet niin sanottuihin etätarkastuksiin, jossa tarkastuksen kohde toimittaa pelastusviranomaiselle vaadittavat dokumentit ja mikäli dokumentaatio on kunnossa, ei kohteessa tarvitse välttämättä käydä paikan päällä ollenkaan. Mikäli tarkastettuja käsiammuttimia ei tarvitsisi enää luetteloita, kuinka palotarkastuksen suorittava pelastusviranomainen voi todentaa käsiammuttimien tarkastuksen olevan kunnossa. Luettelointivelvoitteen poisto tulisi lisäämään perinteisiä paikan päällä suoritettavia palotarkastuksia ja tämä luonnollisesti vaatisi lisää resursseja ja kuormittaisi myös ympäristöä enemmän.

4.4.6 Käsiammutinliike ja vastuuhenkilö (31, 32 ja 34 §)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää hyvänä 32 §:ää käsiammutinliikkeenä toimimisen edellytyksistä. Esitys mahdollistaa yhä useamman yrityksen tekevän käsiammuttimien huoltoja ja tarkastuksia, mikä voi varmistaa nykyistä paremmin sen, että eri kohteissa on toimivat käsiammuttimet.

Finanssiala ry pitää hyvänä 32 §:ää käsiammutinliikkeenä toimimisen edellytyksistä. Esitys mahdollistaa yhä useamman yrityksen tekevän käsiammuttimien huoltoja ja tarkastuksia, mikä voi varmistaa nykyistä paremmin sen, että eri kohteissa on toimivat käsiammuttimet.

Nuohousalan Keskusliitto ry pitää esitystä hyvänä. Esitys mahdollistaa yhä useamman yrityksen tekevän käsiammuttimien huoltoja ja tarkastuksia, mikä voi lisätä toimivien käsiammuttimien määrää eri kohteissa.

Suomen Yrittäjät pitää tarvittavan osaamisen ja asiantuntemuksen takaamiseksi perusteltuna vuoden työkokemusvaatimuksen lisäämistä vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksiin, kun muutoksen ei ole arvioitu rajoittavan alalle tulon edellytyksiä nykyisestä.

Suomen Yrittäjät kannattaa vastuuhenkilöiden pätevyydistuksen sekä käsisammutinliikkeen toimintailmoituksen määräaikaaisuudesta luopumista, joka poistaa yritysten turhaa hallinnollista taakkaa.

Paloturvallisuusliikkeiden liitto ry esittää, että vastuuhenkilön on oltava käsisammutinhuoltoliikkeen palveluksessa, yrittäjä tai päätösvaltainen yhtiömiehenä.

Paloturvallisuusliikkeiden liitto esittää, että käsisammutinliikkeen käytössä on oltava yrityskäyttöön tarkoitettu kiinteä toimitila (ei kaavoitetulla pienasutusalueella), jossa on oltava töiden tekemisen kannalta tarpeelliset työvälineet ja asianmukaiset tilat. Liitto esittää, että kiinteä huoltopaikka tulisi säilyttää vaatimuksena. Mikäli kiinteää huoltopaikkaa ei enää vaadittaisi, missä silloin tehtäisiin käsisammuttimien kierrätys- ja purkutyöt työturvallisesti ja ympäristövaatimukset huomioiden. Käsisammuttimien tai sammutejauheen kierrätykseen ei ole mitään yhtenäistä toimintamallia. Mikäli kiinteä huoltopaikka vaatimuksena poistetaan, tulisi alalle laatia yhteinen toimintamalli, jossa luotaisiin valmius kehittää järjestelmä, miten ottaa vastaan käsisammuttimet ja kehittää sammutteiden kierrätetystä asianmukaisesti. Liitto haluaa myös kannustaa liikkeitä huoltamaan sammuttimia ympäristöystävällisesti. Monessa tilanteessa, vaikka hinta olisikin korkeampi, olisi ympäristön kannalta järkevämpää huoltaa sammutin, kuin vaihtaa se uuteen.

Itä-Uudenmaan Paloturva toteaa, että käsisammuttimien huoltotilana on oltava kiinteä huoltotila, jotta voidaan varmistua huoltotoimenpiteen turvallisuudesta ja toimivuudesta. Erittäin iso riski, mikäli käsisammuttimien huolto sallitaan muussa tilassa kuin tähän asti hyväksytyssä kiinteässä tilassa/pisteessä. Riskejä mm. kosteus, puhtaus yms., mikäli huolto tehdään ei-asianmukaisissa tiloissa.

Itä-Uudenmaan Paloturva katsoo, että määräaikaisuuden poistuminen luparekisterissä on huono asia, koska tällöin eivät rekisterit ja työkokemus päivity.

Presto Paloturvallisuus Oy toteaa, että kiinteän huoltopaikan tai toimipisteen puuttuminen vaatimuksista luo ympäristöhaasteita erityisesti vanhojen sammutinsäiliöiden kierrätykselle sekä sammutteiden asianmukaiselle hävittämiselle. Erityisesti PFAS-yhdisteitä sisältäviä vaahtosammuttimia tullaan korvaamaan piankin myrkyttömällä sammutteilla. Nämä PFAS-yhdisteitä sisältävät sammutteet tulee kerätä säiliöihin sekä lähettää hävitettäväksi polttamalla.

Teknosafe Oy kiinnittää huomiota siihen, että käsisammutinliikkeen on nimettävä uusi vastuuhenkilö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vastuuhenkilö vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtävänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissaolon vuoksi. Mikä on todellinen mahdollisuus nimetä uusi henkilö, jos edelleen tulevaisuudessa tutkinnon voi suorittaa vain kerran vuodessa ja vaatimuksena on vähintään 12 kuukauden työkokemus?

Turvata Oy Ab esittää, että esityksessä otettaisiin paremmin huomioon käsisammuttimien kierrätyksen ympäristövaikutukset ja että esitystä muutetaan niin, että myös jatkossa käsisammutinliikkeeltä vaadittaisiin kiinteä huoltopaikka jauheen käsittelytiloihin ja laitteisiin. Mikäli käsisammutinliikkeellä ei olisi kiinteää huoltopaikkaa, miten jätehuolto tulisi järjestää tällaisissa liikkeissä? Käytöstä poistettujen käsisammuttimien kierrättäminen ja jauheen kerääminen toimitettavaksi jätehuoltoon, tarvitaan erillinen jauheen käsittelytila ja siihen tarkoitetut laitteet. Mikäli käsisammutinliikkeeltä ei enää jatkossa vaadittaisi kiinteää huoltopaikkaa, tulisi kunnallisen jätehuollon järjestää sammuttimien vastaanotto ja kierrättäminen. Turvata katsoo, että mikäli jatkossa käsisammutinliike voisi tehdä vain tarkastuksia, ajaisi se markkinat vaihtamaan käsisammuttimien uuteen sammuttimeen huollon tullessa vastaan. Tämä vähentäisi käsisammuttimien huoltoa merkittävästi ja tarkoittaisi sitä, että jo nykyisin ongelmallinen käsisammuttimien kierrätys/hävittäminen lisääntyisi arviolta tuhansilla sammuttimilla vuodessa. Sammutejauheelle ei nykyisellään ole mitään jatkokäyttömahdollisuutta ja se luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi. Vaarana on myös se, että liikkeet, jotka tekisivät vain sammuttimien tarkastuksia ilman kiinteää huoltopaikkaa, joutuisivat keräämään sammuttimet ensin esimerkiksi yrittäjän kotipihalle. Tämä ei liene lainsäätäjän tavoite. Onko lakimuutoksella tarkoitus ajaa markkinat toimimaan ympäristön kannalta negatiivisesti? Mielestämme näitä ympäristövaikutuksia ei ole otettu riittävästi huomioon esitystä valmistellessa.

4.5 Tuotteita koskevat vaatimukset (4 luku)

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomioita siihen, että lain 4 luvussa käytetään termiä ”tuote”, jota ei ole erikseen lakitasolla määritelty vaan määritellään perusteluissa.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että on hyvä arvioida, voisiko lain terminologiaa vielä mukauttaa EU-tuotesääntelyyn, NLF-päätökseen esim. termien ”markkinoille saattaminen”, ”maahantuonti”, ”myynti” osalta, jotta markkinavalvontalain valvontakeinojen soveltaminen olisi tarkkarajaista ja selkeää.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että toiminnanharjoittajalle ei ole säädetty velvoitetta ilmoittaa vaatimustenvastaisesta tai vaarallisesta tuotteesta viranomaiselle tai talouden toimijan veloitteesta tehdä yhteistyötä vaaran poistamiseksi. Ministeriö esittää, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin tarvetta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että ehdotuksessa on huomioitu vastavuoroisen tunnustamisen periaate ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun asetuksen (EU) 2019/515 soveltaminen.

Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry toteavat yhteisessä lausunnossa, että ehdotuksessa säädetään eräiden muiden vastaavien säädösten tavoin valvontaviranomaisen mahdollisuudesta hyväksyä asiakirjoja muillakin kuin kansallisilla kielillä. Lisäksi digitaalisuutta ja sen kehittyviä mahdollisuuksia tulisi hyödyntää teknisen materiaalin toimittamisessa. Digitaalisen formaatin mahdollisuudesta olisi hyvä olla kirjaus perusteluosiossa.

Suomen Omakotiliitto ry toteaa lausunnossaan, että pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden näkökulmasta on erittäin tärkeää, että paloturvallisuuslaitteet ja tuotteet ovat käyttötarkoitukseensa sopivia ja toimintavarmoja sekä ominaisuuksiltaan sellaisia, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja ilman vaaraa ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle. Tuotteet on varustettava tarpeellisilla vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä ja tuotteen mukana on toimitettava asianmukaisessa asentamisessa, käytössä ja kunnossapidossa tarvittavat tiedot ja ohjeet.

Are Oy katsoo, että kielivaatimuksen säätäminen suomen ja ruotsin kielten osalta on perusteltua, jotta vältetään epäselvyyksiltä tuotteiden merkintöjen, tietojen ja ohjeiden osalta.

Teknosafe Oy kiinnittää huomiota lakiluonnoksen vaatimukseen toimittaa tuotteen mukana tarpeelliset tiedot tuotteen asianmukaista ja turvallista asentamista käyttöä ja huoltoa varten. Käsisammuttimien osalta tällä hetkellä tarkastus- ja huolto-ohjeiden saatavilla olo on maahantuojien vastuulla. Lakiluonnoksessa tästä vaatimuksesta ollaan luopumassa (26 ja 28 §). Lakiluonnoksen luvun 3 ja luvun 4 välillä on siis ristiriita.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että yhdenmukaiset eri tuotteille asetetut toiminnalliset ja laadulliset vaatimukset edistävät laitteiden toimivuutta ja luotettavuutta niin käytön, kuin huoltojen osalta. Tuoteryhmäkohtaisten perusvaatimusten selkeyttäminen todennäköisesti helpottaa tuotteiden vaatimusten kontrollointia jo yleiselläkin tasolla.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa todetaan, että markkinoille ei pitäisi päästää ainuttakaan tuotetta, joissa ei ole suomenkielisiä ohjeita, jotta epäselvyyksiltä välttäisiin.

4.6 Lain valvonta

4.6.1 Markkinavalvonta

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa markkinavalvontalain hyödyntämistä paloturvallisuuslaitteiden valvonnassa. Ministeriö on pitänyt tarkoituksenmukaisena, että kansallista markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä yhdenmukaistetaan eri sektoreilla niin pitkälle kuin mahdollista. Tämä yhdenmukaistaa eri sektoreiden sääntelyä ja selkeyttää oikeustilaa Suomessa. Markkinavalvontalain soveltamisalan laajentuessa uusille tuotesektoreille se vastaa paremmin myös Euroopan unionin markkinavalvontasääntelyn rakennetta ja mahdollistaa tulevaisuudessa joustavamman reagoinnin mahdollisiin säädösmuutoksiin. Ministeriö katsoo, että sääntelyn yhdenmukaistaminen on yleisesti ottaen hyödyllistä niin lainvalmistelun, valvontaviranomaistoiminnan kuin talouden toimijoidenkin kannalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää huomioimaan, että jatkovalmistelussa esitys on sovittava yhteen muiden lakiesitysten kanssa, joissa muutetaan markkinavalvontalakia sekä pyydettyä työ- ja elinkeinoministeriöstä esittelylupaa. Markkinavalvontalain horisontaalisen luonteen takia markkinavalvontalain 1 §:n 1 momenttiin kohdistuu muutoksia. Ministeriö pyytää jatkovalmistelussa huomioimaan muun muassa, että uusi lannoitelaki (711/2022) on lisätty markkinavalvontalain soveltamisalaan. Työ- ja elinkeinoministeriössä on lisäksi valmistelussa HE EU:n markkinavalvontasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi, joka on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2022 eduskunnalle.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että esityksessä on pyritty selkeyttämään lain rakennetta muun muassa säätämällä ehdotetun 2 ja 3 luvun vaatimusten valvonnasta ko. lain 5 luvussa. Ehdotetun lain soveltamisala on laaja kattaen myös muuta kuin tuotteiden markkinavalvontaa. Ministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota lain 4 lukuun ja sen 37 §:ään, jossa säädettäisiin tuotteelle asetettavista yleisistä vaatimuksista. Ehdotetussa laissa asetetaan tuotteille käyttöturvallisuusvaatimus (uusi 37 §), vastaavasti kuin nykyisen lain 5 §:n 1 mom. on säädetty. Esityksen mukaan ei ole kuitenkaan tarkoitus, että tuotteen käyttöä valvottaisiin. Ministeriö esittää, että jatkovalmistelussa olisi hyvä arvioida, ettei jää aukkoa viranomaisvalvontaan ja selkeyttää tältä osin sektorilain suhdetta markkinavalvontalakiin. Ministeriö toteaa, että markkinavalvontalain valvontakeinoin ei voi puuttua tuotteen käyttöön tai valvoa tuotteen käyttöä.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että koska ehdotetussa laissa on myös muuta valvontaa kuin markkinavalvontaa, on hyvä arvioida, olisiko markkinavalvontalain soveltamisesta selkeyttävää olla erillinen pykälä. Tämä pitää tehdä harkiten niin, ettei tule päällekkäistä sääntelyä. Ministeriö toteaa, että esityksessä on tärkeää arvioida ja selkeyttää tarvittaessa pykälään ja/tai perusteluihin, mitkä markkinavalvontalain pykälät ovat relevantteja kyseisen sektorilain soveltamisalan tuotteiden markkinavalvonnassa, jotta on selkeää, mitä markkinavalvontalain pykälä on mahdollista soveltaa, koska ehdotettu sääntely on kansallista, eikä yhdenmukaistettua, eikä perustu EU:n tuotesääntelyyn. Mikäli markkinavalvontalain kaikkia valvontakeinoja ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa, tulisi näistä tarkentaa lakitasolle rajaten. Lisäksi esityksessä olisi hyvä tuoda esiin myös markkinavalvonnan yhteispiste ja sen tehtävät ja markkinavalvonnan yhteistyöryhmä.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että markkinavalvontalaissa säädetään EU:n markkinavalvontasetusta täydentäviä toimivaltuuksia Tullille. Valtiovarainministeriö vastaa Tullia koskevasta sääntelystä. Lakiesityksessä on hyvä selkeyttää Tullin toimivaltaa ulkorajalla ja Tullin tehtävät kansallisesti ko. sektorilla sekä tullin toimivaltuuksiin sovellettavaa lainsäädäntöä ehdotetun lain valvonnassa.

Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry toteavat yhteisessä lausunnossa, että Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on keskeinen rooli lain soveltamisalaan kuuluvien laitteiden (markkina)valvonnassa. Tukes on maamme keskeisin tuotevalvontaviranomainen. Yhdenmukaisten valvontakäytäntöjen ja osaamisen keskittämisen kannalta tämä on perusteltua. On erittäin tärkeää, että Tukesille varmistetaan aina riittävät resurssit laadukkaan riskiperusteisen valvonnan toteuttamiseen.

Suomen Kiinteistöliitto ry kannattaa lakia eräistä paloturvallisuuslaitteista lisättäväksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain soveltamisalaan.

Pohjois-Savon pelastuslaitos katsoo, että lain sisällyttäminen markkinavalvontalain soveltamisalaan selkeyttää viranomaisten toimivaltuuksia.

4.6.2 Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ehdottaa, että pelastusviranomainen valvoisi myös 16 §:n 3 momentissa säädettyä laitteiston haltijan velvollisuutta. Lakiehdotuksen 44 §:n mukaan pelastusviranomainen valvoo mm. paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston tarkastusvelvoitetta koskevien 17 §:n ja 18 §:n 3 momentin noudattamista. Kyseisissä lainkohdissa säädetään laitteiston haltijan velvollisuuksista huolehtia laitteiston tarkastuksista. Tukes huomauttaa, että vastaavasta velvollisuudesta on säädetty myös lakiehdotuksen 16 §:n 3 momentissa. Kyseisen säännöksen mukaan laitteiston haltijan on huolehdittava varmennustarkastuksesta, jos asennusliike laiminlyö huolehtimisvelvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan siitä.

Suomen Omakotiliitto ry toteaa, että esityksen mukaan valvonta jatkuisi edelleen Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa. Vastuu- ja pätevyyskysymyksissä on suunniteltu muutoksia. On tärkeää pitää huoli, että alalla työskentelevillä henkilöillä on sopiva, riittävä ja ajantasainen koulutus.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos toteaa, että etenkin paloilmoittimien osalta valvontaa selkeyttää se, että lain mukaan pelastusviranomaisen valvoo paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston tarkastusvelvoitetta koskevien 17 §:n (määräaikaistarkastus) ja 18 §:n 3 momentin (vakavien puutteiden uusintatarkastus) noudattamista. Huomioitavaa on kuitenkin, ettei varmennustarkastuksen asioiden valvomisen ole lakiesityksen mukaan pelastusviranomaisen vastuulla, vaan Tukesin.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että Tukesin säilyminen edelleen valvontaviranomaisena on selkeä ja hyvä asia.

4.6.3 Viranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu (45 ja 46 §)

Oikeusministeriö pitää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rekisterinpitöä koskevaan sääntelyyn ehdotettavia muutoksia henkilötietojen suojan näkökulmasta lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisina, mutta kiinnittää huomiota vielä seuraaviin kohtiin. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaisesti hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta. Ehdotettu sääntely kuuluisi yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Kun kyse on tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan kuuluvasta henkilötietojen käsittelystä, tietosuoja-asetusta tarkentava kansallinen lainsäädäntö on mahdollista vain silloin, kun tietosuoja-asetus nimenomaisesti jättää jäsenvaltioille kansallista sääntelyliikkumavaraa. Lainsäätäjän on osoitettava, mihin tietosuoja-asetuksen artiklaan henkilötietojen käsittelyä koskevat erityissäännökset perustuvat. Kansallinen liikkumavara pohjautuu keskeisiltä osin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtiin, eli tilanteisiin, joissa henkilötietojen käsittely perustuu rekisterinpitäjän lakisääteiseen tehtävään (c alakohta) tai jos se on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi (e alakohta). Esitysluonnoksen säätämisperusteluissa viitataan tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan ja tietosuojalain 4 §:ään. Edelleen todetaan, että Turvallisuus- ja kemikaaliviraston oikeus käsitellä henkilötietoja ehdotetulla tavalla perustuisi lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Oikeusministeriö toteaa, että tietosuojalain 4 § täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtassa säädettyä käsittelyperustetta. Nyt ehdotettu sääntely perustuisi esityksen mukaan tietosuoja-asetuksen mainitun säännöksen c alakohtaan. Näin säätämisperusteluissa oleva viittaus tietosuojalain 4 §:ään on harhaanjohtava, jonka vuoksi se on jatkovalmistelussa poistettava. Edelleen oikeusministeriö toteaa, että käsittelyperusteeksi on mitä ilmeisemmin kaavailtu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa. Tämä olisi hyvä todeta nimenomaisesti säännöskohtaisissa perusteluissa, jotta tästä käsittelyperusteesta ei jää epäselvyyksiä. Ehdotettu tietosuoja-asetuksen kansalliseen liikkumavaraan pohjautuva sääntely (45-46 §) vaikuttaisi perustuvan pääosin asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtiin. Tämän osalta esitysluonnosta on jatkovalmistelussa syytä täydentää. Esityksessä tulee tehdä tarkemmin selkoa, mitkä ehdotetut säännökset on tarkoitus antaa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtiin perustavan liikkumavaran alaan pohjautuen. Lisäksi on syytä arvioida, että ehdotettu sääntely on tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla yleisen edun mukaista ja oikeasuhteista sillä tavoiteltuun päämäärään nähden. Tällainen arviointi tulisi tehdä säännöskohtaisesti.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota rekisterinpidon osalta siihen, että nyt ehdotetussa tai voimassa olevassa säännöksessä ei ole säädetty tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 mukaisesta rekisterinpitäjästä. Oikeusministeriö katsoo, että ehdotetun lain 45 §:ssä olisi syytä säätää täsmällisesti siitä, että Turvallisuus- ja kemikaali olisi esitysluonnoksessa kaavailun rekisterin rekisterinpitäjä. Tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen vakiintuneeksi tavaksi on muodostunut säätää rekisterinpitäjästä yksiselitteisesti käyttäen tietosuoja-asetuksen käsitteistöä. Asiasta voitaisiin säätää esimerkiksi seuraavasti: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä pykälässä tarkoitettun rekisterin rekisterinpitäjä. Oikeusministeriö toteaa lisäksi, että esitysluonnoksen perusteluita tulee täydentää rekisterinpitäjää koskevan kansallisen liikkumavaran ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön osalta. Rekisteröidyn oikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, ettei lainsäädäntö jätä epäselväksi sitä, mikä taho on vastuussa henkilötietojen käsittelyä koskevien vaatimusten noudattamisesta. Rekisterinpitäjästä säätäminen on mahdollista kansallisen liikkumavaran puitteissa yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla. Asetuksen 4 artiklan 7

kohdan mukaan rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jos henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä. Rekisterinpitäjästä säätämistä voidaan pitää erityisen perusteltuna silloin, kun rekisterinpitäjä on viranomainen tai rekisterinpitäjästä voisi muutoin olla epäselvyyttä. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Lailla säätämiseen kohdistuu yleinen vaatimus lain täsmällisyydestä ja tarkkuudesta. Tätä on painotettu myös perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä. Valiokunta on muun muassa edellyttänyt, että sääntelyn kohderyhmän tulee kyetä ilman vaikeuksia soveltamaan säännöksiä. Lisäksi perustuslakivaliokunta on etenkin perusoikeuskytkentäisen sääntelyn yhteydessä pitänyt välttämättömänä, että toimivaltainen viranomainen ilmenee laista yksiselitteisesti tai muuten täsmällisesti tai että ainakin viranomaisten toimivaltasuhteiden lähtökohdat samoin kuin toimivallan siirtämisen edellytykset ilmenevät laista riittävän täsmällisesti.

Oikeusministeriö toteaa, että 45 §:stä ja sen säännöskohtaisista perusteluista jää epäselväksi, onko tarkoitus säätää yhdestä rekisteristä vai useammasta erillisestä rekisteristä. Oikeusministeriö katsoo, että mikäli tarkoituksena on säätää yhdestä rekisteristä, pykälän otsikointia tulee jatkovalmistelun yhteydessä tarkistaa. Lisäksi jatkovalmistelussa säännöskohtaisia perusteluja on syytä täsmentää ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö.

Oikeusministeriö toteaa, että ehdotettu 46 §:n 1 momentti julkisuuslain 16 §:n 3 momentista poikkeamisesta on tarpeen. Edelleen oikeusministeriö toteaa, että kun tieto luovutetaan yleisen tietoverkon kautta, viranomainen ei voi varmistua luovutuksensaajan oikeudesta henkilötiedon käyttämiseen, koska tieto on kenen tahansa yleisen tietoverkon käyttäjän saatavissa. Tällöin ei voida varmistua myöhemmistä käyttötarkoituksista. Esitysluonnoksessa on sinänsä hyvin tunnistettu tarve rajata tietojen hakeminen ainoastaan yksittäisinä hakuina. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään kiinnittänyt huomiota yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta olennaiseen seikkaan, ettei Internetiin sijoitettavasta henkilörekisteristä tule voida hakea tietoja erilaisina massahakuina, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisinä hakuina. Perusteluja olisi hyvä täsmentää ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö.

Oikeusministeriö toteaa, että esitysluonnoksessa jää epäselväksi, onko 45 §:ssä tarkoitetun rekisterin käyttötarkoitus yhteensopiva 46 §:ssä tarkoitetun julkisen tietopalvelun kanssa. Ehdotetun 45 §:n 1 momentissa ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan rekisterin toinen käyttötarkoitus on sen varmistaminen, että 2 ja 3 luvuissa tarkoitettuja palveluja tarvitseva voivat varmistua toiminnan asianmukaisuudesta. Ehdotuksen 46 §:n 1 momentin 1 virkkeessä ehdotetaan, että rekisterinpitäjä voi luovuttaa rekisteristä tarpeellisia tietoja toimijoiden pätevyiden varmistamiseksi. Oikeusministeriö toteaa, että mikäli 45 §:ssä tarkoitettut henkilötiedot kerätään eri tarkoitusta varten kuin niitä luovutetaan julkisessa tietopalvelussa 46 §:ssä tarkoitetulla tavalla, tulee esitysluonnoksessa arvioida ehdotettua sääntelyä ottamalla huomioon seuraavat tietosuojasetuksesta seuraavat vaatimukset. Viranomaisen oikeutta käsitellä henkilötietoja yleisessä tietoverkossa tulee arvioida tietosuojasetuksen sisältyvien henkilötietojen käsittelyä koskevien yleisten periaatteiden mukaisesti, joista nyt relevantti on käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate, josta säädetään tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa. Tietosuojasetuksen 6 artiklan 4 kohdassa annetaan mahdollisuus kansallisesti poiketa käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteesta edellyttäen, että kansallinen lainsäädäntö muodostaa demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömän ja oikeasuhteisen toimenpiteen tietosuojasetuksen 23 artiklasta ilmenevien tavoitteiden turvaamiseksi. Näitä tavoitteita ovat muun muassa muut unionin tai jäsenvaltion yleiseen julkiseen etuun liittyvät tärkeät tavoitteet, erityisesti unionille tai jäsenvaltiolle tärkeä taloudellinen tai rahoituksellinen etu, mukaan lukien rahaan, talousarvioon ja verotukseen liittyvät asiat sekä kansanterveys ja sosiaaliturva.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos katsoo, että olisi hyvä varmistaa, tulisiko 45 §:ssä mainita myös siitä, että pelastuslaitoksella on oikeus pitää rekisteriä sille toimitetuista tämän lain asiakirjoista, kuten laitteistojen perusmäärittelyistä sekä huolto- ja tarkastuspöytäkirjoista.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue katsoo, että olisi hyvä varmistaa, tulisiko 45 §:ssä mainita myös siitä, että pelastuslaitoksella on oikeus pitää rekisteriä sille toimitetuista tämän lain asiakirjoista, kuten laitteistojen perusmäärittelyistä sekä huolto- ja tarkastuspöytäkirjoista.

4.6.4 Tiedonsaantioikeudet (47 ja 48 §)

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota lakiluonnoksen 47 ja 48 §:ien säännöksiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tiedonsaantioikeuksista. Molemmissa pykälissä tiedonsaanti perustuisi siihen, että Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvontaa varten välttämättömät tiedot. Huomattavaa on, että tiedot saattaisivat sisältää myös arkaluonteisiksi luokiteltavia henkilötietoja, kuten terveydentilatietoja. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt hyvin välttämättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyyskriteeriin. Perustuslakivaliokunta on myös painottanut, että erottelussa tietojen saamisen tai luovuttamisen tarpeellisuuden ja välttämättömyyden välillä on kyse tietosisältöjen laajuuden ohella myös siitä, että salassapitosäännösten edelle menevässä tietojensaantioikeudessa on viime kädessä kysymys siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvan salassapidon avulla suojataan. Mitä yleisluonteisempi tietojensaanti oikeuttava sääntely on, sitä suurempi on vaara, että tällaiset intressit voivat syrjäytyä hyvin automaattisesti. Mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaantipyyntöä joudutaan käytännössä perustelemaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tosiasiallisesti tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapitointressin yhteensovittamiseksi. Oikeusministeriö toteaa, että sinällään tiedonsaantioikeus ”valvonnan kannalta välttämättömistä tiedoista” on lähtökohtaisesti hyvin välttämättömyyskriteeri, jolloin tiedon luovuttajalla voi olla vaikeuksia arvioida, onko jokin tieto välttämättömän valvonnan kannalta. Tämän seikan ongelmallisuus korostuu, kun tiedonsaantioikeus koskee arkaluonteisiksi luettavia henkilötietoja. Oikeusministeriö pitää tämän vuoksi perusteltuna, että esityksen jatkovalmistelussa tarkennettaisiin 47 ja 48 §:ssä olevia tiedonsaantioikeuksia. Lisäksi ehdotettuja tiedonsaantioikeuksia tulisi erikseen arvioida esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisympäristöä koskevassa jaksossa.

Inspecta Tarkastus Oy toteaa lausunnossaan, että hätäkeskukseen liitettyjen paloilmittimien ja sammutuslaitteistojen tarkastusten yhteydessä tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus korostuu. Tällä hetkellä hätäkeskukset eivät luovuta mitään tietoja tarkastuslaitoksille. Laitelaissa tulisi turvata paloilmittin- ja sammutuslaitteistojen yhteyshenkilöiden tietojen sekä laitteistojen ajantasaisten kuukausikokeilujen suoritus tietojen saantioikeus tarkastuslaitosten tarkastajille, jotka suorittavat virkavastuulla laitteistojen tarkastuksia.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos toteaa, että hätäkeskusyhteyteen liitettyjen paloilmittimien ja sammutuslaitteistojen yhteydessä pelastuslaitoksen tiedoksisaantioikeus eri turvallisuusviranomaisten välillä on tärkeää. Lakiluonnoksessa on esitetty Turvallisuus- ja kemikaalivirasto merkittävässä roolissa laitteistojen kunnossapidon osalta, mutta vastaavasti Hätäkeskuslaitoksen rooli esimerkiksi kuukausitestausten säännöllisyydessä on erittäin merkityksellinen. Tällä hetkellä tietoja saadaan niukasti tietosuoja-asetuksen näin vaatiessa. Pelastuslaitoksella tulisi olla tiedonsaantioikeus pelastustoiminnassa, valvonnassa ja erheellisten paloilmittimien laskuttamisessa tarvittavat tiedot myös salassapitosopimuksista huolimatta.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos toteaa, että 47 §:ään olisi toivottavaa lisätä, että pelastusviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten välttämättömät tiedot myös tarkastuslaitokselta. Tällä varmistettaisiin, että ongelmatapauksissa yhteistyö tarkastuslaitoksen kanssa ei kariudu salassapitosäädöksiin, tai jos tarvitaan esimerkiksi historiatietoja kohteen edellisistä tarkastuksista tai vaikkapa kolmannen osapuolen lausunnosta suunnitteluvaiheessa, olisi pelastusviranomaisella oikeus saada ne suoraan tarkastuslaitokselta pyydettyinä.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue toteaa, että 47 §:ään olisi toivottavaa lisätä, että pelastusviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten välttämättömät tiedot myös tarkastuslaitokselta. Tällä varmistettaisiin, että ongelmatapauksissa yhteistyö tarkastuslaitoksen kanssa ei kariudu salassapitosäädöksiin, tai jos tarvitaan esimerkiksi historiatietoja kohteen edellisistä tarkastuksista tai vaikkapa kolmannen osapuolen lausunnosta suunnitteluvaiheessa, olisi pelastusviranomaisella oikeus saada ne suoraan tarkastuslaitokselta pyydettyinä.

4.6.5 Oikeus tehdä tarkastuksia (49 §)

Oikeusministeriö katsoo, että myös tarkastuslaitoksen tarkastustoimivallan osalta olisi perusteltua erikseen säätää – vastaavasti kuin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tarkastustoimivallan rajaamisesta lakiluonnoksen 49 §:n 2 momentissa – että tarkastuslaitos ei saa suorittaa tarkastustoimenpidettä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että julkisena hallintotehtävänä varmennus- ja määräaikaistarkastuksia suorittavalla tarkastuslaitoksella ei olisi toimivaltaa puuttua kotirauhan suojaan. Perustelulausumia ei voi pitää riittävänä tapana määrittää toimivallan laajuutta.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos kiinnittää huomiota esityksen perusteluihin, joissa todetaan, että julkisena hallintotehtävänä varmennus- ja määräaikaistarkastuksia suorittavalla tarkastuslaitoksella ei olisi toimivaltaa puuttua kotirauhan suojaan. Pelastuslaitos katsoo, että kannattaa varmistaa, mitä tällä tarkoitetaan. Ei varmaankaan ole tarkoitus rajoittaa tarkastuslaitoksen oikeutta mennä tarkastamaan kotirauhan suojaan kuuluvien tilojen laitteistoja. Säädosluonnoksessa asia on rajattu koskemaan kuitenkin vain Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, mikä on ymmärrettävää.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue kiinnittää huomiota esityksen perusteluihin, joissa todetaan, että julkisena hallintotehtävänä varmennus- ja määräaikaistarkastuksia suorittavalla tarkastuslaitoksella ei olisi toimivaltaa puuttua kotirauhan suojaan. Hyvinvointialue katsoo, että kannattaa varmistaa, mitä tällä tarkoitetaan. Ei varmaankaan ole tarkoitus rajoittaa tarkastuslaitoksen oikeutta mennä tarkastamaan kotirauhan suojaan kuuluvien tilojen laitteistoja. Säädosluonnoksessa asia on rajattu koskemaan kuitenkin vain Turvallisuus- ja kemikaalivirastoa, mikä on ymmärrettävää.

4.6.6 Kiellot ja pakkokeinot (50 §)

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota lakiluonnoksen 50 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan, jos toiminnanharjoittaja tekee tai tarjoaa 8 ja 30 §:ssä tarkoitettuja töitä ilman, että on tehnyt toimintailmoituksen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta toimintaansa tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa. Kieltoa jatkaa toiminnanharjoittamista voi pitää selkeänä sääntelynä, mutta oikeusministeriö kiinnittää huomiota säännöksen lopussa olevaan ilmaisuun ”tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa”. Esitysluonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa ei tarkemmin todeta, minkä sisältöinen viraston määräys voisi tilanteessa olla eli mitä määräyksessä voitaisiin toiminnanharjoittajalta edellyttää. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan – jo yksinomaan toiminnanharjoittajan oikeusturvan näkökulmasta – sääntelyä tulisi tältä osin joko kirjoittaa yksiselitteiseksi tai vaihtoehtoisesti jättää epämääräinen toimivaltaperuste pois laista.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että EU:n markkinavalvonta-asetus edellyttää säätämään seuraamuksista niiden tuotteiden osalta, jotka kuuluvat EU:n rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan. Mikäli esityksen vaatimukset koskevat rakennustuoteasetuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita, tulee seuraamussääntelyn tarvetta vielä tarkastella jatkovalmistelussa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kiinnittää huomiota hallituksen esityksen luonnoksen kohtaan 5.1, missä on tarkasteltu seuraamussääntelyä. Voimassa olevassa laissa pelastustoimen laitteista ei ole rangaistusäännöksiä. Kuten kohdassa 5.1 on todettu, velvollisuuksien rikkomisen kriminalisointi ei ole edelleenkaan tarpeen. Rangaistussäännösten käyttö on hidasta ja se kuormittaa poliisia, syyttäviviranomaisia ja tuomioistuimia. Lakiehdotuksessa tarkoitettujen velvollisuuksien rikkomisen johtaisi hyvin harvoin, ellei koskaan, rangaistusseurauksiin, joten kriminalisointi ei toimisi myöskään ennalta estävästi. Sen sijaan seuraamusmaksu olisi tehokkaampi keino puuttua näiden säännösten rikkomiseen. Tehokkaat seuraukset edistäisivät myös tasapuolisia kilpailuolosuhteita. Esimerkiksi asennusliikkeiden ja tarkastuslaitosten valvonnassa käytännössä ainoa valvontakeino on puuttuminen elinkeinovapautteen eli toiminnan rajoittaminen tai kieltäminen. Taloudellinen seuraamus olisi monessa tapauksessa tarkoituksenmukaisempi valvontakeino.

Pohjois-Savon pelastuslaitos kiinnittää huomiota perusteluissa (5.1) todettuun arvioon, että lain laiminlyönti ja rikkomistapauksissa seuraamussääntelyllä voidaan paremmin ennalta ehkäistä säännösten noudattamatta jättämistä. Pitäisikö rikkomukset olla kuitenkin sanktioitu jollain tasolla?

4.6.7 Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen (53 §)

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, ettei hallintolain mukaista oikaisuvaatimusmenettelyä olisi tarkoitus käyttää muutoksenhakukeinona Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen. Oikaisuvaatimusmenettely olisi kuitenkin käytössä tarkastuslaitoksen päätökseen. Tarkoituksena on,

että oikaisuvaatimus olisi muutoksenhaun ensi vaiheena mahdollisimman laajasti. Oikaisuvaatimussääntelyn ulkopuolelle jätetään vain asiat, joihin oikaisuvaatimus ei sovellu. Näitä ovat esimerkiksi hallintopakkoasiat, joissa on oikeusturvavastuusta tarpeen päästä viivytyksettä tuomioistuimeen (HaVM 3/2010 vp), tai asiat, jotka on selvitetty erityisen perusteellisesti jo tehtäessä alkuperäistä hallintopäätöstä. (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.13.2) Oikeusministeriö pitää perusteltuna, että esityksen jatkovalmistelussa 53 §:n osalta vielä selvitetään oikaisuvaatimusmenettelyn käyttömahdollisuuksia myös Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätösten osalta, vaikka osa päätöksistä olisikin sellaisia, ettei niiden osalta ole perusteltua käyttää oikaisuvaatimusmenettelyä.

4.6.8 Vastuuhenkilön koe (14, 15 ja 36 §)

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tarpeellisenä 14 ja 36 §:ien säännöksiä vastuuhenkilön kokeesta ja kokeen sisällöstä sekä kokeesta myönnetystä todistuksesta. Ministeriön näkemyksen mukaan ammattisääntelyn oikeasuhteisuus voidaan varmistaa vain antamalla sitovia säädöksiä säännellyn ammatin harjoittamista rajoittavista vaatimuksista kuten esimerkiksi pätevyuden saamiseksi edellytetystä kokeesta. Ministeriö esittää harkittavaksi, olisiko kyseisiin pykäliin tarpeen lisätä myös Tukesin tehtäviä koskeva säännös, esimerkiksi: ”Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vahvistaa kokeen sisällön ja toteutustavan sekä kokeesta annettavan todistuksen sisällön”. Kyseinen Tukesin tehtävä todetaan luvussa 12.2, mutta sitä ei ole täsmennetty 14 ja 36 §:ien tai vastuuhenkilön kokeen järjestämistä koskevan 15 §:n pykäläkohtaisiin perusteluihin. Lisäksi ministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko 14 §:n 2 momentissa säätää tarkemmin todistuksen antavasta tahosta sen sijaan, että käytettäisiin passiivimuotoa, eli: ”Kokeen järjestäjä antaa todistuksen hyväksytysti suoritetusta kokeesta.”

4.6.9 Ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustaminen (55 §)

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa on huomioitu ammattipätevyyslain velvoitteet ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustamisesta ja tunnustamisesta vastaavasta toimivaltaisesta viranomaisesta. Ministeriön näkemyksen mukaan 55 §:ssä tulisi kuitenkin täsmentää, että ammattipätevyden tunnustaminen tapahtuu ammattipätevyyslain (1384/2015) säännösten nojalla, esimerkiksi: ”Vastuuhenkilön pätevyys voidaan osoittaa myös muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyllä pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla. Ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustamisesta tehtävään päättää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto sen mukaan kuin laissa ammattipätevyden tunnustamisesta (1384/2015) säädetään.” Lisäksi ministeriö esittää harkittavaksi, olisiko kyseisessä pykälässä tarpeen säätää myös muun kuin EU/ETA-kansalaisen ja/tai muussa kuin EU/ETA-valtiossa hankitun ammattipätevyden tunnustamisesta. Esimerkiksi: ”Muussa kuin ammattipätevyden tunnustamisesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvassa tapauksessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää ulkomailla tehtävään pätevyityneelle oikeuden toimia vastuuhenkilönä Suomessa, jos ulkomailla myönnetyn pätevyystodistuksen tai vastaavan asiakirjan saamisen perustana ovat vaatimukset vastaavat, mitä tässä laissa säädetään.”

Opetushallitus pitää hyvänä, että lakiehdotus sisältää säännökset ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustamisesta ja toimivaltaisesta viranomaisesta (TUKES). Lisäksi säädösvalmistelussa on huomioitu suhteellisuusarvioinnin vaatimus.

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että säännöksissä on huomioitu vastuuhenkilön ulkomailla hankitun ammattipätevyden tunnustaminen.

Sprinkleritekninen yhdistys ry esittää, että rakentamisen lainsäädäntö- ja muista sääntöeroista johtuen ulkomailla hankittu ammattipätevyys tulee osoittaa Suomeen soveltuvaksi suorittamalla Suomessa järjestetty vastuuhenkilön koe, jolloin voidaan osoittaa henkilön hallitsevan myös Suomessa noudatettavat asetukset ja määräykset.

Bravida Finland Oy katsoo, että rakentamista koskevan lainsäädännön ja muun sääntelyn kansallisista eroavaisuuksista johtuen ulkomailla hankittu ammattipätevyys tulisi osoittaa Suomeen soveltuvaksi vastuuhenkilön kokeen hyväksytysti suorittamisella. Vastuuhenkilön kokeen hyväksytyt suorittaminen osoittaa, että henkilö hallitsee myös Suomessa noudatettavat määräykset.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa todetaan, asennusliikkeen vastuuhenkilön osalta ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen pitäisi määritellä hyvin tarkasti. Viranomaisella pitäisi myös olla tosiasiallinen mahdollisuus tarkastaa tiedot oikeiksi.

4.7 Esityksen vaikutukset

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksessä on pyritty arvioimaan sen vaikutuksia varsin monipuolisesti. Ministeriö pitää hyvänä, että yritysvaikutusten arviointia on tehty määrällisesti sääntelytaakkalaskuria hyödyntäen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että viranomaistehtäviin varmistetaan riittävät resurssit. Esityksen mukaan (4.2.3) esitys ei sisällä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle uusia viranomaistehtäviä eikä esityksestä seuraa merkittävää muutosta Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtävien kokonaismäärään tai valvontatyön määrään. Ministeriö muistuttaa, että esitettäessä Tukesille uusia tehtäviä ja laajennuksia nykyisiin tehtäviin, joilla olisi lisäksi vaikutusta myös Tukesin muihin tehtäviin, tulee sisäministeriön hallinnonalan huolehtia tästä aiheutuvasta lisäresurssitarpeesta Tukesille. Tulosoikeuksien näkökulmasta ministeriö on johdonmukaisesti katsonut, että Tukesin tehokkaan toiminnan varmistaminen edellyttää sitä, että annettaessa virastolle uusia tehtäviä tai laajennettaessa nykyisiä, virastolle osoitetaan myös näitä tehtäviä vastaavat lisäresurssit. Riittävästä resursoinnista huolehtiminen on välttämätöntä myös koska Tukesin toimiala on laaja ja jakautuu myös valtioneuvostossa usean ministeriön toimialalle.

Suomen Omakotiliitto ry toteaa, että esitys ei sisällä tuotteita koskevaan sääntelyyn sellaisia muutoksia, joilla arvioitaisiin olevan vaikutusta tuotteiden hintaan. On hyvä, että asumiskustannukset eivät nouse tätä kautta.

Are Oy toteaa lausunnossaan, että esityksen tavoitteeksi on määritelty muun muassa rakennusten paloturvallisuuden edistäminen ja ylläpitäminen. Esityksessä on ehdotettu alalla toimivien koulutusta ja kokemusta koskevien vaatimusten huomattavaa lieventämistä. Muutos altistaa riskille, ettei alan toimijoiden osaaminen tai ammattitaito enää olisi vaaditulla tasolla toimivien ja laadukkaiden järjestelmien takaamiseksi, mikä vaarantaa paloturvallisuudelle asetetut tavoitteet. Esityksen tavoitteena on myös tehostaa valvontaa. Viime vuosina asennusliikkeiden valvontaa on suoritettu varsin vähän resurssipuutteitten takia. Tavoitteen toteutuminen edellyttäisi näin ollen merkittäviä lisäresursseja, mikä tarve korostuu entisestään, mikäli alalle tulee uusia toimijoita esityksessä arvioidusti.

Turvata Oy Ab katsoo, että käsisammuttimien kierrätykseen ja hävittämiseen liittyviä ympäristövaikutuksia ei ole otettu riittävästi huomioon esitystä valmistellessa. Näin erityisesti koskien käsisammutinliikkeen kiinteän huoltopaikan vaatimuksen poistumista.

Yksityishenkilön antamassa lausunnossa kiinnitetään asennusliikkeiden osalta huomiota siihen, että esityksen ei katsota vaikuttavan merkittävästi nykyisien toimijoiden talouteen. Tämä ei aivan pidä paikkaansa, koska kilpailu alalla kovenee uusista toimijoista johtuvista syistä. Tällä on myös merkittävä vaikutus laadukkaaseen tekemiseen.

4.8 Sääntämisyjärjestys

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa on esitetty asianmukaiset edellytykset ja perusteet sille, että tarkastuslaitoksia ja vastuuhenkilöiden kokeen järjestämistä koskevat julkiset hallintotehtävät voidaan antaa muun kuin viranomaisen tehtäväksi, eikä ehdotettu sääntely ole ristiriidassa perustuslain 124 §:n kanssa.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että Lausuntopalvelu.fi:stä ei käy ilmi, että lausuntopyyntö olisi lähetetty myös Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle. Esitysluonnoksessa todetaan asianmukaisesti Ahvenanmaan itsehallintolaissa säädetyistä maakunnan ja valtakunnan välisestä lainsäädäntövallanjaosta ja Ahvenanmaan maakunnassa voimassa olevasta alan maakuntalainsäädännöstä. Palo- ja pelastustoimi sekä rakennustoimi ovat maakunnan toimivallassa, joten ehdotettava laki ei lähtökohtaisesti ole tarkoitettu tulevaksi Ahvenanmaalla voimaan. Lain soveltamisala kattaisi myös väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitettut tuotteet, ja tältä osin ehdotettu laki lienee itsehallintolain toimivallanjakosääntelystä johtuen tarkoitettu tulevaksi voimaan myös Ahvenanmaalla. Väestönsuojelu kuuluu itsehallintolain 27 §:n 28 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, minkä johdosta esitysluonnos herättää

tarpeen itsehallintolain 28 §:n 2 momentin nojalla kuulla Ahvenanmaan maakunnan hallitusta lakiehdotuksen valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvilta osin.

Ålands landskapsregering konstaterar att enligt 38 § självstyrelselagen ska skriftväxlingsspråket mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter även vara svenska. Alla handlingar inklusive lagförslag och propositioner ska i sin helhet finnas på svenska. Trots detta har landskapsregeringen enbart fått ta del av de föreslagna lagparagraferna med en kort motiveringstext till vissa paragrafer och ett stycke rörande Ålands behörighet. De föreslagna nya förordningarna som finns med i förslaget har endast delgetts landskapsregeringen på finska. Landskapsregeringen konstaterar att förfarandet strider mot 6 § och 17 § i Finlands grundlag då svenskspråkiga inte kunnat framföra sin åsikt under lagberedningen samt 33 § och 38 § självstyrelselagen för Åland vad gäller kravet på att inhämta ett utlåtande och ge handlingar på svenska till Ålands landskapsregering.

Ålands landskapsregering konstaterar att enligt 18 § 6 p. Självstyrelselagen för Åland (1149/1991) tillhör brand- och räddningsväsendet landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapet har också lagstiftningsbehörighet gällande näringsverksamhet med vissa begränsningar enligt 18 § 22 p. samt plan- och byggväsendet enligt 18 § 7 p. Således hör den föreslagna lagstiftningen bland annat gällande brandalarmanläggningar och automatiska släckningsanläggningar, granskning och service av handbrandsläckare samt krav på produkterna, inklusive tillsynen av dem till Ålands lagstiftningsbehörighet. Enligt 27 § 28 p. Självstyrelselagen tillhör befolkningsskyddet rikets lagstiftningsbehörighet. Rikets räddningslag gäller på Åland till den del befolkningsskydd och inrättande av skyddsrum berörs. De föreslagna bestämmelser som tillhör befolkningsskyddet innefattar produktkraven på anordningar och utrustning i skyddsrum. Landskapsregeringen konstaterar att beskrivningen av behörighetsfördelningen och de åländska förhållandena är korrekt och att förslaget till ändringar också kan komma att föranleda ändringar i den åländska lagstiftningen. Beträffande innehållet i den föreslagna lagstiftningen har landskapsregeringen ingenting att anföra.

4.9 Lausunnonantajien muita näkemyksiä ja kannanottoja

Lausunnoissa tuotiin esiin myös uusia sääntelytarpeita, jotka eivät sisälly voimassa olevaan lainsäädäntöön eivätkä lausunnolla olleeseen luonnokseen.

Suomen ympäristökeskus Syke ehdottaa, että sammutusjärjestelmien ja käsisammuttimien (vaahto) sisältämien sammutusvaahtonesteiden säädöstenmukaisuuden varmistaminen sisällytetään uusiin asetuksiin. Sammutusjärjestelmissä ja käsisammuttimissa käytettävien sammutusvaahtonestetiivisteiden säädöstenmukaisuuden varmistaminen on vaikeaa. Vaahtonestetiivisteiden käyttö- ja varastointi-ikä on hyvin pitkä, jopa 20-30 vuotta. Niiden koostumustiedot ovat yleensä lainsäädännön noudattamisen kannalta puutteelliset pinta-aktiivisen komponentin pienten pitoisuuksien takia. Samaa kauppanimeä käyttävän vaahtonestetiivisteen koostumus voi vaihdella hankinta-ajankohdan mukaan, riippuen komponenttien toimittajasta ja valmistusajankohdasta. Tiettyjen aineiden käyttöä sammutusvaahdoissa on rajoitettu. Syke toteaa, että lisäksi Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) on tehnyt lainsäädäntöehdotuksen PFAS-yhdisteiden käytön kieltämisestä sammutusvaahdoissa (parhaillaan lausuntokierroksella). Syke ehdottaa asetukseen paloilmioittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista 6 §:ään selvitykseen automaattisen sammutuslaitteiston perusmäärittelyistä lisättäväksi uuden kohdan: "5) selvitys sammutuslaitteiston sisältämien kemikaalien (sammutteiden?) säädöstenmukaisuudesta". Toiminnanharjoittajan on sammutuskemikaalien säädöstenmukaisuutta arvioitaessa otettava huomioon myös koulutukseen, testaukseen ja päästöjen eristämiseen liittyvät tekijät. Syke ehdottaa asetukseen käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotyistä 1§:ään käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotyöt lisättäväksi uuden kohdan: "6) vaahtosammuttimien sisältämä sammute on säädösten mukainen". Käsisammutin voidaan joutua poistamaan käytöstä sen sisältämän vaahtonesteen laadun takia, minkä merkitsemistä käsisammuttimien etikettiin olisi syytä harkita. Syke toteaa, että sammutteiden säännöstenmukaisuuden varmistaminen on myös toiminnanharjoittajien intresseissä. Ympäristö- ja terveyssyistä rajoitettujen sammutusvaahtojen käyttö voi johtaa merkittäviin ympäristövahinkoihin ja kustannuksiin toiminnanharjoittajille. On lisäksi epäselvää, kenen korvattavaksi sammutusvesien puhdistus tai niistä aiheutunut ympäristövahinko jää tilanteessa, jossa sammutetta on käytetty säädöstenvastaisesti.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry toteavat yhteisessä lausunnossaan, että savunpoiston lisääminen sääntelyn piiriin olisi kenttäkokemusten

perusteella ehdottoman tärkeää. Toimimattomia tai väärin tai erittäin huonosti toimivia savunpoistojärjestelmiä on paljon. Kolmannen osapuolen tekemä pakollinen käyttöönottotarkastus ja määräaikaistarkastukset esimerkiksi kolmen vuoden välein olisivat tarpeen.

Inspecta Tarkastus Oy suosittaa lisättäväksi lakiin kohdan savunpoistolaitteistojen tarkastuksesta. Inspecta ehdottaa lisäystä: ”Kohteissa, joissa paloturvallisuus perustuu toiminnalliseen mitoitukseen (paloilmoittimen, sammutuslaitteiston ja savunpoistolaitteiston yhteiskäyttö) ja joissa eri laitteistojen on toimittava yhtenäisesti, edellytetään savunpoistolaitteisto tarkastettavaksi kolmannen osapuolen toimesta.”

Etelä-Karjalan pelastuslaitos kiinnittää huomiota savunpoistolaitteistojen tarkastuksiin. Hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, että valmistelun aikana on tullut esityksiä, että nykyistä laitelain sääntelyä tulisi laajentaa koskemaan rakennusten savunpoistoa ja että laitelaissa olisi säädettävä savunpoiston toteutuksesta sekä savunpoistolaitteiden asennus-, huolto- ja tarkastustöistä vastaavalla tavalla kuin säädetään paloilmoittimista ja automaattista sammutuslaitteistoista. Pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan tarpeellista olisi etenkin säätää niin sanottujen automaattisten savunpoistolaitteistojen varmennus- ja määräaikaistarkastusvelvoitteesta, koska nämä toimivat rakennusluvan ehtona ja niillä on voitu saada laajojakin helpotuksia rakennuksen paloturvallisuuteen toiminnallisen suunnittelun avulla. Rakennuksen paloturvallisuuslaitteiden kokonaisuusautomaatio voi olla hyvin monimutkainen, eivätkä laitteet aina välttämättä toimi suunnitellusti. Kolmannen osapuolen tarkastuksella varmistuttaisiin, että automaattisesti toimivat laitteistot toimivat siten, kuten on suunniteltu.

Pohjois-Savon pelastuslaitos toteaa, että rakennusten savunhallinnan suunnittelu on järkevää säilyttää edelleen rakentamisen ohjauksen ja maankäyttö- ja rakennuslain soveltamisalan piirissä.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue kiinnittää huomiota savunpoistolaitteistojen tarkastuksiin. Hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, että valmistelun aikana on tullut esityksiä, että nykyistä laitelain sääntelyä tulisi laajentaa koskemaan rakennusten savunpoistoa ja että laitelaissa olisi säädettävä savunpoiston toteutuksesta sekä savunpoistolaitteiden asennus-, huolto- ja tarkastustöistä vastaavalla tavalla kuin säädetään paloilmoittimista ja automaattista sammutuslaitteistoista. Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan tarpeellista olisi etenkin säätää niin sanottujen automaattisten savunpoistolaitteistojen varmennus- ja määräaikaistarkastusvelvoitteesta, koska nämä toimivat rakennusluvan ehtona ja niillä on voitu saada laajojakin helpotuksia rakennuksen paloturvallisuuteen toiminnallisen suunnittelun avulla. Rakennuksen paloturvallisuuslaitteiden kokonaisuusautomaatio voi olla hyvin monimutkainen, eivätkä laitteet aina välttämättä toimi suunnitellusti. Kolmannen osapuolen tarkastuksella varmistuttaisiin, että automaattisesti toimivat laitteistot toimivat siten, kuten on suunniteltu.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos katsoo, että laissa olisi hyvä säätää myös savunpoistolaitteistojen (järjestelmien) ja sammutusvesiputkistojen vaatimuksista sekä asennuksesta, huollosta ja tarkastuksesta. Lisäksi savunpoistolaitteista ja sammutusvesiputkistoista olisi hyvä antaa omat asetukset, joissa on tarkemmin määritelty vaatimukset laitteistolle. Pelastusviranomaiselle tulisi säätää näiden laitteistojen osalta vastaava asiantuntijarooli kuten paloilmoittimien ja sammutuslaitteistojenkin osalta on esitetty. Savunpoistolaitteistojen ja sammutusvesiputkistojen toimivuudella on merkittävä osa pelastuslaitoksen suorittamassa pelastus- ja sammutustoiminnassa. Sääntelyllä voitaisiin yhdenmukaistaa laitteistojen vaatimuksia, toteutusta ja dokumentointia sekä varmistaa laitteistojen toimivuus ja hyvä ylläpito. Tällä hetkellä laitteistoja toteutetaan tapauskohtaisesti.

Satakunnan pelastuslaitos esittää, että pikapalopostien tarkastusvelvoite tulisi ulottaa lainsäädäntöön. Tällä hetkellä se on vain standardissa.

Helsingin kaupunki esittää, että esitystä tulisi täydentää vartiointiliikkeiden valvontatuotteiden osalta. Vartiointiliikkeiden ja muiden turvallisuusalan palveluntuottajien palovalvontaratkaisut yleistyvät erityisesti kotitalouksissa ja pienyrityksissä. Näissä palvelu toteutetaan palveluntuottajan tuotteilla. Tuote ei ole automaattinen paloilmoitin, eikä välttämättä sellaisenaan myöskään palovaroitin. Laite kuitenkin reagoi alkavaan paloon äänimerkillä, hälytyksellä valvontakeskukseen ja kohteen edustajan päätelaitteeseen. Lisäksi palveluun sisältyy usein hätäilmoituksen tekeminen tilanteissa, joissa määritellyt hälytysehdot täyttyvät.

Hätäkeskuslaitos toteaa, että luonnoksessa ei ole huomioitu kaasuilmaisimia. Nämä ovat osa Hätäkeskuslaitoksen valvonnassa olevia ilmaisulaitteita. Näiden saattaminen osaksi lain soveltamisalaa selkeyttäisi näiden laitteiden käyttöönottoa ja valvontaa.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää, että Hätäkeskuslaitoksen valvonnassa olevat kaasunilmaisujärjestelmät käsiteltäisiin periaatteiltaan vastaavalla tavalla, kuin lakiluonnoksessa on esitetty toimittavaksi paloilmoitinjärjestelmien osalta. Lakiluonnos tai asetusluonnos eivät käsittele Hätäkeskuslaitoksen valvonnassa olevia kaasunilmaisujärjestelmiä. Kaasunilmaisujärjestelmiä on käytössä etenkin korkeariskisessä teollisuudessa. Kaasunilmaisujärjestelmien osalta ei ole vastaavaa lakiluonnoksen kaltaista säädöspohjaa. Järjestelmät perustuvat valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012, 72 §) mukaiseen toteutukseen. Kaasunilmaisujärjestelmillä valvotaan etenkin myrkyllisten kaasujen vuototilanteita ja varoitetaan valvontakohteessa oleskelevia ihmisiä. Kaasunilmaisujärjestelmiä on kytkettyä Hätäkeskuslaitoksen valvontaan eri puolilta Suomea. Kaasunilmaisujärjestelmän hälytyksistä hälytetään pelastuslaitoksen yksiköitä paloilmoitinjärjestelmän hälytyksen kaltaisesti. Myös niiden ylläpito on samankaltaista.

Helsingin kaupunki esittää, että paloturvallisuuslaitteiden huolloista ja tarkastuksista tulee luoda yhteinen rekisteri, jossa palveluntuottajat, valvontaviranomaiset ja kohteen edustajat saisivat yhdenmukaisen ja reaaliaikaisen tilannekuvan tehdyistä suoritteista ja niissä havaituista puutteista.

Uudenmaan Paloturva Oy esittää lisättäväksi seuraavan vaatimuksen: ”Kiinteistön omistajan/haltijan tulee riskien arvioinnin perusteella varautua sähkökäyttöisten ajoneuvojen syttymiseen sekä sammutusvesien keräämiseen. Sähkökäyttöisten ajoneuvojen suojauksessa käytettävä sammutusallas luokitellaan vesivalelulaitteistoihin kuuluvaksi menetelmäksi. Allas voi olla kiinteästi asennettu tai siirrettävä.” Vesivalelulaitteistoa käytetään kohdesuojauksessa. Vesivalelulaitteistossa sammutteena on vesi. Laitteisto laukaistaan paloilmajärjestelmästä saadun ohjauksen perusteella. Putkistoon liitetyillä avosuuttimilla vesi suunnataan palavaan kohteeseen, muodostetaan vesiverho eristämään palava kohde tai aikaansaadaan vesikalvo suojattavaan pintaan. Vesi jäähdyttää palavaa kohdetta, vesiverho absorboi säteilylämpöä ja vesikalvo estää lämmön nousun suojattavassa kohteessa. Uudenmaan Paloturva Oy esittää lisättäväksi kokonaan uutena vaatimuksena sammutusvesien talteenotto myös sähköisten ajoneuvojen lataus/säilytyspisteissä. Pelastuslaki ei määrittele asiasta tällä hetkellä mitään. Muussa lainsäädännössä on huomattavasti esitetty vaatimuksia, jotka koskevat myös sähköisten ajoneuvojen sammutuksen yhteydessä syntyvää ongelmajätettä (kemikaalilaki 599/2013, ympäristönsuojelulaki 527/2014, kemikaaliturvallisuusasetus 856/2012).

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiinnittää huomiota Uudenmaan Paloturva Oy:n lausunnossaan esiin nostamaan tarpeeseen määrittellä, miten kiinteistön omistajan/haltijan tulee riskien arvioinnin perusteella varautua sähkökäyttöisten ajoneuvojen syttymiseen sekä sammutusvesien keräämiseen mukaan lukien sammuttamisessa ja sammutusvesien keräämisessä käytettävät menetelmät. Sähkökäyttöisten ajoneuvojen määrä on nopeasti kasvamassa, ja tähän liittyvät turvallisuusnäkökulmat edellyttävät laajapohjaista riskien ja niiden hallintakeinojen läpikäymistä kaikkien intressiryhmien ollessa edustettuina.

Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry kiinnittävät yhteisessä lausunnossa huomiota siihen, että muissa lausunnoissa lakiin on ehdotettu lisättäväksi yksityiskohtia kiinteistön omistajaan tai haltijaan kohdistuvista velvollisuuksista sähkökäyttöisten ajoneuvojen mahdolliseen syttymiseen ja sammutusvesien keräämiseen liittyen. Kauppa pitää asiaa tärkeänä ja tunnistaa tähän suhteellisen uuteen ja kasvavaan tuoteryhmään liittyvän riskipotentiaalin. Kauppa pitää tärkeänä, että todelliset riskit tunnistetaan ja varautumistoimenpiteet mitoitetaan asianmukaisesti, riskiperusteisesti ja tapauskohtaisesti. Olemassa olevaa tietoa, uusinta tutkimusta ja kertyvää kokemusta hyödyntäen onnistutaan parhaiten riskinarvioinnissa ja -hallinnassa. On tärkeää ja välttämätöntä, että kaikki relevantit tahot ovat keskustelussa mukana ja näkemyksiä kuullaan laajasti, kun määräyksiä suunnitellaan ja niistä aikanaan päätetään.

5 Liitteenä olleet asetusluonnokset

5.1 Sisäministeriön asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Hätäkeskuslaitos esittää, että asetuksessa tulisi määrittellä testauksen säännöllisyys ajallisesti. Asetusluonnoksen mukaan laitteiston haltija vastaa, että paloilmoitin ja automaattinen

sammutuslaitteisto pidetään toimintakunnossa ja laitteiston toimintakuntoa tarkkaillaan. Laitteiston haltijan on huolehdittava mm. siitä, että hätäkeskusyhteyden kokeilut tehdään säännöllisesti. Hätäkeskuslaitoksella ei ole toimivaltaa antaa asiaa koskevia määräyksiä. Näin se ei voi sopimuksella määrätä, kuinka usein paloilmoinnalaite tulee testata, jotta se täyttää asetuksen vaatimukset. Päätösvalta tästä on valvovalla viranomaisella eli pelastustoimella. Yhtenäisen tulkinnan saamiseksi ajallinen frekvenssi tulee sisällyttää asetukseen.

Suomen Kiinteistöliitto ry pitää 4 §:ssä esitettyä tavoitetta paloilmoinnin ja automaattisen sammutuslaitteiston erheellisen toiminnan ehkäisystä hyvänä uudiskohteissa ja korjausrakentamisessa.

Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry esittävät yhteisessä lausunnossaan, että ehdotuksessa pitäisi olla paloilmoinnin hoitaja tai vastaava termi. Kyseinen henkilö pitää olla myös opastettu tehtäviin. Muuten tämä tulee johtamaan erheellisten hälytysten ja ongelmien merkittävään lisääntymiseen.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto pitää asetuksen julkaisemista erittäin myönteisenä asiana, koska sitä on odotettu jo pitkään pelastuslaitoksissa.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää, että asetuksen perustelumuiotissa tulisi huomioida erilaisten laitteistojen välisen toiminnan yhteistestit, jotta kokonaisuuden toiminta kuitenkin varmistetaan asianmukaiseksi. Asia voitaisiin määrittellä esimerkiksi tapauskohtaisesti työmaan aikaisissa vastuissa ja urakkarajoissa.

SPEK kiinnittää huomiota siihen, että asetustekstissä on tarkastettava, missä kohdissa käytetään sanamuotoa sammutuslaitteisto ja missä sprinkleriasennus. Esimerkiksi olisiko 8 §:ssä terminä sprinklerikeskus vai sammutuslaitteistotila.

5.2 Sisäministeriön asetus käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotoista

Presto Paloturvallisuus Oy toteaa, että Eurooppalaisen CEN TC70 WG7 työryhmän teknistä raporttia ei ole lainkaan huomioitu asetusehdotuksessa. Kyseinen työryhmä koostuu alan ammattilaisista ja siinä on edustaja myös Suomesta.

5.3 Sisäministeriön asetus käsiammuttimista

Itä-Uudenmaan Paloturva esittää, että käsiammuttimen väri tulisi olla punainen, jotta alkusammutuskalusto erotetaan hyvin.

Presto Paloturvallisuus Oy kiinnittää huomiota lakiehdotuksen perustelujen tekstiin "Käsiammuttimia koskevista eurooppalaisista tuotestandardeista käyttö- ja sammutusominaisuuden määräytyvä standardi SFS EN 3-7 on vapaaehtoinen yhdenmukaistettu standardi, mistä syystä tarkempi kansallinen sääntely laitalain nojalla on katsottu tarpeelliseksi". Presto toteaa, että asetusluonnos ei ole tarkennus, vaan SFS EN 3-7 standardia heikompi, lukuun ottamatta kotitalouksien sammuttimia koskevia kirjauksia. Esimerkiksi sammuttimen väri - kumman mukaan toimitaan? Onko mikä tahansa punainen sallittu? Asetuksessa "käsiammuttimen tunnistamiseksi säiliön värin on oltava punainen". EN 3-7: "Rungon värin tulee olla punainen, RAL 3000 värikartan "Farbregister RAL-841-GL" mukaisesti. Kansallisten määräysten mukaisesti voidaan 10 %:n alue sammuttimen rungon pinnan alasta käyttää sammutteen tunnistamiseen." Myös käsiammuttimen etiketin osalta standardi määrittelee vaatimukset huomattavasti tarkemmin kuin asetusesityksessä.

Presto ehdottaa, että asetukseen kirjattaisiin vain kuluttajia koskevat poikkeamat EN 3-7 standardista. Asetus on aina standardia voimakkaampi. Haasteeksi muodostuu nyt se, kumpaa noudatetaan, jos tiedot eivät vastaa toisiaan.

Teknosafe Oy esittää, että asetuksessa voisi viitata vain vaatimukseen saattaa markkinoille EN 3-7 standardin mukaisia sammuttimia ja todeta kuluttajakäyttöön tarkoitettujen käsiammuttimien standardiin nähden poikkeuksellisen sallivuuden vain säiliön värin osalta? Asetusluonnoksessa on kirjattu vain osa EN 3-7 standardin mukaisista vaatimuksista. Voisiko vain osan standardin EN 3-7 vaatimusten mainitsemisesta johtaa tilanteeseen, jossa valmistettaisiin sammutin, joka täyttää käsiammuttinasetuksen vaatimukset muttei kaikilta osin eurooppalaisen standardin vaatimuksia? Esimerkiksi, asetus edellyttää sammuttimen säiliön värin olevan punainen. Punaisia on lukuisia eri

sävyjä eli käykö kansallisesti kaikki punaiset? EN 3-7 standardissa on määritetty soveltuvaksi vain punainen RAL3000. Vain tiettyjen EN 3-7 vaatimusten valitseminen asetukseen aiheuttaa sekaannusta.

Teknosafe kiinnittää huomiota siihen, että asetusluonnoksessa mainitaan työn suoritusvelvoite siten kuin se on kuvattu valmistajan mallikohtaisissa ohjeissa. Lakiluonnos sisältää kuitenkin esityksen ohjeiden toimittamisvaatimuksesta luopumisesta. Miten asetuksen 5 § voidaan ylipäättään toteuttaa, jos ohjetta ei ole ja maahantuojalla ei ole sitä velvollisuus toimittaa?

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos esittää 6 §:ään lisättäväksi, että käsisammuttimen etiketti on oltava suomen ja ruotsin kielillä.

5.4 Sisäministeriön asetus tehdasvalmisteisista tulisijoista

Rakennusteollisuus RT ry – CEN/TC295:n Suomen seurantaryhmä RTT/SR023 toteaa lausunnossaan, että asetus tulisi koskemaan CE- ja ei-CE-merkittyjä tulisijoja. Esimerkiksi kertalämmitteisille kiukaille ei ole tuotestandardia.

Lausunnossa ehdotetaan muutosta 2 §:n 2 kohdan vaatimukseen ”tulisijan pintalämpötilat eivät nouse palo- ja käyttöturvallisuuden kannalta liian korkeiksi”. CE-merkityissä tulisijoissa tuotestandardit rajoittavat käyttölaitteiden lämpötiloja, täten on huomioitu käyttöturvallisuus. Paloturvallisuus on huomioitu mittaamalla tuotestandardin mukaisesti testitilanteessa ympäröivien rakenteiden lämpötiloja. Pintalämpötiloja ei tuotestandardien mukaisesti mitata. Kohta ei ole oleellinen CE-merkityille tulisijoille, ja puhuttaessa pintalämpötiloista aiheuttaa vain hämmennystä. Ei-CE-merkityille tulisijoille voi tuki vaatia mitä vaan, mutta osoittamisen kannalta tämä on epäselvä kohta. Kohta 2 kohta ehdotetaan poistettavaksi ja mainitaan turvallisuuden tulevan CE-merkinnän myötä. Vaihtoehtoisesti, rajataan kyseinen kohta koskemaan vain ei-CE-merkittyjä tulisijoja, tai muutetaan muotoon: ”tulisijavalmistajan ohjeen mukaisesti asennettuna ja käytettynä ei saa aiheuttaa palo- tai käyttöturvallisuusvaaraa.”

Lausunnossa ehdotetaan muutosta 3 §:n 4 kohdan vaatimukseen kertoa tulisijan mukana toimitettavissa tiedoissa tulisijassa käytettävät polttoaineet sekä enimmäispolttoainemäärät aikayksikössä. CE-merkityistä tulisijoista ilmoitetaan panoksen puumäärä, mutta ei palamisaikaa. Myös ei-CE-merkityillä tulisijoilla paloajat vaihtelevat. Kohta 4 ehdotetaan muutettavaksi muotoon: ”riittävät tiedot oikeaan polttoaineen lisäykseen”, tai vaihtoehtoisesti muotoon: ”tulisijassa käytettävät polttoaineet sekä enimmäispolttoainemäärä”.

Lausunnossa ehdotetaan, että tulisijan mukana toimitettavista tiedoista 3 §:ssä poistetaan 5 kohta eli hyötysuhde ja palamistuotteiden päästöt. CE-merkityille tämä on selvä, koska CE-merkintä ja Ecodesign kattavat tämän kohdan, tuotestandardin mukaisesti. Mutta millä tavalla, ja millä mittausmenetelmällä hyötysuhde ja palamistuotteiden päästöt määritellään ei-CE-merkityille tulisijoille? Ei-CE-merkityille tulisijoille tämä kohta on nykyisellään liian epätarkka, koska se ei erittele päästöjä tai niiden mittausmenetelmiä.

Nuohosalan Keskusliitto ry esittää, että asetusluonnoksen 3 §:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Tarve ohjeistukselle on pelastusviranomaisille ja nuohoojille tulevien asiakaskyselyiden mukaan ilmeinen.

Suomen Kiinteistöliitto ry esittää asetukseen lisättäväksi velvoitteen toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin on mahdollista pienentää.

Tulisija- ja savupiippuyhdistys TSY ry esittää, että asetusluonnoksen 3 §:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Tarve ohjeistukselle on pelastusviranomaisille ja nuohoojille tulevien asiakaskyselyiden mukaan ilmeinen.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos esittää, että asetusluonnoksen 3 §:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Tarve ohjeistukselle on pelastusviranomaisille tulevien asiakaskyselyiden mukaan ilmeinen.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos esittää, että asetusluonnoksen 3 §:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää.

Pirkanmaan pelastuslaitos esittää, että asetusluonnoksen 3 §:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Tarve ohjeistukselle on pelastusviranomaisille tulevien asiakaskyselyiden mukaan ilmeinen.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää, että asetusluonnoksen 3 §:än tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Kumppanuusverkosto toteaa, että pelastusviranomaisille tulee hyvin usein kysymyksiä tehdasvalmisteisten tulisijojen suojaetäisyyksien pienentämisestä. Kysymyksiä tulee siksi, koska laitteen mukana ei ole toimitettu riittäviä tai ylipäättänsä minkäänlaisia ohjeita suojaetäisyyksien pienentämiseksi.

Suomen Palopäälystöliitto ry esittää, että asetusluonnoksen 3:ään tulisi lisätä velvoite toimittaa ohjeet niistä rakennusmateriaaleista ja -osista, joita käyttämällä suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin voitaisiin pienentää. Tarve ohjeistukselle on pelastusviranomaisille tulevien asiakaskyselyiden mukaan ilmeinen.

5.5 Sisäministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta

Kymenlaakson pelastuslaitos esittää, että 8 §:n sisältöön lisätään paloilmoinlaitteiston automaattisen sammutuslaitteiston säädösten tapaan esimerkiksi seuraavan kaltaisesti: "... Poistumisreittien merkinnöille ja valaistukselle on laadittava huolto- ja kunnossapito-ohjelma. Ohjelmaa laadittaessa on otettava huomioon laitteiston käyttötarkoitus, kohteessa harjoitettava toiminta ja laitteiston käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjelman on sisällettävä kaikki säännöllisesti tehtävät huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet. Ohjelman on katettava laitteiston suunniteltu elinkaari. Huolto- ja kunnossapito-ohjelma on pidettävä ajan tasalla niin, että se vastaa laitteistoon tehtyjä muutoksia sekä mahdollisia muita kohteessa tapahtuneita muutoksia. Laitteistolle tehty huolto- ja kunnossapitotoimenpiteet on kirjattava ja pyydettyäessä esitettävä alueen pelastusviranomaiselle valvontaa varten." Pelastuslaitoksen suorittamassa valvonnassa havaitaan erittäin usein puutteita poistumisreittien merkintöjen ja valaistuksen kunnossapidossa. Kunnossapitotoimia ei ole tehty lainkaan, kunnossapitotoimia on tehty vain satunnaisesti tai tehtyjen toimenpiteiden dokumentti puuttuu tai on puutteellista. Haasteeksi on nähty erityisesti sääntelyn puuttuminen. Laitteiston omistajat/haltijat eivät ole tienneet, että laitteistolta edellytetään kunnossapitoa tai eivät ole tienneet, mitä sen tulisi pitää sisällään. Vaihtoehtoisesti ei ole tiedetty, että siihen liittyvä dokumentointi on pakollista, jonka vuoksi kunnossapidosta ei ole pidetty kirjaa tai se on tehty huolimattomasti. Pykälän sisällön kaventamisen myötä on pelko, että kunnossapidon säännöllisyyden ja riittävyyden osalta ilmenee epäselvyyksiä ja tulkintaeroja niin kunnossapidosta vastaavien tahojen kuin valvovien pelastusviranomaisten keskuudessa. Tämä voi vaarantaa laitteistojen toimintakunnon ja aiheuttaa epätasa-arvoista kohtelua.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos esittää, että asetusluonnoksen 5 §:ään tulisi lisätä luettelo niistä rakennuksen käyttötarkoituksista, joissa edellytettäisiin aina poistumisreittien valaisemista. Tällaisia kohteita olisivat muun muassa majoitustilat, hoitolaitokset ja isommat kokoontumis- ja liiketilat. Muissa kohteissa tarvittava valaistus määräytyisi kohdekohtaisesti poistumisjärjestelyistä riippuen.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos kiinnittää huomiota siihen, että uuden asetuksen mukaan poistumisvalaistuksen kunnossapitoon riittää säännöllisyys eli kunnossapito-ohjelmaa ei tarvitse laatia. Toki pelastuslain 12 §:n perusteluissa on mainittu kaikkien laitteiden osalta mm. käyttöohjeet ja standardit.

Pirkanmaan pelastuslaitos esittää, että asetusluonnoksen 5 §:ään tulisi lisätä luettelo niistä rakennuksen käyttötarkoituksista, joissa edellytettäisiin aina poistumisreittien valaisemista. Tällaisia kohteita olisivat muun muassa majoitustilat, hoitolaitokset ja isommat kokoontumis- ja liiketilat. Muissa kohteissa tarvittava valaistus määräytyisi kohdekohtaisesti poistumisjärjestelyistä riippuen.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto esittää, että asetusluonnoksen 5 §:ään tulisi lisätä luettelo niistä rakennuksen käyttötarkoituksista, joissa edellytettäisiin aina poistumisreittien

valaisemista. Tällaisia kohteita olisivat muun muassa majoitustilat, hoitolaitokset ja isommat kokoontumis- ja liiketilat. Muissa tiloissa tarvittava valaistus määräytyisi kohdekohtaisesti.

Suomen Palopäälystöliitto ry esittää, että asetusluonnoksen 5 §:ään tulisi lisätä luettelo niistä rakennuksen käyttötarkoituksista, joissa edellytettäisiin aina poistumisreittien valaisemista. Tällaisia kohteita olisivat muun muassa majoitustilat, hoitolaitokset ja isommat kokoontumis- ja liiketilat. Muissa kohteissa tarvittava valaistus määräytyisi kohdekohtaisesti poistumisjärjestelyistä riippuen.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö esittää, olisiko loogisempaa siirtää poistumisreittien valaisemista koskevassa 5 §:ssä oleva kohta ”Poistumisopasteiden on oltava aina valaistuja.” 4 §:ään, joka koskee poistumisopasteita.

6 Lausunnonantajat

Lausunnon antoivat:

Ab Alarm Control Alco Oy
 Afire Oy
 Are Oy
 Avarn Security Oy
 Bravida Finland Oy
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Etelä-Karjalan hyvinvointialue
 Etelä-Karjalan pelastuslaitos
 Finanssiala ry
 Helsingin kaupungin pelastuslaitos
 Helsingin kaupunki
 Hätäkeskuslaitos
 Inspecta Tarkastus Oy
 Itä-Uudenmaan Paloturma
 Jokilaaksojen pelastuslaitos
 Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry yhteinen lausunto
 Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
 Kymenlaakson pelastuslaitos
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Liikenne- ja viestintävirasto
 LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
 Nuohousalan Keskusliitto ry
 Oikeusministeriö
 Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Opetushallitus
 Paloff Sammutusjärjestelmät Oy ja Paloff Insinööritoimisto Oy
 Paloturvallisuusliikkeiden liitto ry
 Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto
 Pelastusopisto
 PIL Paloilmoitinliike Consulting Oy
 Pirkanmaan pelastuslaitos
 Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
 Pohjois-Savon pelastuslaitos
 Presto Paloturvallisuus Oy
 Probemen Oy
 Rakennusteollisuus RT ry – CEN/TC295:n Suomen seurantaryhmä RTT/SR023
 Satakunnan pelastuslaitos
 Sisäministeriön poliisiosasto
 Sprinkleritekninen yhdistys ry
 Suomen Kiinteistöliitto ry
 Suomen Omakotiliitto ry
 Suomen Palopäälystöliitto - Finlands Brandbefälsförbund ry
 Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK

Suomen ympäristökeskus Syke
Suomen Yrittäjät
Teknosafe Oy
Tulisija- ja savupiippuyhdistys TSY ry
Turva-alan yrittäjät ry, Sähköinfo oy ja Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry yhteinen lausunto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Turvata Oy Ab – Turvanasi-ketjun lausunto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Uudenmaan Paloturva Oy
Ålands landskapsregering

Yksi yksityishenkilön lausunto

Ei lausuttavaa tai ilmoitus, että ei anna lausuntoa:

Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Rakennusteollisuus RT ry
Sisäministeriön kansallisen turvallisuuden yksikkö
Sisäministeriön maahanmuutto-osasto
Sosiaali- ja terveysministeriön työ- ja tasa-arvo-osasto
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö